

Европейски омбудсман
El Defensor del Pueblo Europeo
Evropský veřejný ochránce práv
Den Europæiske Ombudsmand
Der Europäische Bürgerbeauftragte
Euroopa ombudsman
Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής
The European Ombudsman
Le Médiateur européen
An tOmbudsman Eorpach
Il Mediatore europeo
Eiropas ombuds
Europos ombudsmenas
Az Európai Ombudsman
L-Ombudsman Ewropew
De Europese Ombudsman

pl Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

O Provedor de Justiça Europeu
Ombudsmanul European
Európsky ombudsman
Evropski varuh človekovih pravic
Euroopan oikeusasiamies
Europeiska ombudsmannen

■ Sprawozdanie roczne **Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich**

2008

■ Sprawozdanie roczne

**Europejski Rzecznik
Praw Obywatelskich**

© Wspólnoty Europejskie, 2009

Powielanie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

ISBN 978-92-9212-190-7

ISSN 1725-9770

Niniejsze sprawozdanie zostało zamieszczone na witrynie internetowej pod adresem: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Użyta czcionka : Cambria, Calibri i Etelka — Pierre Roesch typo·graphisme, Strasbourg

Wszystkie fotografie © Wspólnota Europejska chyba, że określono inaczej.

Printed in Luxembourg

Wydrukowano na papierze CyclusPrint — wysokiej jakości papierze drukowym produkowanym wyłącznie z makulatury.

www.ombudsman.europa.eu

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Prof. dr Hans-Gert PÖTTERING
Posel do Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
Parlament Europejski
Rue Wiertz
1047 Bruksela
BELGIA

Strasburg, dnia 21 kwietnia 2009 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zgodnie z art. 195 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i art. 3 ust. 8 decyzji Parlamentu Europejskiego w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, niniejszym przedstawiam swoje sprawozdanie za rok 2008.

Z poważaniem,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Zmiany w sprawozdaniu rocznym Rzecznika Praw Obywatelskich

SPRAWOZDANIE roczne jest najważniejszą publikacją Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Każdego roku Rzecznik zastanawia się nad sposobami udoskonalenia sprawozdania, by zaspakajało ono potrzeby jego wielu czytelników. Wśród najważniejszych niedawno wprowadzonych zmian znalazły się: podsumowanie, streszczenia spraw oraz analiza tematyczna dochodzeń. Wszystkich tych zmian dokonano z myślą o czytelnikach. W rezultacie otrzymano również krótsze sprawozdanie, co umożliwiło Rzecznikowi jak najlepsze wykorzystanie zasobów oraz przyczynienie się do zrównoważonego rozwoju poprzez przestrzeganie najwyższych standardów w zakresie ochrony środowiska.

W tym roku przeprowadzona zostanie jak do tej pory najbardziej ambitna reforma sprawozdania Rzecznika. Przewidziano ją, mając na uwadze uruchomienie nowej strony internetowej

Nowe sprawozdanie roczne jest publikacją bardziej aktualną, przystępną, przyjazną dla środowiska i nowoczesną.

Rzecznika w styczniu 2009 r. Informacje udostępniane na tej stronie internetowej i informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu w pełni teraz uzupełniają się nawzajem. Opracowano

również nowy sześciostronicowy *Przegląd za rok 2008*, który zastąpił wcześniejsze *Podsumowanie i dane statystyczne* publikowane dotychczas jako oddzielna publikacja. Począwszy od kwietnia 2009 r., *Przegląd za rok 2008* będzie dostępny w 23 językach na stronie internetowej: <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>

Nowe sprawozdanie roczne jest publikacją bardziej aktualną, przystępną, przyjazną dla środowiska i nowoczesną. Poniżej znajduje się wyjaśnienie głównych zmian wprowadzonych w sprawozdaniu oraz odniesienia do strony internetowej urzędu, co umożliwi dotarcie do informacji, które dotychczas były zamieszczane w sprawozdaniu.

■ Struktura

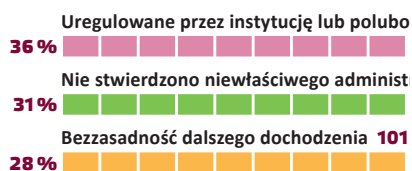
Struktura nowego sprawozdania została zaprojektowana w taki sposób, aby logicznie poprowadzić czytelnika od wyjaśnienia kompetencji i procedur Rzecznika Praw Obywatelskich (rozdział 2), poprzez przykłady konkretnej działalności związanej z rozpatrywaniem spraw w 2008 r. (rozdział 3), kwestie współpracy zewnętrznej (rozdział 4), aż do zmian wewnętrznych dotyczących personelu i budżetu (rozdział 5). Jak dotychczas sprawozdanie rozpoczyna wstęp Rzecznika, po którym następuje Podsumowanie (rozdział 1).

■ Treść

Treść sprawozdania została poddana przeglądowi, aby zapewnić czytelnikowi rzeczywistą wartość dodaną. W szczególności rozdział 3 zawiera pełne, opatrzone przykładami i kompletne podsumowanie głównej działalności Rzecznika związanej z rozpatrywaniem spraw w 2008 r. W związku z tym, że obecnie streszczenia spraw są na bieżąco udostępniane w 23 językach urzędowych Unii Europejskiej na stronie internetowej <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/summaries.faces>, zastąpiono je w sprawozdaniu krótszymi przykładami, które pomagają zilustrować ustalenia Rzecznika. Wykresy i schematy zamieszczono w całym rozdziale, a nie tylko w oddzielnym załączniku statystycznym na końcu sprawozdania. Rozdział 3 zawiera również rozszerzoną analizę tematyczną zapewniającą szczegółowe, syntetyczne zestawienie spraw rozpatrywanych przez Rzecznika oraz wyników dochodzeń związanych z niewłaściwym administrowaniem. Wreszcie pełny wykaz członków personelu wraz z danymi kontaktowymi zastąpiono w sprawozdaniu przeglądem różnych wydziałów i działów, zamieszczonym w rozdziale 5. Systematycznie aktualizowany wykaz członków personelu jest dostępny na stronie internetowej Rzecznika pod adresem: <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/team.faces>

■ Dane statystyczne

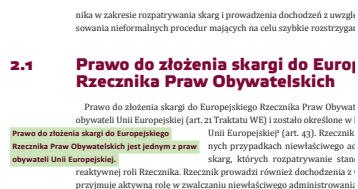
W świetle sprawozdania rocznego za ubiegły rok, Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego zachęcała nas do udoskonalenia sposobu przedstawiania naszych danych statystycznych. W odpowiedzi przeprowadziliśmy rygorystyczny przegląd danych statystycznych, które opracowujemy, i

sposobu, w jaki je opracowujemy. W rezultacie niniejsze sprawozdanie zawiera bardziej czytelne dane statystyczne (na przykład dotyczące zmian liczby skarg w czasie). Zamieściliśmy również nowe informacje (na przykład dotyczące przedmiotów dochodzeń). Wreszcie sprawdziliśmy również — i tam, gdzie było to konieczne — udoskonaliliśmy metodykę obliczeń statystycznych.

■ Układ

Układ sprawozdania rocznego został całkowicie zmieniony, tak aby był jak najbardziej przyjazny

i przystępny dla czytelnika. Sprawozdanie w nowej formie zawiera krótkie fragmenty tekstu, które podkreślają główne punkty w nim zawarte i które mają przyciągnąć uwagę czytelnika. Wykresy i tabele znajdujące się w sprawozdaniu zostały przygotowane w taki sposób, aby można je było łatwo zrozumieć.

■ Druk

Sprawozdanie roczne wydrukowano na papierze CyclusPrint — wysokiej jakości papierze drukowym produkowanym wyłącznie z makulatury, dzięki czemu ograniczono zużycie energii i wody. Papier CyclusPrint odpowiada najbardziej surowym standardom w zakresie ochrony środowiska. Otrzymał unijne oznakowanie ekologiczne — kwiatek, jak również unijne certyfikaty zarządzania środowiskiem EMAS i ISO 14001.

Spis treści

Wprowadzenie 9

1 Podsumowanie 13

2 Mandat i procedury Rzecznika Praw Obywatelskich 23

2.1 Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 25

2.2 Podstawy prawne działalności Rzecznika Praw Obywatelskich 25

2.3 Mandat Rzecznika 28

2.4 Dopuszczalność skarg i podstawy do wszczęcia dochodzenia 31

2.5 Procedury Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 33

3 Skargi i dochodzenia 37

3.1 Przegląd zbadanych skarg 39

3.2 Analiza wszczętych dochodzeń 44

3.3 Wyniki dochodzeń Rzecznika 46

3.4 Sprawy modelowe jako przykłady najlepszych praktyk 54

3.5 Analiza tematyczna zamkniętych dochodzeń 55

3.6 Przekazanie skargi i udzielanie porady 69

4 Stosunki z instytucjami, rzecznikami i innymi zainteresowanymi stronami 73

4.1 Stosunki z instytucjami i organami UE 75

4.2 Stosunki z rzecznikami i podobnymi organami 78

4.3 Stosunki z innymi stronami zainteresowanymi 82

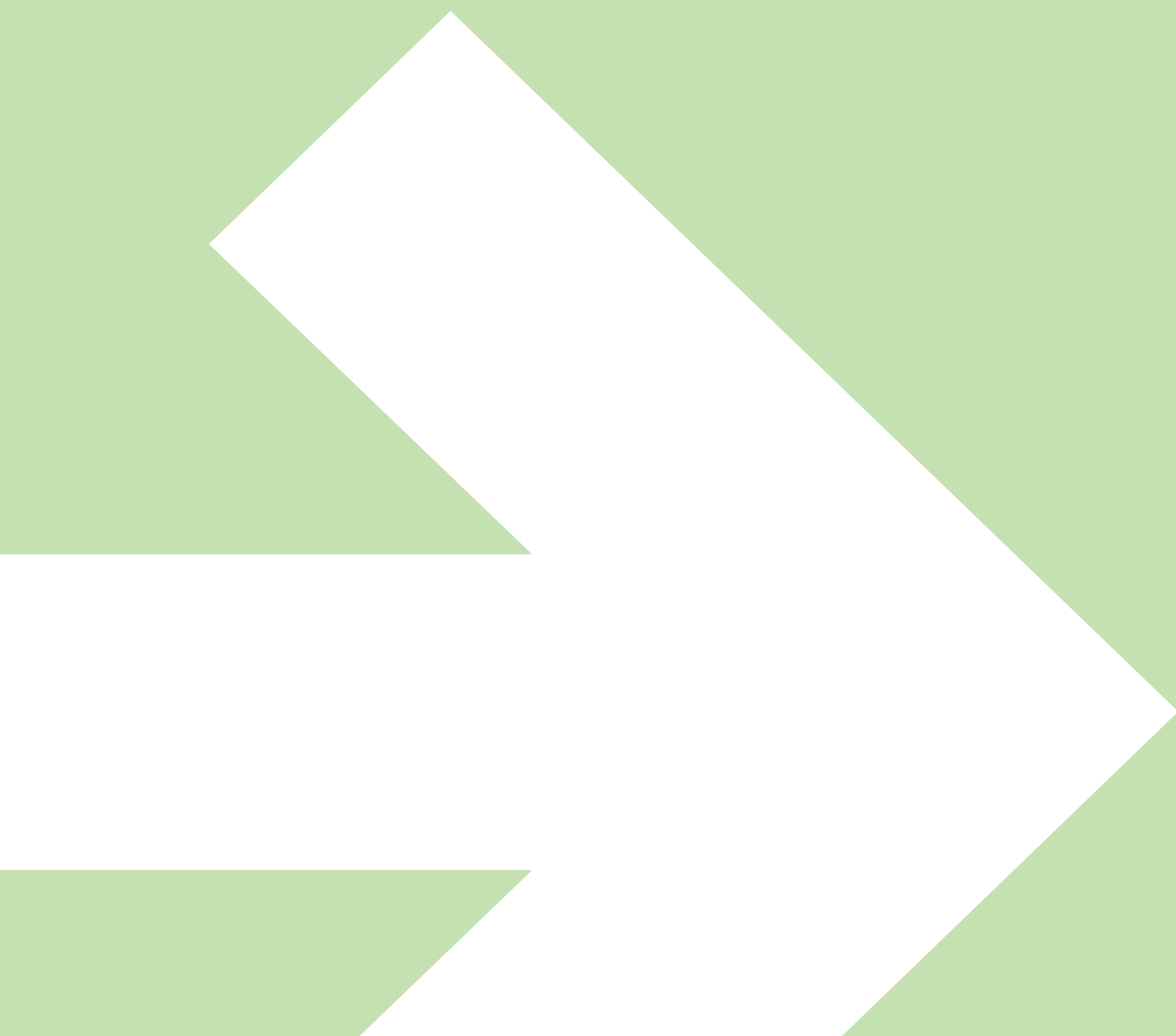
5 Zasoby 89

5.1 Personel 91

5.2 Budżet 96

Kontakt z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich 99

Wprowadzenie

MAM ogromną przyjemność przedstawić Państwu sprawozdanie roczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, opracowane w nowej formie. Jak wyjaśniono we wstępie, dołożyliśmy wszelkich starań, aby uczynić sprawozdanie bardziej przyjaznym dla czytelnika i aby mogli Państwo z łatwością uzyskać przejrzyste i obszerne informacje na temat pracy Rzecznika w 2008 r. Z niecierpliwością oczekuję na informacje zwrotne od Państwa na temat wprowadzonych zmian.

Jak zwykle sprawozdanie roczne dokumentuje pracę Rzecznika na rzecz obywateli, przedsiębiorstw oraz organizacji za ostatni rok. W sprawozdaniu położono nacisk na najważniejsze zmiany w zakresie rozpatrywanych spraw i rezultatów uzyskiwanych na rzecz skarżących oraz przedstawiono w zarysie główne kwestie polityki, które miały istotne znaczenie dla instytucji w ubiegłym roku.

Zbliżanie Unii Europejskiej do obywateli

Często powtarzam, że sposób reagowania instytucji na skargi jest najważniejszym wskaźnikiem jej zainteresowania potrzebami obywatela. Z radością stwierdzam, że w 2008 r. instytucje i organy UE ponownie dowiodły, że są żywo zainteresowane rozwiązaniem problemów, na które Rzecznik zwraca ich uwagę. W przypadku 129 spraw zamkniętych w 2008 r. (36 % ogółu spraw) zainteresowane instytucje przyjęły rozwiązanie polubowne lub uregulowały je samodzielnie. Kolejnych 101 spraw zostało wyjaśnionych, w związku z czym dalsze dochodzenie nie było konieczne, zaś w 110 sprawach Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

Osiem spraw zamkniętych w 2008 r. ilustruje najlepszą praktykę w odniesieniu do sposobu reagowania przez te instytucje na kwestie podnoszone przez Rzecznika. Dzięki temu można je zaliczyć do „spraw modelowych” wyróżnionych w niniejszym sprawozdaniu, aby stanowiły one dla wszystkich instytucji i organów UE wzorzec dobrej praktyki administracyjnej. Trzy spośród tych spraw modelowych dotyczyły Komisji Europejskiej, po jednej – Rady, Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO), Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz, trzeci rok z rzędu, Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego.

Nie wszystkie reakcje na dochodzenia Rzecznika były jednak tak przykładowe. Komisja odmówiła zmiany stanowiska w sprawie dotyczącej dyskryminacji ze względu na wiek. Odmowa ta

Często powtarzam, że sposób reagowania instytucji na skargi jest najważniejszym wskaźnikiem jej zainteresowania potrzebami obywatela.

spowodowała, że przedłożyłem Parlamentowi jedyne sprawozdanie specjalne, jakie wydałem w 2008 r. Chociaż liczba dochodzeń, w ramach których musiałem zajmować się krytycznymi uwagami pod adresem instytucji UE, zmalała do 44 (z 55 w

2007 r.), wciąż jest ich zbyt wiele. Aby pomóc instytucjom i organom w poprawieniu ich wyników, w 2008 r. opublikowałem na mojej stronie internetowej dwa badania dotyczące dalszych działań podjętych przez zainteresowane instytucje w następstwie wszystkich uwag krytycznych i dalszych uwag sformułowanych w 2006 i 2007 r. Te badania również pozwoliły wyróżnić sprawy modelowe, które także powinny stanowić przykład dobrej administracji. Opublikuję podobne sprawozdanie w 2009 r.

Działanie w charakterze strażnika przejrzystości

W 2008 r. zamknięto rekordową liczbę dochodzeń (355), przy czym większość trwała krócej niż rok. W 2009 r. pragniemy poprawić nasze wyniki jeszcze bardziej skracając czas potrzebny na zamknięcie sprawy. Zdecydowanie najczęstszym zarzutem rozpatrywanym w dochodzeniach otwartych w 2008 r. był brak przejrzystości (36 % dochodzeń). Z kolei w przypadku spraw dotyczących umów, wniosków o udostępnienie dokumentów, skarg o naruszenie prze-

pisów lub procedur selekcji, powtarzającym się motywem była odmowa udzielenia informacji lub udostępnienia dokumentów. W każdej z tych spraw zalecałem instytucjom i organom UE zapewnienie jak najwyższego poziomu otwartości w ich działaniach. Niektóre sprawy dotyczyły kwestii ochrony danych, które z konieczności wymagają zachowania równowagi między prywatnością a przejrzystością. W niektórych przypadkach konsultowałem się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, którego porady były bardzo pomocne.

W 2008 r. szczególne znaczenie w odniesieniu do przejrzystości miał wniosek Komisji w sprawie zreformowania przepisów UE dotyczących publicznego dostępu do dokumentów. Wyraziłem obawy co do pewnych aspektów tego w zasadzie dobrego wniosku i zachęciłem Parlament do wykorzystania w tej kwestii jego roli jako współustawodawcy, aby zapewnić jak najlepsze wyniki dla obywateli. W ramach mojego udziału w tej debacie przeprowadziłem badanie porównawcze wśród rzeczników zrzeszonych w europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, które dotyczyło najlepszej praktyki państw członkowskich w zakresie publicznego dostępu do informacji zawartych w bazach danych. Wyniki tego badania stanowiły dla mnie inspirację do sformułowania konkretnych wniosków dotyczących reformy przepisów UE w sprawie dostępu do dokumentów. W 2009 r. będę uważnie śledził rozwój wydarzeń związanych z tą debatą.

Propagowanie kultury obsługi obywateli

W 2008 r. Rzecznik zarejestrował w sumie 3 406 skarg. Jak zawsze staraliśmy się zadbać, aby wszystkie osoby, które mogą mieć powód do wniesienia skargi, wiedziały o usługach Rzecznika.

Jak zawsze staraliśmy się zadbać, aby wszystkie osoby, które mogą mieć powód do wniesienia skargi, wiedziały o usługach Rzecznika.

Na przykład w odniesieniu do przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych i innych, które w przeszłości stosunkowo rzadko korzystały z tych usług, nagłościliśmy wszczęcie z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie terminowości realizacji płatności przez Komisję, aby zwrócić uwagę na to, co konkretnie możemy zrobić dla tych organizacji.

W blisko 80 % zarejestrowanych spraw zdołaliśmy udzielić pomocy skarżącym, otwierając dochodzenie, przekazując sprawę właściwemu organowi lub doradzając, do którego organu należy się zwrócić. Często doradzaliśmy skontaktowanie się z członkiem europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich. W listopadzie zrzeszeni w sieci rzecznicy regionalni spotkali się w Berlinie, aby przedyskutować, jak możemy wspólnie usprawnić usługi, które świadczymy obywatelom. Kontynuowałem również kontakty z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE, aby zachęcić ich do kulturalnej obsługi obywateli. W tym zakresie do najważniejszych wydarzeń należało podpisanie protokołu ustaleń z prezesem Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz porozumienie agencji UE w sprawie przyjęcia Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej w relacjach z obywatelami.

Jedno z najważniejszych wydarzeń w 2008 r. dotyczyło zmiany statutu Rzecznika. Wprowadzone zmiany zapewniają obywatelom możliwość pełnego zaufania do możliwości Rzecznika pod względem przeprowadzenia dokładnego i nieograniczonego dochodzenia w sprawie skarg. Cieszę się, że będę mógł kontynuować pracę na rzecz obywateli w 2009 r. dysponując w tym względzie jeszcze szerszymi uprawnieniami.

Strasburg, dnia 16 lutego 2009 r.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

The background is a solid light green color. A large, white, abstract geometric shape is positioned on the left side, extending from the top left towards the center. The shape has a complex, angular form with several sharp points and a vertical rectangular section on its right side. The word "Podsumowanie" is written in a dark red, serif font, centered horizontally across the white shape and the green background.

Podsumowanie

CZTERNASTE roczne sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego podsumowuje działalność Rzecznika w 2008 r. Jest to szóste sprawozdanie roczne przedstawione przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA, który rozpoczął pracę na stanowisku Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 1 kwietnia 2003 r.

■ Struktura sprawozdania

Sprawozdanie składa się z pięciu rozdziałów. Rozpoczyna się od wstępu Rzecznika, po którym następuje niniejsze podsumowanie, które stanowi rozdział 1.

W rozdziale 2 opisano kompetencje Rzecznika oraz procedury stosowane przez Rzecznika przy rozpatrywaniu skarg i prowadzeniu dochodzeń. Rozdział ten obejmuje wszystkie znaczące zmiany, które miały miejsce w ostatnim roku.

Rozdział 3 zawiera przegląd skarg rozpatrzonych w ubiegłym roku, jak również dogłębną analizę przeprowadzonych dochodzeń. Rozdział jest częściowo poświęcony sprawom modelowym zidentyfikowanym przez Rzecznika. Zamieszczono w nim również analizę tematyczną obejmującą większość znaczących wniosków prawnych i stwierdzeń faktów zawartych w decyzjach Rzecznika z 2008 r. Rozdział kończy się przeglądem spraw niewchodzących w zakres kompetencji Rzecznika oraz działań następczych podjętych przez Rzecznika wobec tych spraw.

Rozdział 4 dotyczy współpracy zewnętrznej Rzecznika, obejmującej relacje z innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, relacje z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi rzecznikami w Europie, a także zawiera przegląd działalności komunikacyjnej Rzecznika.

Rozdział 5 zawiera szczegóły dotyczące polityki zatrudnienia i budżetu Rzecznika.

■ Misja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich został utworzony na mocy Traktatu z Maastricht jako jeden z aspektów obywatelstwa Unii Europejskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich

Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatruje skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów wspólnotowych.

rozpatruje skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Współpracując z

Parlamentem Europejskim, Rzecznik Praw Obywatelskich zdefiniował „niewłaściwe administrowanie”, uwzględniając nieprzestrzeganie praw człowieka, rządów prawa i zasad dobrej administracji.

Rzecznik nie tylko odpowiada na skargi składane przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa i stowarzyszenia, ale również wszczyna dochodzenia z własnej inicjatywy, kontaktując się z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE oraz wychodząc naprzeciw obywatelom, aby informować ich o przysługujących im prawach i możliwościach egzekwowania tych praw.

■ Skargi i dochodzenia

Przegląd rozpatrzonych skarg

W 2008 r. Rzecznik zarejestrował¹ 3 406 skarg, w porównaniu do 3 211 w 2007 r. Niemalże 60 % wszystkich skarg zarejestrowanych przez Rzecznika w 2008 r. przysłało drogą elektroniczną – pocztą elektroniczną lub za pomocą formularza skargi zamieszczonego na stronie internetowej Rzecznika.

Rozpatrzono łącznie 3 346 skarg², w porównaniu z 3 265 w 2007 r. Spośród wszystkich rozpatrzonych skarg, 24 % (802 skarg) leżało w kompetencjach Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, zaś na podstawie 9 % skarg wszczęto dochodzenie. W blisko 80 % zarejestrowanych spraw Rzecznik zdołał udzielić pomocy skarżącym, otwierając dochodzenie, przekazując sprawę właściwemu organowi lub doradzając, do którego organu należy się zwrócić, aby szybko i skutecznie znaleźć rozwiązanie problemu.

W 2008 r. z głównego konta poczty elektronicznej Rzecznika wysłano odpowiedzi na ponad 4 300 wiadomości zawierających wnioski o udzielenie informacji, z czego około 3 300 pozycji to były indywidualne wnioski o udzielenie informacji, zaś około 1 000 stanowiły zbiorowe wiadomości. W ciągu roku Rzecznik obsłużył zatem ponad 7 700 skarg i wniosków o informacje nadesłanych przez obywateli.

Analiza wszczętych dochodzeń

W 2008 r. na podstawie skarg wszczęto ogółem 293 nowych dochodzeń, z czego 26 % złożyły przedsiębiorstwa i stowarzyszenia, zaś 74 % złożyli pojedynczy obywatele.

Rzecznik wszczął również trzy dochodzenia z własnej inicjatywy. Dwa z nich dotyczyły spraw, które zostały złożone przez osobę nieuprawnioną (tj. skarżącego, który nie jest ani obywatelem bądź mieszkańcem Unii, ani osobą prawną mającą statutową siedzibę w jednym z państw członkowskich). Trzecie dochodzenie dotyczyło wykorzystania prawa Rzecznika do dochodzenia z własnej inicjatywy w razie problemu systemowego, który w tym wypadku był związany z systemem wczesnego ostrzegania Komisji Europejskiej (OI/3/2008/FOR).

Podobnie jak w latach poprzednich, większość dochodzeń wszczętych przez Rzecznika w 2008 r. (tj. 195 lub 66 % łącznej liczby) dotyczyła Komisji Europejskiej. Ponieważ Komisja jest główną instytucją wspólnotową podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że stanowi główny obiekt ich skarg. 28 dochodzeń (10 %) dotyczyło administracji Parlamentu Europejskiego, 20 (7 %) — Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO), 10 (3 %) — Rady Unii Europejskiej, a 7 (2 %) — Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF). Przedmiotem kolejnych 37 dochodzeń było 20 innych instytucji i organów UE.

Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania podniesione w dochodzeniach wszczętych w 2008 r. to: brak przejrzystości, w tym odmowa udzielenia informacji (107 spraw lub 36 % łącznej liczby), niesprawiedliwe traktowanie lub nadużycie władzy (59 spraw, 20 %), niezadowolający tryb postępowania (27 spraw, 9 %), zaniedbanie (25 spraw, 8 %), nieuzasadnione opóźnienie (24 sprawy, 8 %), pomyłki prawne (21 spraw, 7 %), dyskryminacja (14 spraw, 5 %) oraz niedopełnienie obowiązków, czyli niewypełnienie przez Komisję Europejską roli „strażnika Traktatu” wobec państw członkowskich (14 spraw, 5 %).

W 2008 r. Rzecznik zamknął 355 dochodzeń (w porównaniu do 348 dochodzeń w 2007 r.), z czego 352 dotyczyło skarg, a trzy dochodzenia były wszczęte przez Rzecznika z jego własnej inicjatywy. Większość dochodzeń zamknięto w ciągu jednego roku (52 %). Ponad jedną trzecią (36 %) zamknięto w ciągu trzech miesięcy. Sprawy zamykano przeciętnie w ciągu 13 miesięcy.

1. Od tego roku w sprawozdaniu rocznym Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich wykorzystuje się kategorię statystyczną „skargi zarejestrowane” zamiast „skargi otrzymane”, by dokonać rozróżnienia między skargami, które zostały rzeczywiście zarejestrowane w danym roku kalendarzowym a tymi, które zostały otrzymane w tym samym okresie, ale zarejestrowane w kolejnym roku.

2. Kategoria statystyczna „rozpatrzzone” oznacza, że analiza mająca ustalić, czy skarga (i) leży w zakresie mandatu Rzecznika, (ii) spełnia kryteria dopuszczalności oraz (iii) stanowi podstawę do wszczęcia dochodzenia, została zakończona. Ze względu na wymagany czas, liczba skarg „rozpatrzonych” w danym roku różni się od liczby skarg „zarejestrowanych” w tym samym roku.

Ustalenia dokonywane w trakcie dochodzeń Rzecznika

W miarę możliwości w trakcie dochodzenia Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik zadowalający zarówno skarżącego, jak i instytucję, przeciw której wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów wspólnotowych jest zasadniczym warunkiem osiągnięcia takich rozwiązań, które przyczyniają się do poprawy stosunków między instytucjami a obywatelami oraz dzięki którym można uniknąć kosztownych i czasochłonnych sporów sądowych. Pozytywny wynik dla skarżącego został szybko uzyskany w 129 sprawach (36 % łącznej liczby) zamkniętych w 2008 r. Sprawy te zostały uregulowane przez same zainteresowane instytucje albo w sposób polubowny (dla porównania, w 2007 r. takich spraw było 134, a liczba ta była dwukrotnie wyższa niż w 2006 r.)

W 31 % spraw (110) nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Dla skarżącego nie musi to oznaczać negatywnego zakończenia sprawy, gdyż odnosi on korzyść, otrzymując od danej instytucji lub organu pełne wyjaśnienie podjętych działań, jak również opinię Rzecznika o sprawie.

Rzecznik stwierdził, że niewłaściwe administrowanie miało miejsce w 15 % spraw (53), niemniej zdołał uzyskać pozytywny wynik dla skarżącego w ośmiu z tych spraw poprzez zaakceptowanie

W miarę możliwości w trakcie dochodzenia Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik zadowalający zarówno skarżącego, jak i instytucję, przeciw której wniesiono skargę.

przez daną instytucję zaleceń wstępnych, jakie wystosował do zainteresowanej instytucji. W jednej sprawie, w której Komisja nie zaakceptowała zaleceń wstępnych dotyczących dyskryminacji ze względu na wiek (**185/2005/ELB**), Rzecznik przedłożył Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie specjalne. Stanowi ono ostateczną broń Rzecznika i ostateczny znaczący środek stosowany w danej sprawie. W 44 sprawach Rzecznik zamknął dochodzenie, wystosowując uwagę krytyczną do danej instytucji lub organu. Uwaga krytyczna stanowi dla skarżącego potwierdzenie, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania.

Podobnie, w celu polepszenia wyników działalności instytucji UE w przyszłości, Rzecznik coraz częściej formułował dalsze uwagi, jeżeli zauważył możliwość podniesienia jakości administracji. W 2008 r. Rzecznik wystosował dalsze uwagi ogółem w 41 sprawach.

Bardzo istotne jest, aby instytucje i organy, które otrzymały uwagi krytyczne od Rzecznika, podejmowały działania w celu rozwiązania zaległych problemów. Mając to na uwadze, w 2008 r.

Bardzo istotne jest, aby instytucje i organy, które otrzymały uwagi krytyczne od Rzecznika, podejmowały działania w celu rozwiązania zaległych problemów.

Rzecznik opublikował na swojej stronie internetowej wyniki dwóch badań dotyczących dalszych działań podjętych przez zainteresowane instytucje w następstwie wszystkich uwag krytycznych i dalszych uwag sformułowanych w 2006 i 2007 r. Rzecznik

zamierza co roku podawać do wiadomości publicznej ustalenia poczynione w sprawie dalszych działań podejmowanych przez instytucje w następstwie uwag krytycznych i dalszych uwag.

Sprawy modelowe jako przykłady najlepszych praktyk [→→→]

Osiem spraw zamkniętych w 2008 r. stanowi modelowe przykłady najlepszej praktyki. Stanowią one dla innych instytucji i organów UE wzorce sposobów reagowania na kwestie podnoszone przez Rzecznika.

Na wniosek kandydatów **Europejski Urząd Doboru Kadr** (EPSO) zgodził się ujawnić kryteria oceny stosowane w procedurze selekcji oraz analizę poszczególnych ocen. Było to następstwem dochodzenia wszczętego przez Rzecznika z własnej inicjatywy. Rzecznik pochwalił EPSO za przyjęcie tak przejrzystego podejścia (**01/5/2005/PB**). **Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych** (OLAF) konstruktywnie zareagował na wniosek o udzielenie dostępu do dokumentów. Poprzez złożenie dwóch wersji sprawozdania z dochodzenia, z których jedna zawierała dane osobowe skarżącego, a druga nie, OLAF zastosował się do przepisów UE dotyczących dostępu do dokumentów, wykazując jednocześnie podejście skoncentrowane na potrzebach obywatela (**754/2007/BU**). Również w związku z dostępem do dokumentów i informacji, obywatelka Austrii złożyła do Rzecznika skargę dotyczącą niewłaściwych informacji, jakie uzyskała z sekretariatu **Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości**. Po interwencji Rzecznika sekretariat wysłał do skarżącej pismo zawierające bardziej szczegółowe informacje i poinformował Rzecznika, że wyłączył tego rodzaju dodatkowe informacje do standardowych pism wysyłanych w podobnych sprawach (**2448/2008/WP**).

W dwóch sprawach dotyczących umów Rzecznik pochwalił **Komisję** za konstruktywne podejście. W sprawie dotyczącej sporu z włoską firmą o płatność za projekt UE związany z dostarczaniem wody wysiedleńcom w Liberii, Komisja w procedurze wykazała się dokładnością i konstruktywnością, a nawet zaakceptowała dodatkowe powiązane płatności ustalone przez własne służby i skarżącego. W rezultacie włoska firma otrzymała ponad 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). W sprawie dotyczącej austriackiego instytutu związanego umową w sprawie badań i rozwoju w dziedzinie inżynierii chemicznej, Komisja zgodziła się wypłacić 54 000 EUR. Było to następstwem wniosku Rzecznika o ponowne rozważenie przez Komisję odmowy zapłacenia zaległej sumy, ponieważ nie otrzymała w terminie ostatecznego zestawienia poniesionych wydatków (**3784/2006/FOR**). W sprawie **2672/2008/VL**, Rzecznik zastosował uproszczoną procedurę dochodzeń i z satysfakcją odnotował, że Komisja zareagowała pozytywnie poprzez szybkie i przykładowe rozwiązanie kontrowersyjnego sporu pomiędzy pracownikiem naukowym a urzędnikiem Komisji prowadzonego drogą elektroniczną.

Kolejnym przykładem najlepszej praktyki jest sprawa **1162/2007/FOR**, w której **Rada** zgodziła się na wypłacenie kwoty 1 000 EUR na zasadzie *ex gratia*, uznając niedogodności i stres, których doznał skarżący. Rada początkowo zaproponowała skarżącemu roczną umowę, po czym zmieniła warunki, kiedy okazało się, że w tym okresie skarżący skończy 65 lat. Wreszcie należy pochwalić, trzeci rok z rzędu, reakcję **Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego** (EASA) na wniesioną skargę. W sprawie **893/2006/BU**, EASA nie tylko przeprosiła za pomyłkę, którą popełniła w procedurze selekcji, ale również zgodziła się udzielić skarżącemu informacji, których potrzebował i zobowiązała się do postępowania w ten sam sposób w przyszłości.

Analiza tematyczna zamkniętych dochodzeń

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język.

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język.

W 2008 r. Rzecznik przyjął nowy format i nową strukturę decyzji, który pozwala zachować niezbędne fakty i analizy, a jednocześnie sprawia, że teksty będą krótsze, bardziej czytelne i dzięki temu bardziej przystępne.

Wybrane sprawy są udostępniane na stronie internetowej Rzecznika w postaci streszczenia we wszystkich 23 oficjalnych językach Unii Europejskiej. Streszczenia odzwierciedlają zakres dziedzin oraz instytucje i organy Wspólnoty objęte 355 decyzjami zamykającymi sprawy w 2008 r., a także różne uzasadnienia zamknięcia spraw.

Sekcja 3.5 niniejszego sprawozdania zawiera analizę najistotniejszych wniosków prawnych i stanów faktycznych zawartych w decyzjach Rzecznika w 2008 r. Są one zorganizowane w poziomej klasyfikacji według głównych przedmiotów dochodzeń pogrupowanych w pięciu głównych kategoriach³:

- Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych;
- Komisja Europejska jako „strażnik Traktatu”;
- Udzielanie zamówień i przyznawanie dotacji;
- Wykonanie umów;
- Administracja i sprawy kadrowe;
- Konkursy i procedury selekcji;
- Sprawy instytucjonalne, kwestie polityki i inne.

Pierwsza część analizy zawiera przegląd decyzji Rzecznika wydanych w 2008 r. i dotyczących skarg w sprawach (i) publicznego dostępu do dokumentów, (ii) publicznego dostępu do informacji oraz (iii) ochrony danych osobowych i prawa osób, które mają dostęp do swoich danych. Rozpatrywane kwestie obejmują opóźnienia w udostępnianiu dokumentów i różnorodne interpretacje wyjątków

3. Na podstawie dochodzeń otwartych w 2008 r. podział dochodzeń ze względu na ich główny przedmiot przedstawia się następująco: przejrzystość (26 %), sprawy instytucjonalne i kwestie polityki (17 %), Komisja Europejska jako „strażnik Traktatu” (17 %), konkursy i procedury selekcji (14 %), administracja i sprawy kadrowe (10 %), wykonanie umów (8 %), udzielenie zamówień i przyznanie dotacji (8 %).

przewidzianych w rozporządzeniu 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów⁴. Przeanalizowano również sprawy, w których Rzecznik konsultował się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w związku z aspektami ochrony danych w sprawach dotyczących przejrzystości.

Druga grupa spraw dotyczy skarg przeciwko Komisji w roli strażnika Traktatu. Rzecznik może zajmować się zarówno proceduralnymi, jak i merytorycznymi aspektami postępowania Komisji w takich sprawach. W odniesieniu do aspektów merytorycznych, przegląd dokonywany przez Rzecznika ma na celu sprawdzenie, czy wnioski uzyskane przez Komisję są racjonalne, należyte uzasadnione i dokładnie wyjaśnione skarżącym. W odniesieniu do aspektów proceduralnych głównym punktem odniesienia w dochodzeniach Rzecznika jest komunikat Komisji dotyczący stosunków ze skarżącym w przedmiocie naruszeń prawa wspólnotowego⁵. Wśród zarzutów rozpatrzonych w związku z takimi sprawami w 2008 r. znalazły się opóźnienia, udzielenie skarżącemu niewłaściwych informacji oraz przypadki niezarejestrowania skargi.

Trzecia część analizy tematycznej dotyczy skarg związanych z udzieleniem, bądź nieudzieleniem, zamówień i przyznaniem, bądź nieprzyznaniem, dotacji. Zakres kontroli Rzecznika ogranicza się w takich sprawach do ustalenia, czy przestrzegane są zasady dotyczące procedur, czy prawidłowo przedstawiono fakty oraz czy popełniono oczywisty błąd w ocenie lub nadużyto uprawnień. Rzecznik może również sprawdzić, czy instytucje wywiązały się ze swoich obowiązków w zakresie przedstawienia uzasadnień i czy te uzasadnienia są spójne i racjonalne. W 2008 r. Rzecznik rozpatrzył kwestie dotyczące niewłaściwego przeprowadzenia procedur przetargowych, niewłaściwych informacji i bezpodstawnych oskarżeń.

Do czwartej kategorii należą sprawy, w których skarżący zarzucają instytucjom niewypełnienie obowiązków wynikających z umów. W odniesieniu do sporów wynikających z umów Rzecznik uważa za uzasadnione ograniczenie dochodzenia do zbadania, czy instytucja lub organ Wspólnoty w sposób spójny i wiarygodny wyjaśniły podstawę prawną swoich działań oraz uzasadniły swój pogląd dotyczący pozycji kontraktowej. W 2008 r. Rzecznik rozpatrzył sprawy dotyczące opóźnienia płatności, niesprawiedliwego traktowania oraz problemów związanych z podwykonawcami.

Piąta kategoria obejmuje skargi dotyczące administracyjnej działalności instytucji, a mianowicie stosowania regulaminu pracowniczego dla urzędników i innych stosownych tekstów. Tego rodzaju sprawy mają bardzo zróżnicowany charakter i dotyczą niemalże wszystkich instytucji i organów.

Szоста część analizy tematycznej dotyczy skarg związanych z otwartymi konkursami i innymi procedurami selekcji. Sprawy te w większości wniesiono przeciwko Europejskiemu Urzędowi Doboru Kadr (EPSO) i dotyczą one braku przejrzystości, problemów zaistniałych w związku z materiałami dotyczącymi testów oraz zarzutów niesprawiedliwego traktowania.

Ostatnia kategoria obejmuje pozostałe skargi wniesione przeciwko instytucjom w związku z prowadzoną przez nie działalnością w zakresie polityki i ich ogólnym funkcjonowaniem.

■ Relacje z innymi instytucjami, rzecznikami praw obywatelskich i innymi zainteresowanymi stronami

Relacje z innymi instytucjami i organami UE

Konstruktywne relacje z instytucjami i organami UE mają ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ pomagają osiągnąć jak najlepsze wyniki dla skarżących.

Konstruktywne relacje z instytucjami i organami UE mają ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ pomagają osiągnąć jak najlepsze wyniki dla skarżących.

W 2008 r. Rzecznik kontynuował regularne spotkania z członkami i urzędnikami instytucji w celu omówienia możliwości poprawienia jakości administracji UE.

W 2008 r. szczególnie istotne były spotkania z przedstawicielami Parlamentu, Rady i Komisji związane ze zmianą statutu

4. Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 L 145, s. 43.

5. Komunikat do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący stosunków ze skarżącym w przedmiocie naruszeń prawa wspólnotowego, Dz.U. 2002 C 244, s. 5.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich regularnie spotyka się z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE. Na zdjęciu: Nikiforos DIAMANDOUROS i Hans-Gert PÖTTERING, przewodniczący Parlamentu Europejskiego. Strasburg, 12 marca 2008 r.

Rzecznika. W wyniku pozytywnej opinii Komisji i zgody Rady, w 18 dniu czerwca Parlament przyjął decyzję⁶ o zmianie statutu. W porządku międzyinstytucjonalnych działań Rzecznika na 2008 r. figurowała również trwająca reforma rozporządzenia nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów⁷.

Do najważniejszych wydarzeń w ubiegłym roku należało podpisanie protokołu ustaleń⁸ z prezesem Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz porozumienie agencji UE w sprawie przyjęcia Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Rzecznik spotykał się również regularnie z przedstawicielami Europejskiego Urzędu Doboru Kadr, aby pomóc w promowaniu najwyższych standardów obsługi obywateli w procedurach selekcji.

W 2008 r. Rzecznik nadal nawiązywał kontakty z innymi instytucjami i organami, uczestniczył w spotkaniach z najważniejszymi przedstawicielami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Sądu Pierwszej Instancji, Trybunału Służby Cywilnej oraz Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej. W listopadzie Rzecznik zaprezentował swoją pracę członkom sieci SOLVIT, zaś w grudniu przedstawił przegląd relacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych na spotkaniu z okazji piątej rocznicy istnienia tej instytucji. Wreszcie na początku 2008 r. Rzecznik spotkał się z przewodniczącymi Komitetów Pracowniczych instytucji UE, aby wyjaśnić swoją rolę w poprawianiu jakości administrowania w UE.

Relacje z innymi rzecznikami praw obywatelskich i podobnymi organami

Wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, kiedy mają problemy z administracją krajową, regionalną lub lokalną. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami w państwach członkowskich, aby zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich dotyczących prawa unijnego.

współpracuje z innymi rzecznikami w państwach członkowskich, aby zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich dotyczących prawa unijnego. Współpraca przebiega głównie pod egidą Europejskiej Sieci Rzeczników. Europejska Sieć Rzeczników obecnie składa się z blisko 90 biur w 31 krajach, obejmując

w Unii Europejskiej szczebel krajowy i regionalny, jak również szczebel krajowy w państwach kandydujących do członkostwa w UE oraz Norwegię i Islandię. Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego również jest pełnoprawnym członkiem sieci.

Jednym z celów sieci jest ułatwienie szybkiego przekazywania skarg właściwemu rzecznikowi lub podobnemu organowi. W 2008 r. w 1 079 przypadkach skargę przekazano członkowi Europej-

6. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/587 z dnia 18 czerwca 2008 r. zmieniająca decyzję 94/262 w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich; Dz.U. 2008 L 189, s. 25.

7. Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 L 145, s. 43.

8. Protokół ustaleń pomiędzy Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dotyczący informacji o politykach, normach i procedurach Banku oraz rozpatrywaniu skarg, w tym skarg od nieobywateli i nierezydentów Unii Europejskiej, Dz.U. 2008 C 244, s. 1.

skiej Sieci Rzeczników Praw Obywatelskich lub poradzono skarżącemu, aby skontaktował się z członkiem Sieci.

Sekcja 4.2 niniejszego sprawozdania zawiera przegląd działalności Europejskiej Sieci Rzeczników w 2008 r. w ramach której punktem kulminacyjnym było szóste seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE, które odbyło się w listopadzie w Berlinie. Seminarium zostało zorganizowane wspólnie przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i przewodniczącego Komisji Petycji regionalnego parlamentu w Berlinie Ralfa HILLENBERGA. Seminarium, w którym uczestniczyło około 90 osób, było poświęcone skargom i petycjom od osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Urzędnicy łącznikowi w ramach sieci również spotkali się w 2008 r. w Strasburgu.

Wizyty informacyjne współorganizowane z rzecznikami w państwach członkowskich i krajach kandydujących okazały się wysoce skuteczne pod względem rozwoju sieci. W 2008 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich złożył wizyty rzecznikom praw obywatelskich na Cyprze (marzec), w Grecji (maj), na Łotwie (wrzesień) i na Litwie (październik).

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami w państwach członkowskich, za pośrednictwem Europejskiej Sieci Rzeczników. Oficerowie łącznikowi pełnią rolę pierwszego punktu kontaktowego sieci w biurach krajowych rzeczników praw obywatelskich. Szóste, z odbywających się co dwa lata seminariów oficerów łącznikowych, miało miejsce w dniach 1–3 czerwca 2008 r. w Strasburgu.

Sieć służy jako przydatne narzędzie do wymiany informacji na temat prawa UE i najlepszej praktyki poprzez wyżej wspomniane seminaria, na łamach biuletynu publikowanego co dwa lata, na elektronicznym forum dyskusyjnym i wymiany dokumentów oraz w codziennym elektronicznym serwisie informacyjnym. Oprócz regularnej nieformalnej wymiany informacji poprzez sieć istnieje specjalna procedura, która pozwala krajowym i regionalnym rzecznikom praw obywatelskich wnioskować o udzielenie pisemnych odpowiedzi na pytania dotyczące prawa UE i jego wykładni, w tym pytania związane z rozpatrywaniem konkretnych spraw. W 2008 r. otrzymano 8 nowych zapytań.

Relacje z innymi stronami zainteresowanymi

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zobowiązuje się zadbać o to, aby wszystkie osoby lub organizacje, które mogą mieć problemy z instytucjami i organami UE, były świadome prawa do wnoszenia skarg dotyczących niewłaściwego administrowania. Sekcja 4.3 niniejszego sprawozdania przedstawia przegląd licznych sposobów, jakie Rzecznik stosował w 2008 r., aby poszerzyć

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zobowiązuje się zadbać o to, aby wszystkie osoby lub organizacje, które mogą mieć problemy z instytucjami i organami UE, były świadome prawa do wnoszenia skarg dotyczących niewłaściwego administrowania.

wiedzę o prawie do wnoszenia skarg. Rzecznik i jego personel przeprowadzili około 135 prezentacji dla grup zainteresowanych pracą Rzecznika. Do najważniejszych działań medialnych Rzecznika w 2008 r. zaliczają się konferencje prasowe w Brukseli, Budapeszcie i Strasburgu, jak również w Atenach, Nikozji, Rydze i Wilnie w ramach wyżej wspomnianych wizyt informacyjnych. W 2008 r. wydano siedemnaście komunikatów prasowych, które rozpowszechniono

wśród dziennikarzy i zainteresowanych stron w całej Europie. Wśród poruszonych tematów znalazły się: przejrzystość w dziedzinie dodatków dla posłów do Parlamentu Europejskiego, zmiana statutu Rzecznika oraz reforma przepisów UE w zakresie publicznego dostępu do dokumentów.

W 2008 r. szczególnie interesującą publikacją był nowy przewodnik po działalności Rzecznika, który przygotowano w 23 językach urzędowych UE. Strona internetowa Rzecznika była regularnie aktualizowana — zamieszczano w niej decyzje, komunikaty prasowe oraz szczegółowe informacje na temat działalności komunikacyjnej urzędu. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. na stronie internetowej Rzecznika odnotowano odwiedzin około 440 000 unikalnych użytkowników. Większość z nich odwiedzała stronę w Wielkiej Brytanii, a następnie w Niemczech, Francji, Hiszpanii i we Włoszech.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich regularnie odbywa wizyty informacyjne w państwach członkowskich UE i ubiegających się o członkostwo celem zacieśniania kontaktów z rzecznikami i podnoszenia świadomości o jego pracy. Podczas wizyty na Litwie, która odbyła się w dniach 1–3 października 2008 r. Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił publiczną prelekcję dla urzędników służby cywilnej i studentów wyższych uczelni, a także spotkał się z przedstawicielami litewskiego środowiska biznesu i organizacji pozarządowych. Na zdjęciu: uczestnicy spotkania z przedstawicielami litewskiej advokatury, izb przemysłu, handlu i rzemiosła oraz konfederacji pracodawców.

■ Zasoby

Sekcja 5.1 niniejszego sprawozdania przedstawia w zarysie strukturę biura Rzecznika oraz zawiera informacje biograficzne o Rzeczniku i kadrze kierowniczej.

W 2008 r. zrealizowano w biurze Rzecznika ambitny program restrukturyzacji wewnętrznej.

W 2008 r. zrealizowano w biurze Rzecznika ambitny program restrukturyzacji wewnętrznej. Program wszedł w życie w dniu 1 lipca i obejmował stworzenie czterech działów w ramach każdego z istniejących wydziałów: Wydziału Prawnego oraz Wydziału Finansowo-Administracyjnego. Celem restrukturyzacji jest utworzenie struktury zarządzania, w której każdy z dwóch kierowników wydziałów biura, którzy stanowiskiem odpowiadają dyrektorom i składają sprawozdania sekretarzowi generalnemu, wspierany jest przez czterech kierowników działów, posiadających większe upoważnienia w zakresie zarządzania.

Sekcja 5.1 zawiera również informacje na temat spotkań refleksyjnych dla personelu i spotkań personelu. Spotkania refleksyjne dla personelu stanowią integralną część planowania strategicznego Rzecznika, w szczególności poprzez dostarczanie pożytecznych wskazówek co do formułowania zasad polityki i przygotowania rocznego planu zarządzania. Są one częścią rocznego cyklu wydarzeń, które dają pracownikom i stażystom możliwość podzielenia się opiniami na tematy związane z pracą Rzecznika. Biuro Rzecznika zorganizowało drugie spotkanie refleksyjne w dniach 27-29 lutego 2008 r. Pierwsze opinie personelu wskazują na to, że drugie spotkanie refleksyjne postrzegano jako bardzo pozytywne doświadczenie, zaś omawiane tematy i kwestie uznano za niezwykle istotne.

W 2008 r. plan zatrudnienia Rzecznika opiewał łącznie na 57 stanowisk, podobnie jak w 2006 i 2007 r. Suma środków przyznanych na 2008 r. wyniosła 8 505 770 EUR.

Mandat i procedury Rzecznika Praw Obywatelskich

NINIEJSZY rozdział zawiera szczegółowy opis roli Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z uwzględnieniem podstaw prawnych jego działalności, opisu jego mandatu oraz informacji dotyczących dopuszczalności skarg i podstaw do wszczęcia dochodzeń. Dla zilustrowania tych zagadnień i zwrócenia uwagi na konkretne zmiany, takie jak zmiana statutu Rzecznika, podano przykłady spraw rozpatrywanych w 2008 r. Niniejszy rozdział zamyka przegląd procedur Rzecznika w zakresie rozpatrywania skarg i prowadzenia dochodzeń z uwzględnieniem rosnącego zastosowania nieformalnych procedur mających na celu szybkie rozstrzygnięcie skarg.

2.1 Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest jednym z praw obywateli Unii Europejskiej (art. 21 Traktatu WE) i zostało określone w Karcie Praw Podstawowych

Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest jednym z praw obywateli Unii Europejskiej.

Unii Europejskiej¹ (art. 43). Rzecznik dowiadyuje się o ewentualnych przypadkach niewłaściwego administrowania głównie ze skarg, których rozpatrywanie stanowi najważniejszy aspekt reaktywnej roli Rzecznika. Rzecznik prowadzi również dochodzenia z własnej inicjatywy, a zatem przyjmuje aktywną rolę w zwalczaniu niewłaściwego administrowania (zob. następna sekcja).

2.2 Podstawy prawne działalności Rzecznika Praw Obywatelskich

Rzecznik prowadzi działalność zgodnie z art. 195 traktatu WE, ze statutem Rzecznika oraz z przepisami wykonawczymi przyjętymi przez Rzecznika na mocy art. 14 statutu.

Zmiana statutu Rzecznika Praw Obywatelskich

Parlament Europejski przyjął statut w 1994 r.² Po dokonaniu szczegółowego przeglądu Rzecznik uznał w 2006 r., że statut nadal stanowi właściwe ramy jego działalności, jednakże wprowadzenie pewnych ograniczonych zmian mogłoby zwiększyć zdolność Rzecznika do bardziej efektywnej pracy na rzecz obywateli europejskich. W czerwcu 2008 r. w następstwie sprawozdania Komisji Spraw Konstytucyjnych (sprawozdawca: posłanka do Parlamentu Europejskiego Anneli JÄÄTTENMÄKI) Parlament Europejski przyjął decyzję³ zmieniającą statut ze skutkiem od dnia 31 lipca 2008 r.

1. Karta została pierwotnie ogłoszona w grudniu 2000 r. i ponownie podpisana i ogłoszona 12 grudnia 2007 r. przed podpisaniem 13 grudnia 2007 r. Traktatu Lizbońskiego, Dz.U. 2007 C 303, s. 1.

2. Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262 z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz.U. 1994 L 113, s. 15.

3. Decyzja Parlamentu Europejskiego 2008/587 z dnia 18 czerwca 2008 r. zmieniająca decyzję 94/262 w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz.U. 2008 L 189, s. 25.

Dwie najistotniejsze zmiany dotyczą wzmocnienia uprawnień Rzecznika do przeprowadzania dochodzeń. Po pierwsze, Rzecznikowi w czasie przeprowadzania dochodzeń przysługuje obecnie pełny dostęp do dokumentów będących w posiadaniu instytucji i organów UE. Jednostki te utraciły prawo odmowy udostępnienia dokumentów „umotywowanej należycie uzasadnionymi względami zachowania tajemnicy”. Po drugie, urzędnicy UE składający zeznania na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich nie są już zobowiązani do wypowiadania się „w imieniu instytucji i zgodnie z otrzymanymi od nich instrukcjami”. Wyjaśniono także i wzmocniono przepisy zobowiązujące Rzecznika do zachowania poufności dokumentów i informacji. Ponadto art. 5 statusu stanowi podstawę współpracy Rzecznika z instytucjami i organami w państwach członkowskich odpowiedzialnymi za promowanie i ochronę praw podstawowych.

Dnia 3 grudnia 2008 r. Rzecznik dokonał przeglądu swoich przepisów wykonawczych w celu uwzględnienia tych zmian w statucie i uwzględnienia doświadczenia nabytego od czasu wprowadzenia ostatnich zmian do przedmiotowych przepisów w 2004 r. Nowe przepisy wykonawcze weszły w życie dnia 1 stycznia 2009 r. Ich celem jest utrzymanie i wzmocnienie zaufania zarówno skarżących, jak i instytucji do dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika. W szczególności:

- **skarżący** może mieć pewność, że: (i) ma wgląd do wszystkich dokumentów, które zaangażowana instytucja zdecyduje się przesłać Rzecznikowi jako część opinii na temat skargi lub w odpowiedzi na dalsze czynności dochodzeniowe, a (ii) Rzecznik ma pełny dostęp do informacji i dokumentów, które uzna za istotne dla dochodzenia;

- **instytucje** mogą mieć pewność, że w przypadku, gdy Rzecznik zwraca się o dodatkowe dokumenty lub informacje poza dostarczonymi w opinii wydanej przez instytucję i odpowiedziami na dodatkowe pytania lub bada akta, żadne informacje lub dokumenty uznane przez instytucję za poufne nie zostaną ujawnione opinii publicznej lub skarżącemu. ■

Statut Rzecznika Praw Obywatelskich oraz przepisy wykonawcze dostępne są na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Przepisy wykonawcze dostępne są także w wersji drukowanej w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

■ Skargi oraz dochodzenia prowadzone z własnej inicjatywy

Art. 195 Traktatu WE nadaje Rzecznikowi prawo do przyjmowania skarg od każdego obywatela Unii i każdej osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim. Rzecznik ma także prawo wszczynania dochodzeń z własnej inicjatywy. Korzystając z prawa do własnej inicjatywy Rzecznik może badać ewentualne przypadki niewłaściwego administrowania zgłoszone przez osobę nieuprawnioną do składania skarg. W takich przypadkach przyjęty przez Rzecznika sposób postępowania zakłada zapewnienie danej osobie takich samych możliwości proceduralnych w trakcie dochodzenia, jakie byłyby dostępne, gdyby sprawa była rozpatrywana jako skarga. Decyzję o skorzystaniu z prawa do własnej inicjatywy Rzecznik podejmuje zazwyczaj indywidualnie w poszczególnych sprawach. W 2008 r. wszczęto dwa tego typu dochodzenia z własnej inicjatywy.

■ Protokół ustaleń z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI)

W Sprawozdaniu rocznym 2006 Rzecznik stwierdził, że z zastrzeżeniem możliwego ograniczenia zasobów w przyszłości, przewiduje wykorzystanie prawa do własnej inicjatywy w każdym przypadku, gdy jedyną przyczyną niewszczęcia dochodzenia w sprawie skargi zarzucającej niewłaściwe administrowanie przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) w zakresie pożyczek poza UE (pożyczek zewnętrznych) jest fakt, iż skarżący nie jest obywatelem bądź mieszkańcem Unii. W swojej rezolucji z dnia 25 października 2007 r.

Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął deklarację Rzecznika i wezwał go do rozważenia przyjęcia protokołu ustaleń z EBI.

W grudniu 2007 r. Rzecznik skierował do prezesa EBI pismo uruchamiające dyskusję nad projektem protokołu ustaleń⁴. Protokół ustaleń⁴ został podpisany przez Rzecznika i prezesa EBI dnia 9 lipca 2008 r. Celem tego porozumienia jest poprawa ochrony stron zainteresowanych przed niewłaściwym administrowaniem w odniesieniu do działań EBI. Porozumienie przewiduje objęcie ochroną także osób, które nie są obywatelami lub rezydentami UE lub nie mają miejsca zamieszkania czy statutowej siedziby na terenie UE (zob. sekcja 4.1 poniżej). ■

Ponadto Rzecznik może również wykorzystać prawo do dochodzenia z własnej inicjatywy w razie problemów systemowych w instytucjach. W 2008 r. Rzecznik skorzystał z tego prawa w jednym przypadku:

Dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie systemu wczesnego ostrzegania (Ews)

Rzecznik wszczął z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie „systemu wczesnego ostrzegania” (Ews) Komisji Europejskiej. Przedmiotowy skomputeryzowany system informacji zawiera listę przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, związków lub innych stron, które zdaniem Komisji stanowią zagrożenie dla interesów finansowych UE. Wprawdzie Rzecznik stwierdza, że istotne jest, aby Komisja dołożyła wszelkich starań w celu ochrony interesów finansowych UE, jednakże nalega na traktowanie zainteresowanych stron w sposób sprawiedliwy i z poszanowaniem podstawowej zasady prawnej domniemania niewinności.

Rzecznik zwrócił się zatem do Komisji z prośbą o podanie szczegółowych informacji na temat liczby stron zainteresowanych uwzględnionych w Ews, a także podstaw prawnych różnych kategorii ostrzeżeń Ews. Rzecznik zwrócił się także do Komisji z prośbą o wyjaśnienie polityki informacji stosowanej wobec zainteresowanych stron i o wyjaśnienie istniejącego mechanizmu odwoławczego od umieszczenia na liście Ews.

OI/3/2008/FOR ■

W 2008 r. zamknięto poniższe dochodzenie z własnej inicjatywy:

Dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie terminowości realizacji płatności przez Komisję

W grudniu 2007 r. Rzecznik po raz drugi w historii wszczął z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie terminowości realizacji płatności przez Komisję. Przyczyniło się to do ujawnienia faktu, że opóźnienie realizacji płatności nadal stanowi poważny problem. Wprawdzie Rzecznik wyraził uznanie dla Komisji za podjęte już środki mające na celu zmniejszenie opóźnienia w realizacji płatności, jednakże wezwał Komisję do wprowadzenia dalszych usprawnień, zwłaszcza w odniesieniu do bardziej wrażliwych wykonawców, takich jak poszczególni obywatele oraz małe i średnie przedsiębiorstwa i organizacje. Rzecznik ogłosił, że w 2009 r. przeprowadzi nowe dochodzenie w tej sprawie.

OI/5/2007/GG ■

4. Protokół ustaleń pomiędzy Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dotyczący informacji o politykach, normach i procedurach Banku oraz rozpatrywaniu skarg, w tym skarg od nieobywateli i nierezydentów Unii Europejskiej, Dz.U. 2008 C 244, s. 1.

2.3 Mandat Rzecznika

Art. 195 Traktatu WE nadaje Rzecznikowi prawo do przyjmowania skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów Wspólnoty, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji, wykonujących swoje funkcje sądowe. Tym samym skarga nie wchodzi w zakres kompetencji Rzecznika, jeżeli:

- (i) skarga nie dotyczy instytucji lub organu Wspólnoty;
 - (ii) skarga dotyczy Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe; lub
 - (iii) nie dotyczy ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.
- Każdy z tych przypadków omówiono poniżej.

■ Instytucje i organy Wspólnoty

Mandat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich obejmuje instytucje i organy Wspólnoty. Instytucje są wymienione w art. 7 Traktatu, lecz nie istnieje definicja ani miarodajna lista organów

Skargi przeciwko organom publicznym państw członkowskich nie są objęte mandatem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, nawet jeśli dotyczą one kwestii wchodzących w zakres prawa UE.

Wspólnoty. Określenie to obejmuje organy ustanowione traktatami, takie jak Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Bank Centralny, jak również organy ustanowione ustawodawstwem na podstawie tych traktatów, w tym agencje takie jak Europejska Agencja Środowiska i Europejska Agencja Zarzą-

dzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich (FRONTEx).

Skargi przeciwko organom publicznym państw członkowskich nie są objęte mandatem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, nawet jeśli dotyczą one kwestii wchodzących w zakres prawa UE. Wiele spośród tych skarg podlega natomiast mandatowi krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich należących do Europejskiej Sieci Rzeczników (patrz sekcja 3.6 poniżej).

■ Skargi, które nie dotyczyły instytucji lub organów Wspólnoty

Obywatel Holandii złożył skargę dotyczącą konieczności uiszczenia miesięcznej opłaty w wysokości 14 EUR za dokonywanie przelewów pieniężnych przy pomocy bankowości internetowej z jego francuskiego rachunku bankowego na rachunek holenderski. Ponieważ skarga dotyczyła francuskiego banku nie wchodziła w zakres kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rzecznik poinformował skarżącego o rozporządzeniu (WE) nr 2560/2001, którego celem jest wyeliminowanie różnic cenowych między płatnościami transgranicznymi a krajowymi. Rzecznik podał także skarżącemu łącze do strony internetowej Komisji Europejskiej poświęconej tej kwestii. W końcu Rzecznik poinformował także skarżącego, że, ponieważ sprawa może dotyczyć naruszenia prawa wspólnotowego, skarżący powinien rozważyć skontaktowanie się bezpośrednio z Komisją.

Sprawa poufna ■

Skarżący zwrócił się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie trudności napotkanych w odniesieniu do przysługujących mu w Liechtensteinie uprawnień emerytalnych. Trudności, o których mowa, wynikały z tego, że skarżący, pomimo zatrudnienia w Liechtensteinie, mieszkał w Austrii. Skarżący zarzucił rządowi Liechtensteinu naruszenie prawa wspólnotowego w kwestii stosowania systemów zabezpieczenia społecznego wobec osób zatrudnionych i ich rodzin przemieszczających się na terenie Wspólnoty.

Ponieważ skarga nie dotyczyła instytucji lub organu Wspólnoty, Rzecznik nie był uprawniony do jej rozpatrzenia. Skarżącemu poradzono złożenie skargi do Urzędu Nadzoru EFTA. 505/2008/TJ ■

Skarżący skontaktował się z Rzecznikiem twierdząc, że sesje plenarne Parlamentu Europejskiego w Strasburgu są marnotrawstwem pieniędzy i należy zaprzestać ich organizowania. Rzecznik wyjaśnił, że decyzja dotycząca miejsca, gdzie organizowane są sesje plenarne, podejmowana jest wyłącznie przez państwa członkowskie. Rzecznik zwrócił uwagę, że skarga złożona przez skarżącego może zostać rozpatrzona przez Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego.

2759/2008/DH ■

■ Sądy wykonujące swoje funkcje sądowe

Rzecznik Praw Obywatelskich nie rozpatruje skarg dotyczących Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Opisana poniżej sprawa stanowi przykład tej zasady.

Skarga dotycząca Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wykonującego swoje funkcje sądowe

Obywatel Niemiec złożył skargę do Rzecznika odwołując się do wyroku Trybunału dotyczącego nieprzyznania dodatku mieszkaniowego (*Eigenheimzulage*) w Niemczech. Trybunał zasądził, że Niemcy naruszały prawo wspólnotowe wykluczając możliwość przyznania wspomnianego dodatku płatnikom pełnej stawki podatku w Niemczech zamieszkającym w innym państwie członkowskim. Skarżący zakwestionował sposób stosowania wyroku w Niemczech.

Skarżący utrzymywał, że do Trybunału należało zawarcie w wyroku środków wykonawczych. Skarga dotyczyła zatem działalności sądowej Trybunału i wykraczała poza kompetencje Rzecznika.

Skarżący został poinformowany o możliwości zwrócenia się do Komisji Petycji w parlamencie niemieckim (*Bundestagu*) lub złożenia skargi do Komisji Europejskiej (która wszczęła postępowanie przeciwko Niemcom przed Trybunałem).

376/2008/CD ■

■ Niewłaściwe administrowanie

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich konsekwentnie twierdzi, że niewłaściwe administrowanie jest szerokim pojęciem, a dobre administrowanie wymaga między innymi przestrzegania

Do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi.

przepisów prawa i zasad, w tym praw podstawowych. Jednakże zasady dobrego administrowania wykraczają poza ten zakres, wymagają bowiem od instytucji i organów Wspólnoty nie tylko wywiązywania się z obowiązków prawnych, lecz także właściwej

obsługi obywateli oraz zapewnienia, by byli oni należycie traktowani i w pełni korzystali z przysługujących im praw. A zatem, podczas gdy sprzeczność z prawem zawsze oznacza niewłaściwe administrowanie, niewłaściwe administrowanie nie jest automatycznie równoznaczne z naruszeniem prawa. Stwierdzenie przez Rzecznika przypadku niewłaściwego administrowania nie sugeruje więc automatycznie zachowania niezgodnego z prawem podlegającego sankcjom sądowym⁵.

Parlament Europejski zwrócił się do Rzecznika o sprecyzowanie znaczenia wyrażenia „niewłaściwe administrowanie”. W odpowiedzi w swoim *Sprawozdaniu rocznym 1997* Rzecznik zaproponował następującą definicję:

5. Zob. w tym kontekście wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 28 października 2004 r. w sprawach połączonych T-219/02 i T-337/02, *Herrera przeciwko Komisji*, punkt 101 oraz wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 4 października 2006 r. w sprawie *Hans-Martin Tillack przeciwko Komisji*.

„Do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi.”

W 1998 r. Parlament Europejski uchwalił rezolucję, w której pozytywnie przyjął tę definicję. Z wymiany korespondencji między Rzecznikiem a Komisją w roku 1999 wynika, że również Komisja zgodziła się na taką definicję.

Pojęcie niewłaściwego administrowania jest ograniczone. Przykładowo Rzecznik Praw Obywatelskich zawsze uważał, że działalność polityczna Parlamentu Europejskiego nie stanowi źródła przypadków ewentualnego złego administrowania. Dlatego też skargi dotyczące decyzji komisji Parlamentu, takich jak Komisja Petycji, wykraczają poza kompetencje Rzecznika.

Skargi przeciwko działalności politycznej Parlamentu Europejskiego

W 2008 r. dwaj posłowie do Parlamentu Europejskiego złożyli do Rzecznika indywidualnie skargi w sprawie kar nałożonych na nich w konsekwencji protestu, który miał miejsce podczas części sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego w grudniu 2007 r. Skarżący zakwestionowali:

- (i) procedury ustanowione w zasadach 147 (kary) i 148 (wewnętrzne postępowanie odwoławcze) regulaminu wewnętrznego Parlamentu;
- (ii) zastosowanie zasady 147 do zdarzeń stanowiących przyczynę nałożenia kar. Według skarżących zasada 147 nie obejmowała wspomnianych zdarzeń. Skarżący skrytykowali także postępowanie przewodniczącego Parlamentu na sesji plenarnej, o której mowa;
- (iii) moc prawną decyzji wydanej przez Prezydium Parlamentu w sprawie odwołań od decyzji przewodniczącego o nałożeniu kar.

Rzecznik uznał, że przyjęcie regulaminu wewnętrznego oraz prowadzenie sesji plenarnych należą do działalności prawnej Parlamentu. Co więcej, podczas gdy część decyzji Prezydium Parlamentu ma charakter administracyjny, rozpatrując odwołanie od decyzji Parlamentu o nałożeniu kary Prezydium pełni rolę organu politycznego Parlamentu. Skarżący zatem nie zgłosili przypadku złego administrowania, który mógłby rozpatrzyć Rzecznik.

1156/2008/CHM i 1176/2008/WP ■

Karta Praw Podstawowych określa jako podstawowe prawo obywateli Unii do dobrej administracji (art. 41). Bardzo istotne jest, aby uznać, że kultura obsługi obywateli stanowi integralną

Bardzo istotne jest, aby uznać, że kultura obsługi obywateli stanowi integralną część dobrej administracji.

część dobrej administracji. Nie należy jej mylić z kulturą obwiniania, która zachęca do przyjmowania postawy defensywnej. (W związku z tym należy zauważyć, że dochodzenia prowadzone przez Rzecznika nie mają charakteru procedury dyscyplinarnej czy wstępnego postępowania dyscyplinarnego.)

Realizowana przez Rzecznika strategia propagowania kultury obsługi obejmuje nie tylko różne inicjatywy proaktywne, lecz także dotyczy rozpatrywania skarg. Istotnym elementem kultury obsługi jest konieczność przyznawania się do popełnianych błędów i w miarę możliwości ich naprawianie. Bezwzględne przeprosiny mogą w zupełności wystarczyć do usatysfakcjonowania skarżącego lub przynajmniej pozwolić na uniknięcie konieczności wystosowania przez Rzecznika formalnej uwagi krytycznej pod adresem danej instytucji.

Europol przeprosza w sprawie o dostęp do dokumentów

Duński dziennikarz złożył skargę do Rzecznika zarzucając Europolowi, że w jego przypadku nie zastosował w odpowiedni sposób nowych zasad dostępu do dokumentów. Europol przeprosił za wszelkie niedogodności spowodowane zaniedbaniem wystosowania w umówionym czasie odpowiedzi i stwierdził, że ponosi pełną odpowiedzialność za zaistniałą zwłokę. Ponadto Europol zapewnił, że odpowiedź na wszelkie wnioski kierowane do niego w przyszłości zostanie wystosowana bezzwłocznie.

111/2008/TS ■

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stara się aby, tam gdzie to możliwe, promować „polubowne rozwiązanie sprawy”, które zadowoli zarówno skarżącego, jak i daną instytucję lub organ.

W bardziej złożonych sprawach, w których Rzecznik dokonuje wstępnego ustalenia, że zaszło niewłaściwe administrowanie, stara się aby, tam gdzie to możliwe, promować „polubowne rozwiązanie sprawy”, które zadowoli zarówno skarżącego, jak i daną instytucję lub organ. Należy jednak mieć na uwadze, że odpowiednie postanowienia statutu (art. 3 ust. 5⁶) i przepisów wykonawczych (art. 6.1⁷) mają zastosowanie jedynie w przypadku domniemanego niewłaściwego administrowania, którego wyeliminowanie wydaje się możliwe.

■ Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej

Dnia 6 września 2001 r. Parlament Europejski zatwierdził Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, który powinien być przestrzegany przez instytucje i organy Unii Europejskiej, ich administracje oraz urzędników w kontaktach z obywatelami. Kodeks uwzględnia zasady europejskiego prawa administracyjnego zawarte w orzecznictwie trybunałów Wspólnoty i czerpie inspirację z ustawodawstwa krajowego. Parlament wezwał także Rzecznika do stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Rzecznik bada zatem skargi i prowadzi dochodzenia z własnej inicjatywy, uwzględniając zasady i przepisy zawarte w Kodeksie.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął potwierdzenie dyrektorów agencji UE decyzji uzgodnionej na posiedzeniu 24 października 2008 r., że wszystkie agencje przyjmą Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej i rozważą, w jaki sposób najlepiej go rozpowszechnić (zob. sekcja 4.1 poniżej).

2.4 Dopuszczalność skarg i podstawy do wszczęcia dochodzenia

Aby Rzecznik mógł wszcząć dochodzenie, skarga złożona przez uprawnionego skarżącego musi spełnić dalsze kryteria dopuszczalności. Kryteria te, podane w odpowiednich artykułach statutu, są następujące:

1. skarga musi umożliwić stwierdzenie tożsamości osoby, która ją złożyła oraz identyfikację przedmiotu skargi (art. 2 ust. 3 statutu);
2. Rzecznik nie może brać udziału w postępowaniach sądowych ani kwestionować zasadności orzeczeń sądowych (art. 1 ust. 3 statutu);
3. skarga musi zostać złożona w terminie dwóch lat od daty powzięcia przez skarżącego informacji o faktach będących przedmiotem skargi (art. 2 ust. 4 statutu);

6. „W miarę możliwości Rzecznik Praw Obywatelskich poszukuje wspólnie z zainteresowaną instytucją lub organem rozwiązania pozwalającego na wyeliminowanie niewłaściwego administrowania i na pozytywne rozstrzygnięcie skargi.”

7. „Jeśli Rzecznik Praw Obywatelskich znajdzie dowody niewłaściwego administrowania, we współpracy z instytucją, której skarga dotyczy, podejmie on jak najszerzej zakrojone działania mające na celu znalezienie polubownego rozwiązania eliminującego niewłaściwe administrowanie i satysfakcjonujące skarżącego.”

4. złożenie skargi musi być poprzedzone odpowiednimi działaniami administracyjnymi wobec instytucji i organów, których dotyczy (art. 2 ust. 4 statutu); oraz
5. skargi do Rzecznika dotyczące stosunku pracy między instytucjami i organami Wspólnot a ich urzędnikami lub innymi pracownikami są dopuszczalne jedynie wówczas, gdy zainteresowany wyczerpał możliwości składania zażaleń i skarg przewidziane w wewnętrznych przepisach administracyjnych (art. 2 ust. 8 statutu).

Skarga niepoprzedzona podjęciem odpowiednich działań administracyjnych

Skarżący zwrócił się do Rzecznika w celu poinformowania go, że na granicy holendersko-niemieckiej w miejscowości Vetschau prowadzone są przez władze holenderskie regularne kontrole graniczne. Skarżący poinformował, że wspomniane kontrole prowadzone są regularnie w godzinach szczytu, co prowadzi do tworzenia się korków. Skarżący twierdził, że prowadzenie przedmiotowych kontroli stanowi umyślne zlekceważenie układów z Schengen i wysunął zarzut braku kontroli wykonania wspomnianych układów w Holandii. Ponieważ organem odpowiedzialnym za wykonanie układów z Schengen jest Komisja, skargę uznano za skierowaną przeciwko Komisji.

Z uwagi na fakt, iż skarżący najwyraźniej nie skontaktował się do tego czasu z Komisją, skargę uznano za niedopuszczalną z powodu niepodjęcia przed jej złożeniem odpowiednich działań administracyjnych. Skarżącego poinformowano, że jeśli po skontaktowaniu się z Komisją nie otrzyma odpowiedzi w rozsądnym czasie, lub otrzymana odpowiedź nie będzie satysfakcjonująca, skarżący będzie mógł złożyć nową skargę do Rzecznika.

817/2008/BEH ■

Art. 195 Traktatu WE stanowi, że Rzecznik „przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione”. Aby oszczędzić stronom skarżącym niepotrzebnych rozczarowań i zapewnić jak najlepsze

Aby oszczędzić stronom skarżącym niepotrzebnych rozczarowań i zapewnić jak najlepsze wykorzystanie zasobów uważnie analizuje się wszystkie dopuszczalne skargi pod kątem szans na zakończenie dochodzenia przydatnym wynikiem.

wykorzystanie zasobów uważnie analizuje się wszystkie dopuszczalne skargi pod kątem szans na zakończenie dochodzenia przydatnym wynikiem. Jeżeli nie ma takiej szansy, Rzecznik zamyka sprawę z powodu braku wystarczających podstaw do wszczęcia dochodzenia. Rzecznik zazwyczaj uznaje również, że jeżeli skargę rozpatrywała już Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego, nie

ma podstaw do rozpoczęcia dochodzenia, chyba że przedłożone zostaną nowe dowody. Należy zauważyć, że 44 % dopuszczalnych skarg rozpatrywanych w 2008 r. uznano za pozbawione podstaw do wszczęcia dochodzenia.

Skarga pozbawiona podstaw do wszczęcia dochodzenia

Obywatel Grecji złożył skargę dotyczącą, jak to nazwał, „niedopuszczalnego” zachowania pracownika ochrony przedstawicielstwa Komisji w Grecji. Skarżący poprosił o podanie imienia i nazwiska pracownika i zażądał podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia właściwego zachowania wspomnianego pracownika w przyszłości oraz jasnego zakomunikowania mu, że jego zachowanie wywołało bardzo negatywną opinię o służbach Komisji.

W odpowiedzi przedstawicielstwo Komisji przeprosiło za zachowanie wspomnianego pracownika i zaproponowało pomoc w kwestii, z którą skarżący początkowo zwrócił się do przedstawicielstwa wyrażając przy tym nadzieję, że to niefortunne zdarzenie nie zmieni dobrej opinii skarżącego o UE. Rzecznik uznał w podsumowaniu, że Komisja podjęła właściwe środki w tej sprawie i nie istniały wystarczające podstawy do otwarcia dochodzenia.

87/2008/VAV ■

2.5 Procedury Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Wszystkie skargi przesyłane do Rzecznika są rejestrowane i potwierdzane, zwykle w ciągu jednego tygodnia od otrzymania. W potwierdzeniu informuje się skarżącego o procedurze oraz numerze referencyjnym, a także podaje się nazwisko i numer telefonu osoby zajmującej się skargą.

Skarga jest analizowana w celu ustalenia, czy należy wszcząć dochodzenie i zwykle w ciągu miesiąca skarżący otrzymuje informację o wyniku analizy. Jeśli nie zostaje wszczęte dochodzenie, skarżącemu podaje się powody takiej decyzji. W miarę możliwości skarga jest przekazywana do innego organu lub skarżącemu doradza się kontakt z właściwą instytucją.

W czasie dochodzenia skarżący jest informowany o każdym kolejnym działaniu. Kiedy Rzecznik podejmuje decyzję o zamknięciu dochodzenia, informuje skarżącego o wynikach dochodzenia i o swoich wnioskach. Decyzja Rzecznika nie jest prawnie wiążąca i nie stwarza praw lub zobowiązań prawnie wiążących dla skarżącego bądź danej instytucji lub organu.

■ Uprozczone procedury dochodzeniowe

Zamiast podejmować dochodzenie w sprawie ewentualnego niewłaściwego administrowania w formie pisemnej, Rzecznik, za zgodą i przy współpracy zaangażowanej instytucji lub organu, stosuje nieformalne elastyczne procedury w celu szybkiego rozwiązania danego problemu.

W 2008 r. rozstrzygnięto 101 spraw, w przypadku których dzięki interwencji Rzecznika uzyskano szybką odpowiedź na korespondencję pozostającą do tej pory bez odpowiedzi (zob. szczegółowy opis procedury w sekcji 2.9 *Sprawozdania rocznego 1998*). Uproszczoną procedurę zastosowano także, np. w przypadku opisanych poniżej spraw, które figurują na liście tegorocznych spraw modelowych.

→→→ Komisja szybko i wzorowo rozstrzyga spór toczący się za pomocą poczty elektronicznej

Pewien naukowiec złożył do Rzecznika skargę w sprawie sporu toczącego się za pomocą poczty elektronicznej między nim a pracownicą Komisji. Spór toczył się wokół kwestii możliwości cytowania w publikacji naukowej odpowiedzi udzielonych przez urzędniczkę na szereg istotnych pytań postawionych jej przez skarżącego za pośrednictwem poczty elektronicznej. Urzędniczka Komisji stanowczo się temu sprzeciwiła. Po uważnym zapoznaniu się ze skargą Rzecznik uznał, że być może możliwe jest znalezienie polubownej, nieformalnej drogi rozstrzygnięcia sporu. Zarówno skarżący, jak i Komisja wyraziły gotowość poszukiwania takiego rozwiązania.

Niecały miesiąc później skarżący poinformował Rzecznika, że w rezultacie spotkania w siedzibie Komisji osiągnięto satysfakcjonujące rozwiązanie. Rzecznik zamknął sprawę, przyjmując rozstrzygnięcie zaproponowane przez instytucję i pochwalił szybki i przykładowy sposób w jaki Komisja rozpatrzyła sprawę.

2672/2008/VL ■

→→→ Informacje udzielone przez sekretariat Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

Obywatelka Austrii nadesłała do Trybunału pismo zawiadamiające o jej intencji pozwania Austrii pod zarzutem naruszenia prawa wspólnotowego. Sekretariat Trybunału poinformował ją, że tego typu sprawy mogą być rozpatrywane przez Trybunał tylko w przypadku, gdy wnosi je Komisja lub państwo członkowskie. Poradzono jej, by zwróciła się

do Komisji. Skarżąca zwróciła się do Rzecznika ze skargą, że sekretariat nie podał jej informacji dotyczących tego, do kogo w Komisji powinna się zwrócić.

Po telefonicznej interwencji służb Rzecznika sekretariat wysłał do skarżącej pismo zawierające bardziej szczegółowe informacje i poinformował Rzecznika, że włączył tego rodzaju dodatkowe informacje do standardowych pism wysyłanych w podobnych sprawach.

2448/2008/WP ■

■ Wszczęcie dochodzenia

W przypadku gdy Rzecznik podejmie decyzję o otwarciu pisemnego dochodzenia, pierwszym etapem jest przesłanie skargi do danej instytucji lub organu i prośba o przesłanie Rzecznikowi opinii, zwykle w terminie trzech miesięcy kalendarzowych. W 2004 r. Parlament Europejski i Komisja zgodziły się przyjąć krótszy, dwumiesięczny termin w przypadku skarg dotyczących odmowy dostępu do dokumentów.

■ Uczciwa procedura

Zasada uczciwej procedury wymaga, żeby decyzja Rzecznika dotycząca skargi nie uwzględniała informacji zawartych w dokumentach dostarczonych przez skarżącego lub instytucję lub organ Wspólnoty, chyba że druga strona miała możliwość wglądu do dokumentów i wyrażenia swojego poglądu.

Rzecznik przesyła zatem opinię instytucji lub organu Wspólnoty do skarżącego z prośbą o przedstawienie uwag. Tę samą procedurę stosuje się, gdy konieczne jest prowadzenie dalszego dochodzenia w sprawie skargi.

Ani Traktat, ani statut nie przewidują odwołań lub innych rozwiązań wobec decyzji Rzecznika dotyczących rozpatrzenia lub wyniku skargi. Niemniej jednak, jak wszystkie inne instytucje i organy Wspólnoty, Rzecznik podlega powództwu o odszkodowanie na podstawie art. 288 Traktatu WE. Co do zasady, można wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko Rzecznikowi na podstawie domniemanego niewłaściwego rozpatrzenia przez niego skargi⁸.

■ Kontrola akt i przesłuchanie świadków

Art. 3 ust. 2 statutu Rzecznika Praw Obywatelskich nakłada wymóg, aby instytucje i organy Wspólnoty dostarczały Rzecznikowi wszelkich informacji, których zażąda, i umożliwiały mu dostęp do odpowiednich akt. W następstwie zmiany statutu Rzecznika w 2008 r. jednostki te utraciły prawo odmowy udostępnienia dokumentów „umotywowanej należycie uzasadnionymi względami zachowania tajemnicy”.

Prawo Rzecznika do kontroli akt zezwala mu na sprawdzanie kompletności i dokładności informacji dostarczonych przez daną instytucję lub organ wspólnotowy. Ważną gwarancją dla skarżącego i społeczeństwa stanowi zatem fakt, że Rzecznik może prowadzić gruntowne i kompletne dochodzenia. W 2008 r. prawo Rzecznika do kontroli akt instytucji zostało wykorzystane w 16 przypadkach.

Art. 3 ust. 2 statutu zobowiązuje także urzędników i innych pracowników instytucji i organów wspólnotowych do składania zeznań na wniosek Rzecznika. Także w tym przypadku w następstwie zmiany statutu urzędnicy UE składający zeznania na wniosek Rzecznika nie są już zobowiązani do wypowiadania się „w imieniu instytucji i zgodnie z otrzymanymi od nich instrukcjami”.

8. Zob. np. sprawa T-412/05 *M przeciwko Rzecznikowi Praw Obywatelskich*, wyrok z dnia 24 września 2008 r. dotychczas nieopublikowany (zwany dalej „niepublikowanym”).

Muszą oni jednak nadal przestrzegać odpowiednich zasad regulaminu pracowniczego, a mianowicie obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. W 2008 r. nie korzystano z prawa Rzecznika do przesłuchania świadków.

Wymóg zobowiązujący Rzecznika do zachowania poufności dokumentów i informacji został jasno określony i potraktowany bardziej rygorystycznie w zmienionym statucie. Na mocy zmienionego statutu dostęp Rzecznika do informacji lub dokumentów niejawnych, a zwłaszcza do dokumentów sensytywnych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 1049/2001⁹, zależy od zgodności z zasadami bezpieczeństwa wspólnotowej instytucji lub organu, którego to dotyczy. Instytucje lub organy udzielające informacji lub udostępniające dokumenty niejawne informują Rzecznika o tajności materiałów. Co więcej, Rzecznik powinien uprzednio ustalić z daną instytucją lub organem warunki, jakim podlegają informacje lub dokumenty niejawne oraz inne informacje i dokumenty objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej.

■ Jawna procedura

Skargi do Rzecznika są rozpatrywane w sposób jawny, chyba że skarżący prosi o poufność.

Art. 13 przepisów wykonawczych zapewnia skarżącemu prawo do wglądu w akta Rzecznika dotyczące jego skargi. Art. 14 przewiduje publiczny dostęp do dokumentów przechowywanych przez Rzecznika. Decyzja Rzecznika z dnia 3 grudnia 2008 r. zmieniająca przepisy wykonawcze, o której mowa w sekcji 2.2 powyżej, zawiera zmiany w art. 13 i 14, które zostały wprowadzone z myślą o dopasowaniu praktyk Rzecznika do nowych realiów będących wynikiem zmiany statutu.

9. Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 L 145, s. 43.

A large, stylized, light green letter 'E' is positioned on the left side of the page. It has a thick, rounded design with a white negative space in the center. The 'E' is partially cut off by the left edge of the frame.

Skargi i dochodzenia

ROZDZIAŁ 3 zawiera przegląd skarg i dochodzeń prowadzonych w 2008 r. Na początku przytoczono zbadane skargi. Następnie opisana jest pokrótce praca nad dochodzeniami oraz osiągnięte wyniki i przykłady spraw. Po sekcji dotyczącej spraw modelowych zidentyfikowanych przez Rzecznika zamieszczona jest analiza tematyczna, obejmująca większość istotnych ustaleń prawnych i faktów zawartych w decyzjach Rzecznika z 2008 r. Rozdział kończy się przeglądem działań następnych podjętych w stosunku do skarg nieobjętych mandatem Rzecznika.

3.1 Przegląd zbadanych skarg

W 2008 r. Rzecznik zarejestrował¹ 3 406 skarg, natomiast w 2007 r. wpłynęło 3 211 skarg. Łącznie zostało rozpatrzonych² 3 346 skarg w porównaniu do 3 265 skarg w 2007 r. Mandat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich obejmował 24 % (802 skargi) wszystkich rozpatrzonych skarg.

Na podstawie otrzymanych skarg wszczęto łącznie 293 dochodzenia, a dodatkowe trzy zostały wszczęte przez Rzecznika z jego własnej inicjatywy (dla porównania w 2007 r. było to odpowiednio 303 i sześć dochodzeń).

Tabela 3.1: Sprawy rozpatrywane w roku 2008

Skargi zarejestrowane	3 406
Skargi rozpatrzone	3 346
Skargi w ramach mandatu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich	802
Z których:	281 niespełniających kryterium dopuszczalności 228 spełniających kryterium dopuszczalności, ale brak podstaw do wszczęcia dochodzenia 293 dochodzenia wszczęte na podstawie skarg
Dochodzenia wszczęte na podstawie skarg	293
Dochodzenia wszczęte z własnej inicjatywy	3
Dochodzenia zamknięte	355
Z których:	144 z 2008 r. 102 z 2007 r. 109 z poprzednich lat

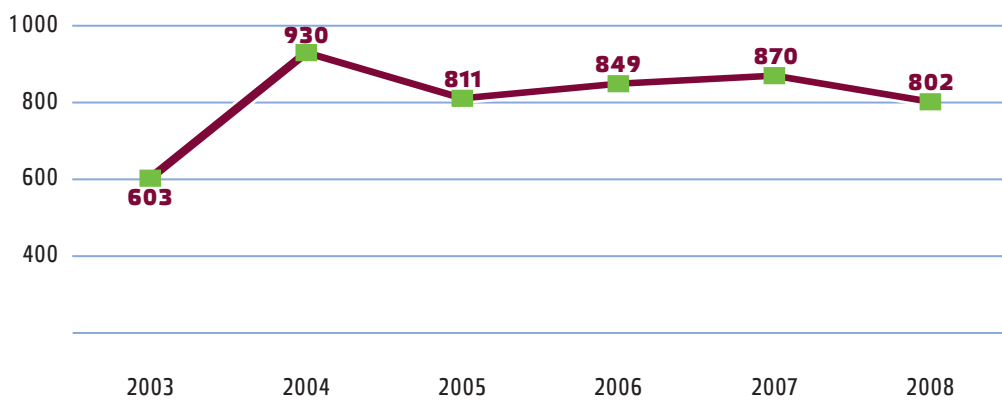
1. Od tego roku w Sprawozdaniu rocznym Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich wykorzystuje się kategorię statystyczną „skargi zarejestrowane” zamiast „skargi otrzymane”, by dokonać rozróżnienia między skargami, które zostały rzeczywiście zarejestrowane w danym roku kalendarzowym a tymi, które zostały otrzymane w tym samym okresie, ale zarejestrowane w kolejnym roku.

2. Kategoria statystyczna „rozpatrzone” oznacza, że analiza mająca ustalić, czy skarga (i) leży w zakresie mandatu Rzecznika, (ii) spełnia kryteria dopuszczalności oraz (iii) stanowi podstawę do wszczęcia dochodzenia, została zakończona. Ze względu na wymagany czas, liczba skarg „rozpatrzonych” w danym roku różni się od liczby skarg „zarejestrowanych” w tym samym roku.

Rzecznik zamknął w 2008 r. rekordową liczbę dochodzeń (355) (w porównaniu do 351 skarg w 2007 r.). Z tego 144 dochodzenia zostały zarejestrowane w 2008 r., 102 w 2007 r., a 109 w poprzednich latach.

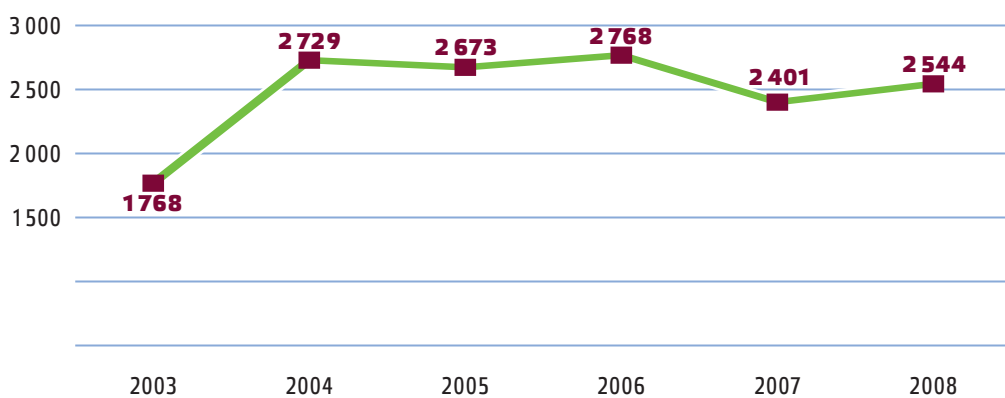
Jak pokazuje rys. 3.1³, liczba skarg w ramach mandatu Rzecznika wzrosła w ciągu ostatnich pięciu lat z 603 w 2003 r. do 802 w 2008 r. Najwięcej skarg wpłynęło w 2004 r. — 930, natomiast w 2007 r. ich liczba była niewiele niższa — 870.

Rys 3.1: Liczba skarg objętych mandatem Rzecznika w latach 2003-2008

Jak pokazuje rys 3.2⁴, liczba skarg leżących poza mandatem Rzecznika wzrosła w 2008 r. do 2 544 w porównaniu do 2 401 w 2007 r. Mimo to jest niższa od najwyższych liczb — 2 729, 2 673 i 2 768 osiągniętych odpowiednio w latach 2004, 2005 i 2006.

Rys 3.2: Liczba skarg poza kompetencjami Rzecznika w latach 2003-2008

Ogółem liczba skarg w 2008 r. potwierdza ogólną tendencję stabilizowania się liczby skarg na poziomie zbliżonym do najwyższego odnotowanego, osiągniętego po rozszerzeniu Unii w 2004 r.

3. Należy zauważyć, że w 2005 r. 335 skarg w ramach mandatu Rzecznika dotyczyło tego samego zagadnienia. By umożliwić dokładniejsze porównanie na przestrzeni lat, skargi na Rys. 3.1 są liczone odrębnie jedynie do jedenastej skargi włącznie.

4. Należy zauważyć, że w 2006 r. 281 skarg nieleżących w kompetencjach Rzecznika dotyczyło tego samego zagadnienia. By umożliwić dokładniejsze porównanie na przestrzeni lat, skargi na Rys. 3.2 są liczone odrębnie jedynie do jedenastej skargi włącznie.

Tabela 3.2 przedstawia przegląd geograficznego pochodzenia skarg zarejestrowanych w 2008 r. Niemcy — kraj UE o największej liczbie ludności — wniosły największą liczbę skarg, a następnie Hiszpania, Polska i Francja. Biorąc jednak pod uwagę liczbę ludności, najwięcej skarg pochodziło z Malty, Luksemburga, Cypru i Belgii.

Tabela 3.2: Geograficzne pochodzenie skarg zarejestrowanych w 2008 r.

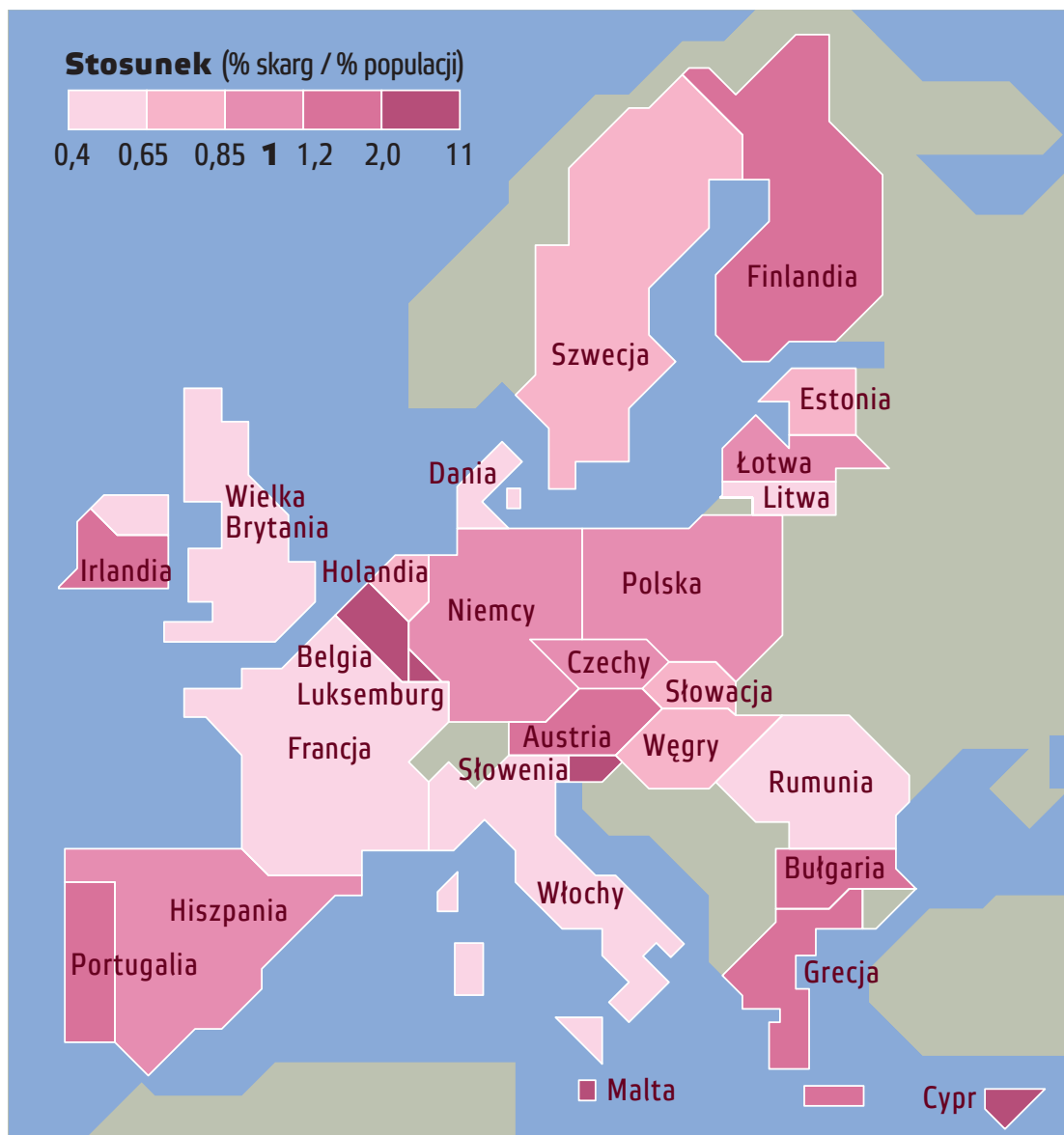
Państwo	Liczba skarg	Procent skarg	Procent ludności UE	Wskaźnik
Malta	36	1,1	0,1	11,0
Luksemburg	33	1,0	0,1	10,0
Cypr	35	1,0	0,2	5,0
Belgia	229	6,7	2,1	3,2
Słowenia	41	1,2	0,4	3,0
Austria	108	3,2	1,7	1,9
Irlandia	45	1,3	0,9	1,4
Grecja	110	3,2	2,3	1,4
Bułgaria	74	2,2	1,6	1,4
Portugalia	95	2,8	2,1	1,3
Finlandia	49	1,4	1,1	1,3
Hiszpania	352	10,3	9,0	1,1
Polska	270	7,9	7,7	1,0
Łotwa	18	0,5	0,5	1,0
Niemcy	546	16,0	16,6	1,0
Czechy	66	1,9	2,1	0,9
Szwecja	52	1,5	1,8	0,8
Słowacja	29	0,9	1,1	0,8
Węgry	46	1,4	2,0	0,7
Holandia	78	2,3	3,3	0,7
Estonia	7	0,2	0,3	0,7
Dania	23	0,7	1,1	0,6
Rumunia	97	2,8	4,4	0,6
Francja	240	7,0	12,8	0,5
Włochy	219	6,4	11,9	0,5
Wielka Brytania	197	5,8	12,3	0,5
Litwa	11	0,3	0,7	0,4
Inne	221	6,5		
Brak informacji	79	2,3		

UWAGA Wskaźnik skarg obliczono, dzieląc odsetek wszystkich skarg z każdego państwa członkowskiego przez odsetek całej ludności UE. Wynik powyżej 1 świadczy o tym, że z danego kraju napływa do Rzecznika więcej skarg niż należałoby oczekiwać, biorąc pod uwagę liczbę ludności. Wszystkie wartości procentowe w tabeli zaokrąglono do jednego miejsca po przecinku.

W 2008 r. 12 państw członkowskich wniosło więcej skarg niż można było oczekiwać, biorąc pod uwagę liczbę ludności, 12 — mniej, a trzy państwa wniosły liczbę skarg odpowiadającą liczbie ludności.

Poniższa mapa ilustruje graficznie prawdopodobieństwo wnoszenia skarg do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich przez obywateli państw członkowskich. Oparta jest na liczbie skarg z każdego państwa członkowskiego odniesionej do liczby ludności tego państwa (zob. wspomniane wyżej wyjaśnienie obliczenia wskaźnika).

Geograficzne pochodzenie skarg zarejestrowanych w 2008 r.

Skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich mogą być składane w każdym z 23 urzędowych języków Traktatu⁵. Zgodnie z umową podpisaną w listopadzie 2006 r. między Rzecznikiem

Skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich mogą być składane w każdym z 23 urzędowych języków Traktatu.

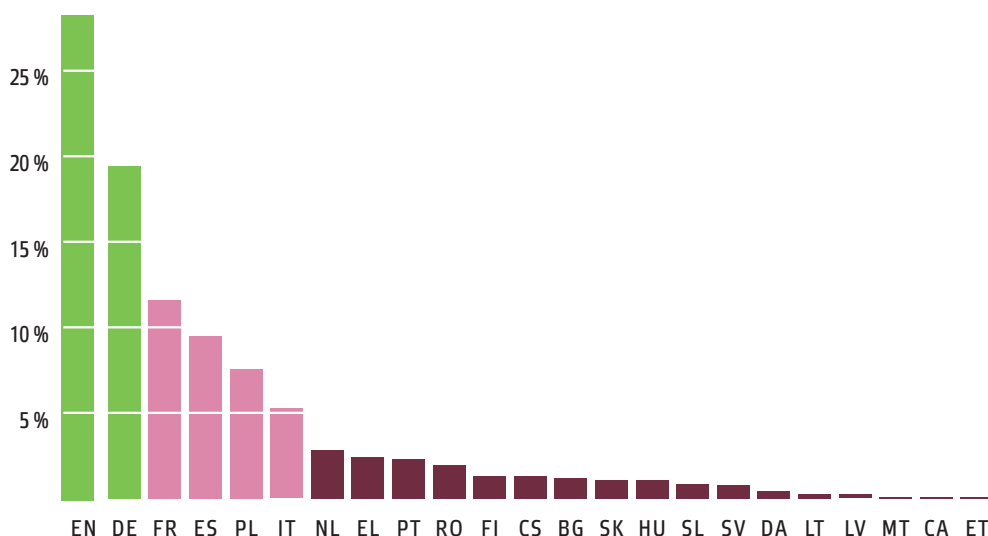
Praw Obywatelskich a hiszpańskim rządem obywatele mogą również składać skargi do Rzecznika w każdym z języków urzędowych Hiszpanii (także katalońskim/walenckim, galicyjskim i baskijskim)⁶. Jak pokazuje rys. 3.3, w 2008 r. większość skarżących złożyła skargi w języku angielskim

5. Bułgarskim, czeskim, duńskim, niderlandzkim, angielskim, estońskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, węgierskim, irlandzkim, włoskim, łotewskim, litewskim, maltańskim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, hiszpańskim i szwedzkim.

6. Podpisując tę umowę, Rzecznik dostosował swoją praktykę do wniosków Rady UE z czerwca 2005 r., które przewidują stosowanie tych języków w celu ułatwienia obywatelom hiszpańskim komunikacji z instytucjami UE.

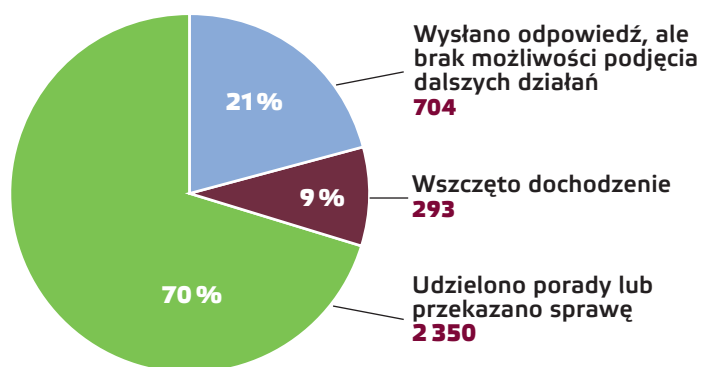
skim, a następnie w niemieckim, francuskim i hiszpańskim. Ograniczona liczba skarg została wniesiona w językach: łotewskim, maltańskim, katalońskim i estońskim.

Rys 3.3: Podział skarg według języków

Jak pokazuje rys. 3.4, w blisko 80 % rozpatrywanych spraw Rzecznik zdołał udzielić pomocy skarżącemu, wszczynając dochodzenie (9 % spraw), przekazując sprawę właściwemu organowi lub doradzając, do którego organu należy się zwrócić (70 %). Sekcja 3.6 poniżej zawiera przegląd spraw, które przekazano lub w związku z którymi udzielono skarżącemu porady. W przypadku 21 % spraw rozpatrywanych w 2008 r. skarżącemu wysłano odpowiedź, ale Rzecznik uznał, że nie były możliwe dalsze działania. W niektórych przypadkach powodem było niewskazanie przez skarżącego na kogo lub na co chce wnieść skargę.

Rys 3.4: Rodzaj działań podjętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich po zarejestrowaniu skargi

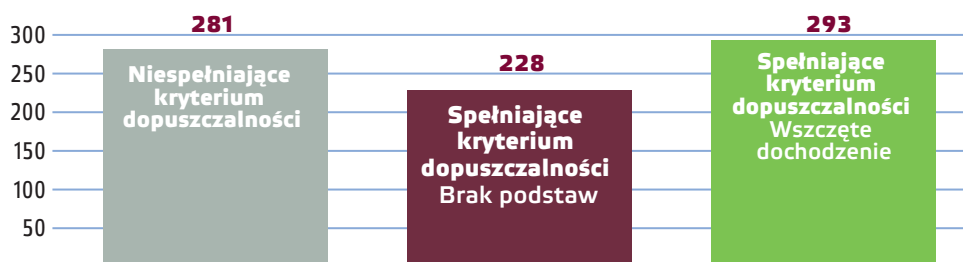

UWAGA Na powyższym rysunku przedstawiono 158 skarg zarejestrowanych pod koniec 2007 r., które zostały rozpatrzone w 2008 r., a pominięte jest 220 skarg zarejestrowanych pod koniec 2008 r., które były wciąż rozpatrywane w końcu roku celem ustalenia, jakie działania należy podjąć.

3.2 Analiza wszczętych dochodzeń⁷

Wszystkie skargi objęte mandatem Rzecznika były wcześniej analizowane pod kątem ustalenia dopuszczalności. 281 spośród 802 skarg wchodzących w zakres kompetencji Rzecznika zostało uznanych za niespełniające kryterium dopuszczalności, a w przypadku kolejnych 228, które spełniały kryterium dopuszczalności, Rzecznik nie znalazł podstaw do wszczęcia dochodzenia.

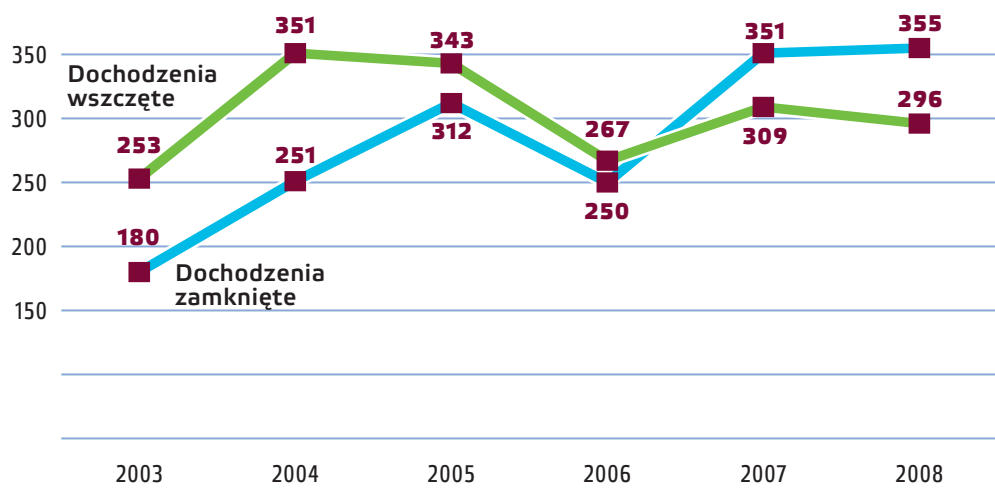
Rys 3.5: Skargi objęte mandatem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie skarg w ciągu roku wszczęto ogółem 293 nowe dochodzenia. Rzecznik wszczął również trzy dochodzenia z własnej inicjatywy.

Jak pokazuje rys. 3.6, liczba dochodzeń wszczętych w 2008 r. (296) jest niewiele niższa od liczby dochodzeń wszczętych w 2007 r. (309), 2005 r. (343) i 2004 r. (351), ale wyższa niż w 2006 r. (267) i 2003 r. (253). Dochodzenia zamknięte są przeanalizowane poniżej w sekcji 3.3.

Rys 3.6: Zmiany w liczbie dochodzeń

7. Należy zauważyć, że analiza w tej części oparta jest na liczbie dochodzeń wszczętych w 2008 r., nie zaś — jak w poprzednich latach — na całkowitej liczbie dochodzeń rozpatrywanych w ciągu roku (tj. zawierającej sprawy przeniesione z poprzednich lat). Ta nowa metoda obliczeń statystycznych powinna lepiej obrazować tendencje rok po roku.

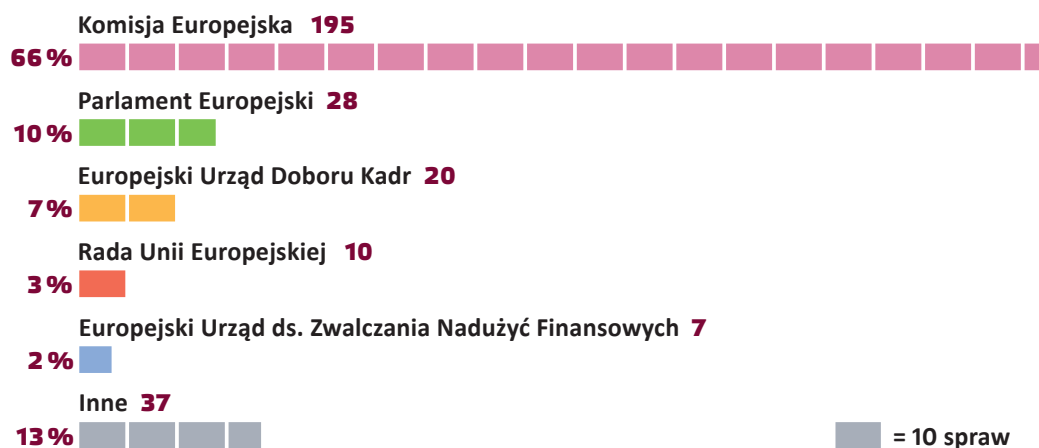
Ogółem 74 % skarg prowadzących do dochodzeń zostało wniesionych przez pojedynczych obywateli, zaś 26 % przez przedsiębiorstwa i stowarzyszenia.

Tabela 3.3: Źródło skarg prowadzących do dochodzeń

Przedsiębiorstwa i stowarzyszenia	26 % (75)
Pojedynczy obywatele	74 % (218)

Większość dochodzeń wszczętych przez Rzecznika w 2008 r. dotyczyła Komisji Europejskiej (66 %). Ponieważ Komisja jest główną instytucją wspólnotową podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, logiczne jest, że stanowi główny obiekt ich skarg. 10 % skarg dotyczyło administracji Parlamentu Europejskiego, 7 % — Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO), 3 % — Rady Unii Europejskiej, a 2 % — Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)⁸. Przedmiotem kolejnych 37 dochodzeń było 20 innych instytucji i organów UE⁹.

Rys 3.7: Instytucje i organy objęte dochodzeniami

UWAGA W jednym przypadku to samo dochodzenie dotyczyło dwóch instytucji. Z tego względu suma danych wyrażonych w procentach przekracza 100 %.

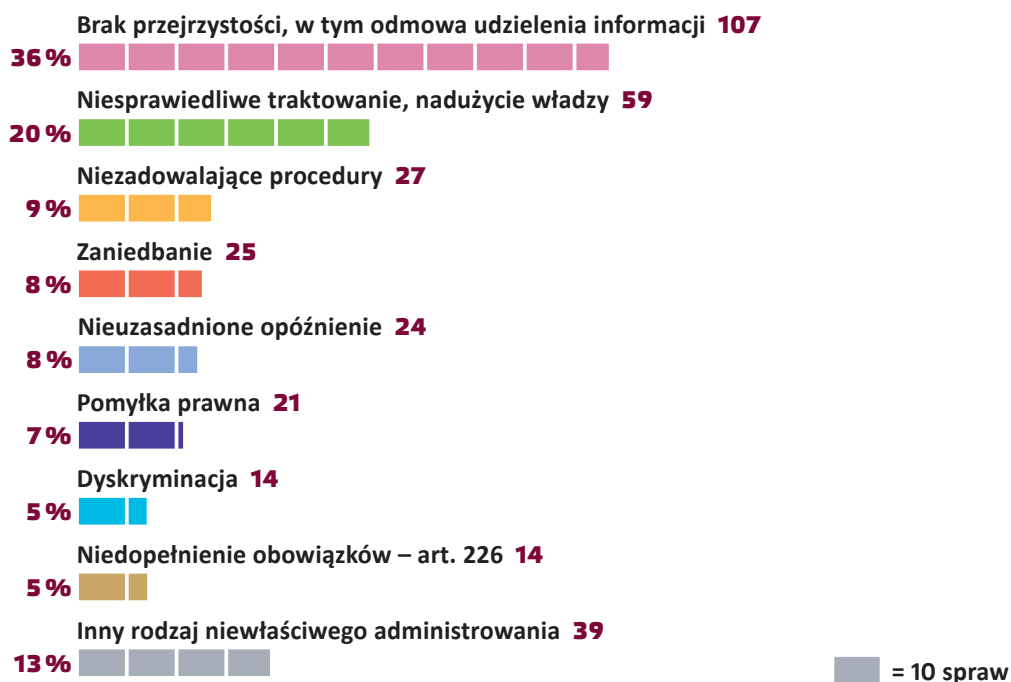
Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania w dochodzeniach wszczętych w 2008 r. to: brak przejrzystości, w tym odmowa udzielenia informacji (36 % dochodzeń), niesprawiedliwe traktowanie lub nadużycie władzy (20 %), niezadowolający tryb postępowania (9 %), zaniebdanie (8 %), nieuzasadnione opóźnienie (8 %), pomyłki prawne (7 %), dyskryminacja (5 %) oraz

8. W kwestii potencjalnych dochodzeń prowadzonych przez OLAF dotyczących Rzecznika należy zauważyć, że dnia 2 czerwca 2008 r. Rzecznik przystąpił do porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF). Tego samego dnia Rzecznik przyjął decyzję dotyczącą warunków dochodzeń wewnętrznych w związku z zapobieganiem oszustwom, korupcji i wszelkim czynom bezprawnym szkodzącym interesom Rzecznika.

9. Europejski Bank Centralny (4 dochodzenia), Europejska Agencja Leków (4), Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (3), Komitet Regionów Unii Europejskiej (3), Europol (3), Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (3), Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (2), Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich UE (2), Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (2), Europejski Inspektor Ochrony Danych (1), Europejski Bank Inwestycyjny (1), Komitet Ekonomiczno-Społeczny Wspólnot Europejskich (1), Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (1), Europejska Agencja Chemikaliów (1), Europejska Agencja Odbudowy (1), Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (1), Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (1), Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (1), Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności (1), Agencja Dostaw Euratomu (1).

niedopełnienie obowiązków, czyli niewypełnienie przez Komisję Europejską roli „strażnika Traktatu” wobec państw członkowskich (5 %).

Rys 3.8: Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania

UWAGA W niektórych przypadkach w ramach tego samego dochodzenia badano zarzuty dotyczące dwóch lub więcej rodzajów niewłaściwego administrowania. Z tego względu suma danych wyrażonych w procentach przekracza 100 %.

3.3 Wyniki dochodzeń Rzecznika

Jak pokazuje powyżej rys. 3.6, Rzecznik zamknął w 2008 r. rekordową liczbę dochodzeń (355). Liczba ta jest niemal dwukrotnie większa od liczby dochodzeń zamkniętych w 2003 r. 352 z tych dochodzeń dotyczyło skarg, a trzy dochodzenia Rzecznik wszczął z własnej inicjatywy.

Większość dochodzeń zamkniętych przez Rzecznika w 2008 r. zamknięto w ciągu jednego roku (52 %). Ponad jedną trzecią (36 %) zamknięto w ciągu trzech miesięcy. Liczba ta zawiera sprawy,

Rzecznik zamknął w 2008 r. rekordową liczbę dochodzeń (355). Większość dochodzeń zamkniętych przez Rzecznika w 2008 r. zamknięto w ciągu jednego roku (52 %).

które Rzecznik był w stanie rozpatrzyć bardzo szybko, na przykład telefonując do danej instytucji w celu zaproponowania rozwiązania¹⁰ (zob. sekcja 2.5 powyżej). Blisko 70 % dochodzeń zamknięto w ciągu 18 miesięcy, zaś pozostałe sprawy trwały

dłużej w związku z ich złożonością lub opóźnieniami. Sprawy zamykano przeciętnie w ciągu 13 miesięcy. Celem Rzecznika jest dalsza poprawa działalności instytucji w 2009 r. przez skrócenie czasu potrzebnego na zamknięcie sprawy. Należy tu zwrócić uwagę, że ukończone zostały dodatkowe prace związane ze znaczącym wzrostem liczby skarg od 2004 r.

10. Zawiera również sprawy, w których Rzecznik przeprowadziłby pełne dochodzenie, gdyby skarżący nie wycofał skargi, i takie, w których Rzecznik nie mógł kontynuować dochodzenia w związku z decyzją skarżącego, by wnieść sprawę do Trybunału.

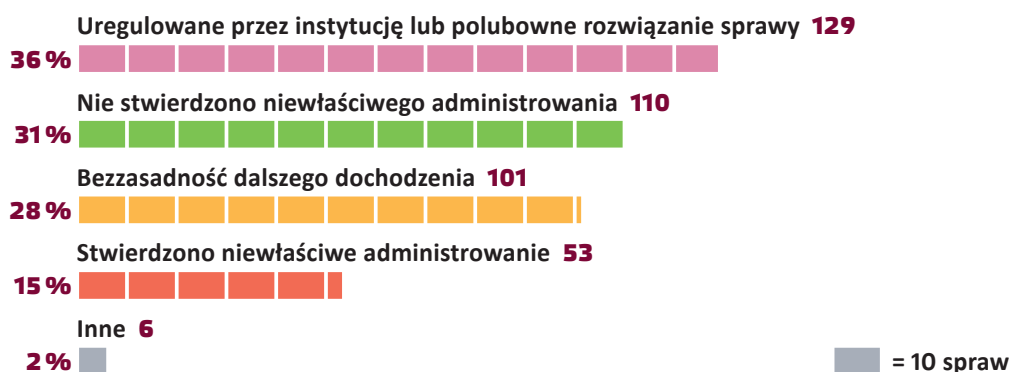
Tabela 3.4: Sprawy zamknięte w 2008 r. po przeprowadzonych dochodzeniach

Przeciętny czas trwania dochodzenia	13 miesięcy
Sprawy zamknięte w ciągu 3 miesięcy	36 %
Sprawy zamknięte w ciągu 12 miesięcy	52 %
Sprawy zamknięte w ciągu 18 miesięcy	68 %

UWAGA Powyższe liczby oparte są na miesiącu mającym 30 dni. Należy również zauważyć, że wartości procentowe przedstawiają dane skumulowane.

Jak pokazuje rys. 3.9 pozytywny wynik dla skarżącego został uzyskany w 129 sprawach zamkniętych w 2008 r. (36 % łącznej liczby). Sprawy te zostały załatwione przez instytucję lub zakończone rozwiązaniem polubownym. Porównywalna liczba za 2007 r. to 134 sprawy. Kolejnych 101 spraw zostało wyjaśnionych, w związku z czym dalsze dochodzenie nie było konieczne, zaś w 110 sprawach Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik stwierdził, że niewłaściwe administrowanie miało miejsce w przypadku 53 spraw, niemniej jednak w ośmiu sprawach zdołał uzyskać pozytywny wynik dla skarżącego przez zaakceptowanie zaleceń wstępnych, jakie wystosował do zainteresowanej instytucji (zob. rys. 3.10). Szczegółowe wyniki dochodzenia przedstawiono poniżej¹¹.

Rys 3.9: Wyniki dochodzeń zamkniętych

UWAGA W niektórych przypadkach dochodzenie zamknięto z dwóch lub więcej przyczyn. Z tego względu suma danych wyrażonych w procentach przekracza 100 %.

■ Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 2008 r. zamknięto 110 spraw, nie stwierdziwszy niewłaściwego administrowania. Dla skarżącego nie musi to oznaczać negatywnego zakończenia sprawy, gdyż odnosi on korzyści, otrzymując od danej instytucji lub organu pełne wyjaśnienie podjętych działań, jak również niezależną analizę sprawy opracowaną przez Rzecznika. Jednocześnie takie stwierdzenie służy jako konkretny dowód, że dana instytucja lub organ postąpiły zgodnie z zasadami dobrej administracji.

11. Poniższa analiza oparta jest na dochodzeniach zamkniętych w 2008 r. Jeśli dochodzenie dotyczyło więcej niż jednego zarzutu lub roszczenia, mogły one prowadzić Rzecznika do różnych wniosków.

Nieprawidłowości w przeprowadzaniu architektonicznych konkursów projektowych w Austrii

Austriacki architekt złożył skargę do Rzecznika na temat sposobu, w jaki Komisja rozpatrzyła jego skargę o naruszenie przepisów. W swojej skardze do Komisji architekt sformułował zarzut, że Austria narusza wspólnotowe prawo dotyczące udzielania zamówień publicznych w kilku przeprowadzonych architektonicznych konkursach projektowych. Mimo że Komisja potwierdziła naruszenie prawa wspólnotowego, podjęła decyzję o niepodejmowaniu dalszych działań, odwołując się do zmiany w austriackim prawie zamówień publicznych, które jej zdaniem zapewnia, że nie pojawią się podobne sprawy. Rzecznik rozumiał rozczarowanie skarżącego, że po prawie pięciu latach zajmowania się tą sprawą Komisja podjęła decyzję o odstąpieniu od dalszych działań. Rzecznik przypomniał jednak, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, decyzja o tym, czy skierować sprawę do sądu, leży w zakresie swobodnego uznania Komisji. Uznał uzasadnienie Komisji za przekonujące i zamknął sprawę, nie stwierdziwszy przypadku niewłaściwego administrowania.

3570/2005/WP ■

■ Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne

W miarę możliwości Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik zadowalający zarówno skarżącego, jak i instytucję, przeciw której wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów

W miarę możliwości Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik zadowalający zarówno skarżącego, jak i instytucję, przeciw której wniesiono skargę.

wspólnotowych jest zasadniczym warunkiem osiągania takich rozwiązań, które z kolei przyczyniają się do poprawy stosunków między instytucjami a obywatelami i do unikania kosztownych i czasochłonnych sporów sądowych.

W 2008 r. 125 spraw rozwiązały same instytucje lub organy w następstwie skargi do Rzecznika¹².

Rozwiązanie sporu o płatność między instytutem badawczym a Komisją

W 2004 r. holenderski instytut badawczy podpisał z Komisją umowę w sprawie przyznania dotacji na projekt badawczy dotyczący grypy u ludzi. W grudniu 2006 r. instytut zwrócił się do Rzecznika ze skargą na Komisję o niezapłacenie raty w wysokości 288 000 EUR. Komisja argumentowała, że nie wpłaciła raty, ponieważ instytut nie przedstawił stosownego zestawienia kosztów projektu. Rzecznik skontrolował stosowne akta i zauważył, że w międzyczasie Komisja przestała do instytutu niezbędne wyjaśnienia w celu umożliwienia mu złożenia stosownego zestawienia kosztów. Komisja ogłosiła następnie, że odblokuje płatność końcową. Rzecznik pochwalił Komisję za jej starania w udzieleniu instytutowi pomocy, podkreślając jednocześnie, że takie podejście do skarżących stanowi przykład dobrej administracji.

3794/2006/FOR ■

Jeżeli w wyniku dochodzenia stwierdza się wstępnie niewłaściwe administrowanie, Rzecznik

Jeżeli w wyniku dochodzenia stwierdza się wstępnie niewłaściwe administrowanie, Rzecznik dąży w miarę możliwości do rozwiązania polubownego.

dąży w miarę możliwości do rozwiązania polubownego. W 2008 r. cztery sprawy zamknięto po osiągnięciu rozwiązania polubownego. Pod koniec 2008 r. nadal rozpatrywano 25 propozycji rozwiązań polubownych.

12. Jak przedstawiono pokrótce w rozdziale 2, 101 spośród nich stanowiły sprawy, w których dzięki interwencji Rzecznika uzyskano szybką odpowiedź na korespondencję pozostającą do tej pory bez odpowiedzi.

Rzecznik doprowadził do rozwiązania polubownego z Komisją w sprawie dotyczącej pomocy publicznej państwa włoskiego

W 1993 r. włoskie przedsiębiorstwo żeglugowe złożyło w Komisji skargę dotyczącą sardyńskiego programu pomocy dla przedsiębiorstw żeglugowych. Zdaniem skarżącego program pomocy dyskryminował przedsiębiorstwa prowadzące działalność na Sardynii, ale mające siedziby główne poza jej granicami. W 1997 r. Komisja uznała program pomocy za niezgodną z prawem pomoc publiczną, a w związku z tym za niezgodną ze wspólnym rynkiem. W 2000 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości anulował decyzję Komisji z powodów proceduralnych. Komisja nie przyjęła jednak nowej decyzji. Włoskie przedsiębiorstwo wniosło skargę do Rzecznika. Rzecznik uznał duże opóźnienie za przejaw niewłaściwego administrowania i zaproponował rozwiązanie polubowne. W grudniu 2007 r. skarżący poinformował Rzecznika o przyjęciu przez Komisję nowej decyzji.

2713/2006/IP (Poufne) ■

W niektórych przypadkach do rozstrzygnięcia skargi lub rozwiązania polubownego można doprowadzić, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie.

W niektórych przypadkach do rozstrzygnięcia skargi lub rozwiązania polubownego można doprowadzić, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie. Wszystkie takie propozycje czynione są ex gratia, co oznacza, że nie wiążą się z uznaniem odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

→→→ Rada wypłaciła odszkodowanie w ramach rekompensaty za powstałe niedogodności

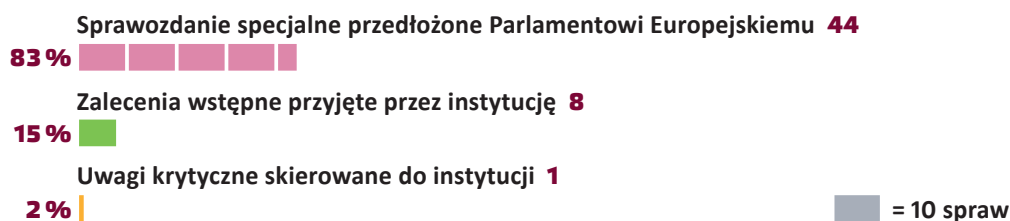
Rada zgodziła się wypłacić kwotę 1 000 EUR na zasadzie ex gratia, uznając niedogodności i stres, na jakie narażony był skarżący. Rada wstępnie zaproponowała skarżącemu roczną umowę, po czym dokonała zmiany warunków, kiedy okazało się, że w tym okresie skarżący skończy 65 lat. W sprawie zarzutu skarżącego dotyczącego dyskryminacji ze względu na wiek, Rzecznik nie stwierdził jednak niewłaściwego administrowania.

1162/2007/FOR (Poufne) ■

■ Sprawy, w których stwierdzono niewłaściwe administrowanie

Rzecznik stwierdził, że 15 % spraw zamkniętych w 2008 r. dotyczyło niewłaściwego administrowania. 44 z nich zamknięto krytyczną uwagą skierowaną do instytucji lub organu, którego skarga dotyczyła (55 spraw w 2007 r.). Osiem spraw zamknięto, po tym jak instytucja, której skarga dotyczyła, przyjęła zalecenie wstępne wydane przez Rzecznika. W jednej sprawie, w której Komisja nie przyjęła zalecenia wstępnego, Rzecznik przedłożył Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie specjalne. Wyniki dochodzenia przedstawiono szczegółowo poniżej.

Rys 3.10: Dochodzenia, które wykazały niewłaściwe administrowanie

Uwagi krytyczne

Jeżeli rozwiązanie polubowne jest niemożliwe lub jego poszukiwanie nie odniesie skutku, Rzecznik zamyka sprawę, wystosowując uwagę krytyczną lub zalecenie wstępne do instytucji lub organu,

Jeżeli rozwiązanie polubowne jest niemożliwe lub jego poszukiwanie nie odniesie skutku, Rzecznik zamyka sprawę, wystosowując uwagę krytyczną lub zalecenie wstępne do instytucji lub organu, którego dotyczyła skarga.

którego dotyczyła skarga. Uwagę krytyczną zwykle stosuje się wówczas, gdy: (i) dana instytucja nie jest już w stanie wyeliminować przypadku niewłaściwego administrowania; (ii) wydaje się, że nie ma ono konsekwencji ogólnych oraz (iii) dalsze działania Rzecznika nie wydają się konieczne. Uwagę krytyczną stosuje się także wtedy, gdy Rzecznik uzna, że zalecenie wstępne byłoby

bezcelowe, lub w przypadku, kiedy dana instytucja lub organ nie przyjmie zalecenia wstępnego, a Rzecznik nie uzna za stosowne, by przedkładać Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

Uwaga krytyczna stanowi dla skarżącego potwierdzenie, że skarga jest zasadna, i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania.

Nieuzasadnione obostrzenie dotyczące użycia języków we wnioskach

Niemieckie stowarzyszenie chciało skorzystać z zaproszenia Komisji do składania wniosków w ramach programu rehabilitacji ofiar tortur, będącego częścią „Europejskiej inicjatywy na rzecz demokracji i praw człowieka”. Organizacja pozarządowa zwróciła się do Rzecznika, utrzymując, że Komisja nalegała, by wnioski były składane w języku angielskim, francuskim lub hiszpańskim. Argumentowała, że Komisja ma prawny obowiązek przyjmowania wniosków we wszystkich językach urzędowych UE, składanych w odpowiedzi na jej zaproszenia do składania wniosków. Komisja stwierdziła, że obostrzenie dotyczące języków wprowadzono z powodów praktycznych. Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną, podsumowując, że nacisk Komisji, by składać wnioski projektowe jedynie w języku angielskim, francuskim lub hiszpańskim, jest przykładem niewłaściwego administrowania.

259/2005/(PB)GG ■

Wątpliwa kwalifikowalność kosztów pracowniczych w ramach projektu dotyczącego rolnictwa

Niemiecki uniwersytet, biorący udział w projekcie współfinansowanym przez Komisję, zwrócił się do Rzecznika ze skargą, że Komisja nie wystąpiła o zwrot zaliczek wypłaconych na rzecz hiszpańskiego uniwersytetu, który początkowo zarządzał projektem. Dochodzenie Rzecznika ujawniło istnienie uzasadnionych wątpliwości dotyczących kosztów pracowniczych w wysokości 38 000 EUR, w następstwie którego Komisja miała przeprowadzić dalsze kontrole. Ponieważ Komisja odmówiła przeprowadzenia kontroli, Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną, stwierdzając, że instytucja nie przeprowadziła właściwej i wystarczająco szczegółowej analizy istotnych argumentów skarżącego dotyczących wcześniej zatwierdzonych kosztów pracowniczych.

576/2005/GG ■

Zarzut dotyczący systematycznego wyłączenia z przetargów na publikacje elektroniczne

Holenderska firma opracowała oprogramowanie umożliwiające nawigację i wyszukiwanie danych w publikacjach elektronicznych Unii Europejskiej. Złożyła do Rzecznika skargę w sprawie systematycznego wyłączenia jej produktów z procedur przetargowych w związku ze zmianami personalnymi na stanowiskach odpowiedzialnych za tę kwestię w Urzędzie Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich. Firma powołała się na cztery rozstrzygnięcia przez Rzecznika sprawy. Rzecznik stwierdził, że Urząd Publikacji nie przeprowadził właściwego przeglądu pierwszej umowy. Skrytykował go także za wykluczenie możliwości przedłużenia drugiej umowy w oparciu o wyrażnie bezpodstawne i błędne

powody. Rzecznik uznał jednak, iż nie ma dowodów, że Urząd Publikacji dopuścił się systematycznego wyłączenia produktu skarżącego z procedur przetargowych.

1128/2004/GG ■

Publiczny dostęp do dodatków wypłacanych posłom do Parlamentu Europejskiego

W 2005 r., powołując się na ochronę danych, Parlament odrzucił wniosek dziennikarza o informacje na temat dodatków wypłacanych pięciu maltańskim posłom do Parlamentu Europejskiego. Dziennikarz wniósł do Rzecznika skargę, argumentując, że podatnicy mają prawo wiedzieć, w jaki sposób posłowie do Parlamentu Europejskiego wydają publiczne pieniądze. Po zasięgnięciu opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, który zgodził się ze stanowiskiem Rzecznika, Rzecznik wezwał Parlament do ujawnienia żądanych informacji, w świetle prawa opinii publicznej w zakresie dostępu do dokumentów. Parlament podtrzymał swoją odmowę. Ogłosił jednak, że opublikuje ogólne informacje na temat dodatków dla posłów do Parlamentu Europejskiego na swojej stronie internetowej i wspomniał, że istnieje możliwość ponownej oceny sytuacji w 2009 r. Rzecznik wystosował uwagę krytyczną, ubolewając, że Parlament naruszył prawo wypracowane przez Sąd Pierwszej Instancji. Z zadowoleniem przyjął jednak decyzję Parlamentu, by lepiej informować opinię publiczną o dodatkach dla posłów do Parlamentu Europejskiego poprzez swoją stronę internetową.

3643/2005/(GK)WP ■

W niektórych przypadkach jedynym żądaniem skarżącego, jasno sprecyzowanym lub dorozumianym, jest publiczne stwierdzenie, że miało miejsce niewłaściwe administrowanie. Uwaga

W niektórych przypadkach jedynym żądaniem skarżącego, jasno sprecyzowanym lub dorozumianym, jest publiczne stwierdzenie, że miało miejsce niewłaściwe administrowanie.

krytyczna stanowi wówczas odpowiednie zadośćuczynienie. Mając jednak na uwadze poprawę stosunków między obywatelami a unijnymi instytucjami, lepszy wynik uzyskuje się, jeżeli dana instytucja stwierdza istnienie niewłaściwego administrowania i za nie przeprasza. Tego rodzaju działanie świadczy także

o tym, że instytucja wie, gdzie popełniła błąd i może w ten sposób uniknąć podobnego przypadku niewłaściwego administrowania w przyszłości.

Podobnie w celu przyszłego polepszenia wyników działalności instytucji UE Rzecznik coraz częściej formułuje dalsze uwagi, jeżeli widzi możliwość podniesienia jakości administracji. W 2008 r. ogółem w 41 sprawach Rzecznik sformułował dalsze uwagi, w tym w następujących:

Opóźnienie w rozpatrzeniu skargi o naruszenie przepisów

Rzecznik otrzymał skargę od osoby fizycznej dotyczącą rozpatrzenia przez Komisję skargi o naruszenie przepisów, która dotyczyła hiszpańskiego ustawodawstwa w zakresie opodatkowania kapitału. Sformułował uwagę krytyczną dotyczącą zaniedbania Komisji polegającego na braku odpowiedniego poinformowania skarżącego o decyzji w sprawie oficjalnego wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów. Wystosował także dalszą uwagę zawierającą sugestie dotyczące sposobu, w jaki Komisja mogłaby usprawnić swoje procedury.

3737/2006/(BM)JMA ■

Właśnie po to, aby instytucje i organy uczyły się na własnych błędach oraz aby uniknąć niewłaściwego administrowania, w 2008 r. Rzecznik opublikował na swojej stronie internetowej wyniki dwóch badań dotyczących dalszych działań podjętych przez zainteresowane instytucje w następstwie wszystkich uwag krytycznych i dalszych uwag sformułowanych w 2006 i 2007 r. We wspomnianych badaniach Rzecznik wybrał niewielką liczbę spraw, które powinny stanowić dla innych instytucji wzorzec sposobów reagowania na uwagi krytyczne i dalsze uwagi. Uznał je za sprawy modelowe. Ich krótki opis został zamieszczony poniżej. Rzecznik zamierza corocznie informować opinię publiczną o wynikach swoich dochodzeń dotyczących dalszych działań podejmowanych przez instytucje w następstwie uwag krytycznych i dalszych uwag.

Dalsze działania w przypadku uwag krytycznych i dalszych uwag →→→ Sprawy modelowe w badaniu z 2007 r.

Sześć spośród dalszych działań przeanalizowanych przez Rzecznika w badaniu z 2007 r. zasługuje na szczególną uwagę jako sprawy modelowe. **Parlament Europejski** podjął szereg inicjatyw w celu promowania zasady równego traktowania, z uwagi na ciężę i poród, kandydatek uczestniczących w konkursach (3278/2004/ELB). **Komisja** podjęła szereg konstruktywnych działań, w tym zapewnienie usług doradczych, w celu dostarczenia naukowcom ze Wspólnego Centrum Badawczego odpowiednich informacji i porad z zakresu praw i obowiązków wynikających z umowy oraz właściwego prawa krajowego (272/2005/DK). Komisja wprowadziła także nowe zasady w celu objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym byłych małżonków urzędników cierpiących na ciężkie schorzenia i zgodziła się opublikować i dystrybuować na szeroką skalę poradnik wyjaśniający nowe zasady (368/2005/BM). W odpowiedzi na sugestie Rzecznika **Europejski Bank Centralny** dokonał zmian w zasadach udzielania zamówień publicznych, tak aby określać wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie (1137/2005/ID). **Europejski Bank Inwestycyjny** wyjaśnił, jakie obowiązki spoczywają na służbach operacyjnych w zakresie dokumentacji dotyczącej ochrony środowiska, opracował nowe procedury dotyczące pożyczek ramowych, w tym monitorowanie środowiska przez służby Banku, a także przedstawił wiele konkretnych przykładów swojego konstruktywnego zaangażowania w działalność organizacji pozarządowych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego (1807/2006/MHZ). **Europejski Urząd Doboru Kadr** zareagował rzeczowo na zarzut dotyczący różnic w wymogach językowych w otwartych konkursach organizowanych po rozszerzeniu Unii w 2004 r., podejmując decyzję o zastosowaniu wspólnego systemu językowego w przyszłych konkursach dla UE-10 i UE-15 (3114/2005/MHZ). ■

→→→ Sprawy modelowe w badaniu z 2006 r.

Parlament Europejski wprowadził nowy wzorzec oświadczeń dotyczących konfliktu interesów, który uwzględnia poprzednie umowy lub działania dotyczące oferentów (3732/2004/GG). **Komisja** podjęła szereg konstruktywnych działań w celu (i) usprawnienia komunikacji z ubiegającymi się o staż (2471/2005/BU); oraz (ii) zapewnienia zagranicznym przedstawicielstwom Komisji pełnej informacji na temat dalszych uwag dotyczących roli Komisji w zapewnianiu, by instytucje zamawiające w zleconych procedurach przestrzegały swoich zobowiązań w zakresie szybkiego przygotowania i przekazywania ogłoszeń o udzieleniu zamówienia (3706/2005/MHZ). W odpowiedzi na uwagę krytyczną Komisja zaoferowała skarżącemu także odszkodowanie, mimo iż nie zgodziła się z ustaleniem Rzecznika stwierdzającym niewłaściwe administrowanie (495/2003/ELB). Kolejne przykłady dobrego administrowania to usprawnienia w zakresie polityki i procedur wprowadzone przez **Europejski Bank Inwestycyjny** w celu rozpatrywania wniosków o dostęp do informacji i rozpatrywania skarg (994/2004/IP i 3501/2004/PB) oraz decyzja **Europejskiej Agencji Obrony** o zmianie procedur rekrutacji i wprowadzeniu formularza pisemnej oceny dla każdego kandydata (2044/2005/BM). ■

Zalecenia wstępne

W przypadkach, gdy istnieje możliwość wyeliminowania niewłaściwego administrowania przez daną instytucję lub gdy przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny bądź ma konsekwencje o charakterze ogólnym, Rzecznik zazwyczaj sporządza zalecenie wstępne dla danej instytucji lub organu. Zgodnie z art. 3 ust. 6 statutu Rzecznika dana instytucja lub organ ma trzy miesiące na przesłanie szczegółowej opinii. W 2008 r. wydano 23 zalecenia wstępne. Ponadto cztery zalecenia wstępne z 2007 r. doprowadziły do wydania decyzji w 2008 r., a dwie inne sprawy zamknięto w następstwie sporządzenia zaleceń wstępnych w 2004 i 2006 r. Osiem spraw zamknięto w ciągu roku od przyjęcia przez instytucję zalecenia wstępnego (zob. przykłady ilustru-

jące poniżej). Jedna sprawa zakończyła się sprawozdaniem specjalnym do Parlamentu Europejskiego. Dziesięć spraw zamknięto uwagą krytyczną. Pod koniec 2008 r. nadal rozpatrywano dwanaście zaleceń wstępnych, w tym jedno przygotowane w 2007 r. i jedno w 2008 r.

Zarzut dotyczący odmowy zapewnienia ochrony prawnej przez Zarząd Szkół Europejskich

Prawnik wniósł przeciwko Komisji skargę dotyczącą dwóch decyzji Zarządu Szkół Europejskich w sprawie zwiększenia czesnego w jednej ze szkół na terenie Luksemburga. Podniósł zarzut, że miała miejsce odmowa zapewnienia ochrony prawnej przez Zarząd, ponieważ stowarzyszeniom rodziców odmówiono prawa do odwołania się do Rady ds. Zażaleń od decyzji Zarządu dotyczących czesnego w szkołach. W rezultacie swojego dochodzenia Rzecznik wezwał Komisję, w kontekście jej roli w Zarządzie, do poparcia stanowiska, że jurysdykcja Rady ds. Zażaleń reguluje środki zaskarżenia działań Zarządu, takich jak działania przedmiotowe. W odpowiedzi Komisja stwierdziła, że na jednym z kolejnych posiedzeń Zarządu zamierzała wystąpić do Sekretarza Generalnego o wprowadzenie poprawki do regulaminu szkół w celu umożliwienia wnoszenia tego rodzaju odwołań.

2153/2004/MF ■

Sprawozdania specjalne

Jeżeli instytucja lub organ Wspólnoty nie udzieli zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne. Sprawozdanie

Jeżeli instytucja lub organ Wspólnoty nie udzieli zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne.

specjalne może zawierać zalecenia.

Jak zwrócono uwagę w *Sprawozdaniu rocznym 1998*, możliwość przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania specjalnego ma nieocenioną wartość dla pracy Rzecznika.

Sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego stanowi ostatni istotny etap rozpatrywania sprawy przez Rzecznika, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu podlegają politycznej decyzji Parlamentu¹³. Rzecznik udziela oczywiście Parlamentowi wszelkiej pomocy i informacji niezbędnych do rozpatrzenia sprawozdania specjalnego.

Zgodnie z Regulaminem Parlamentu Europejskiego za stosunki Parlamentu z Rzecznikiem odpowiada Komisja Petycji. Na posiedzeniu Komisji Petycji w dniu 12 października 2005 r. Rzecznik, zgodnie z art. 195 ust. 3 Regulaminu Parlamentu, zobowiązał się stawić przed nią z własnej inicjatywy za każdym razem, gdy przedstawi Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

W 2008 r. Parlamentowi przedłożono jedno sprawozdanie specjalne. Jego streszczenie znajduje się poniżej.

Dyskryminacja ze względu na wiek dotycząca niezależnych tłumaczy ustnych

Belgijski niezależny tłumacz ustny, który przez ponad 35 lat był zatrudniany przez instytucje na określone konferencje i posiedzenia, wniósł do Rzecznika skargę, kiedy po ukończeniu 65 lat przestał otrzymywać oferty pracy. Rzecznik potwierdził, że stanowi to dyskryminację ze względu na wiek. W odpowiedzi na jego zalecenie wstępne Parlament zgodził się zmienić swoją praktykę (sprawa 186/2005/ELB). Natomiast Komisja, odmawiając zmiany sposobu postępowania, nie zdołała odpowiednio uzasadnić odmiennego traktowania tłumaczy ustnych powyżej 65. roku życia. Ponieważ sprawa ta poruszyła zasadniczą kwestię, Rzecznik przedłożył Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

185/2005/ELB ■

13. Przykładowo w 2008 r. Parlament przyjął rozporządzenie uznające wyniki dochodzenia Rzecznika w jego sprawozdaniu specjalnym w sprawie 1487/2005/GG. Dotyczyło ono zasady wyboru języków do stron internetowych Prezydencji Rady.

3.4 Sprawy modelowe jako przykłady najlepszych praktyk

Osiem spraw zamkniętych w 2008 r. ilustruje najlepsze praktyki i uznano je za sprawy modelowe. Stanowią one dla wszystkich instytucji i organów UE wzorce sposobów reagowania na kwestie podnoszone przez Rzecznika.

Osiem spraw zamkniętych w 2008 r. ilustruje najlepsze praktyki i uznano je za sprawy modelowe. Stanowią one dla wszystkich instytucji i organów UE wzorce sposobów reagowania na kwestie podnoszone przez Rzecznika.

Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO) zgodził się ujawnić na wniosek kandydatów kryteria oceny stosowane w procedurach rekrutacji oraz wykaz poszczególnych ocen. Nastąpiło to w wyniku przeprowadzonego przez Rzecznika dochodzenia z

własnej inicjatywy. Rzecznik wyraził uznanie dla EPSO za przyjęcie tak przejrzystego podejścia (**01/5/2005/PB**). **Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)** zareagował konstruktywnie na wniosek o udzielenie dostępu do dokumentów. Poprzez złożenie dwóch wersji sprawozdania z dochodzenia, z których jedna zawierała dane osobowe skarżącego, a druga nie, OLAF zastosował się do przepisów UE dotyczących dostępu do dokumentów, wykazując jednocześnie podejście skoncentrowane na potrzebach obywatela (**754/2007/BU**). Również w związku z dostępem do dokumentów i informacji, obywatelka Austrii wniosła do Rzecznika skargę dotyczącą udzielania jej niewystarczającej informacji przez sekretariat **Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości**. Po interwencji Rzecznika sekretariat wysłał do skarżącej pismo zawierające bardziej szczegółowe informacje, a zwracając się do Rzecznika potwierdził, że wyłączył tego rodzaju dodatkowe informacje do standardowych pism wysyłanych w podobnych sprawach (**2448/2008/WP**, zob. także sekcję 2.5 powyżej).

W dwóch sprawach umownych Rzecznik wyraził uznanie dla **Komisji** za konstruktywne podejście. W sprawie, która dotyczyła sporu z włoskim przedsiębiorstwem o płatność za projekt związany z dostarczaniem wody dla przesiedleńców w Liberii, Komisja podeszła do sprawy starannie i konstruktywnie, a nawet zaakceptowała dodatkowe odpowiednie płatności ustalone przez własne służby i skarżącego. W rezultacie włoskie przedsiębiorstwo otrzymało ponad 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). W sprawie dotyczącej austriackiego instytutu związanego umową w sprawie badań i rozwoju w dziedzinie inżynierii chemicznej, Komisja zgodziła się wypłacić 54 000 EUR. Nastąpiło to na wniosek Rzecznika o ponowne rozważenie przez Komisję odmowy uregulowania zaległej płatności z powodu nieotrzymania w terminie ostatecznego zestawienia poniesionych kosztów (**3784/2006/FOR**). W sprawie **2672/2008/VL** Rzecznik zastosował uproszczoną procedurę dochodzeniową i z satysfakcją odnotował, że Komisja zareagowała pozytywnie poprzez szybkie i przykładowe rozwiązanie prowadzonego drogą elektroniczną kontrowersyjnego sporu między pracownikiem naukowym a urzędnikiem Komisji (zob. także sekcja 2.5 powyżej).

Kolejnym przykładem najlepszej praktyki jest sprawa **1162/2007/FOR**, w której **Rada** zgodziła się wypłacić kwotę 1 000 EUR na zasadzie *ex gratia*, uznając niedogodności i stres, których doznał skarżący. Rada wstępnie zaproponowała skarżącemu roczną umowę, po czym zmieniła warunki, kiedy okazało się, że w tym okresie skarżący skończy 65 lat (zob. także sekcję 3.3 powyżej). Należy również pochwalić, trzeci rok z rzędu, **Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)** za reakcję na wniesioną skargę. W sprawie **893/2006/BU** EASA nie tylko przeprosiła za błąd, który popełniła w procedurze selekcji, ale również zgodziła się udzielić skarżącemu informacji, których potrzebował i zobowiązała się do postępowania w ten sam sposób w przyszłości.

3.5 Analiza tematyczna zamkniętych dochodzeń

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to

W 2008 r. Rzecznik przyjął nową strukturę i nowy format decyzji, co pozwoli na przechowywanie niezbędnych faktów i analiz, a jednocześnie sprawi, że teksty będą krótsze, bardziej czytelne i dzięki temu bardziej przystępne.

inny język. W 2008 r. Rzecznik przyjął nową strukturę i nowy format decyzji, co pozwoli na przechowywanie niezbędnych faktów i analiz, a jednocześnie sprawi, że teksty będą krótsze, bardziej czytelne i dzięki temu bardziej przystępne.

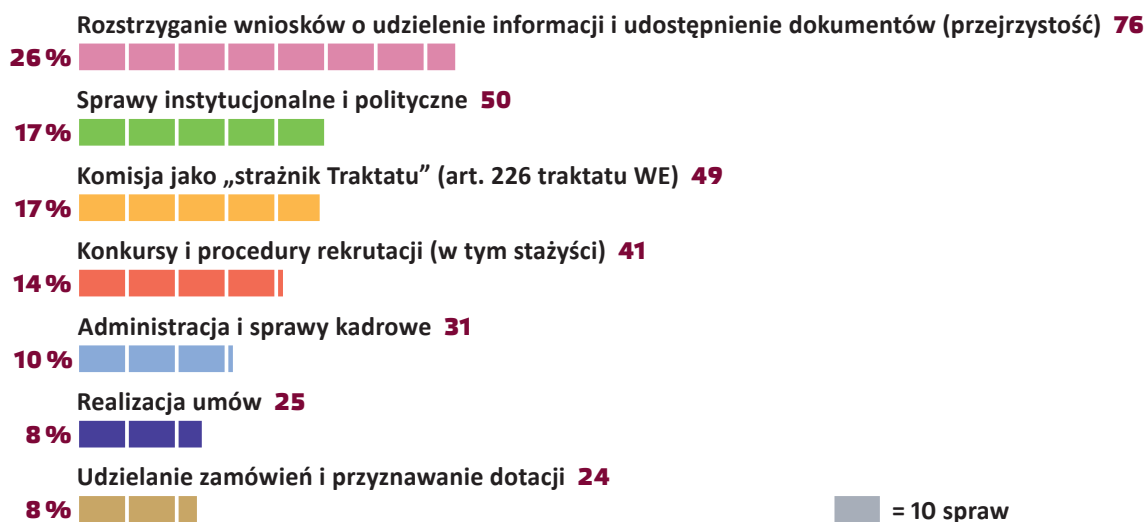
Wybrane sprawy są udostępniane na stronie internetowej Rzecznika w formie streszczeń we wszystkich 23 językach urzędowych UE. Streszczenia odzwierciedlają zakres dziedzin oraz instytucji i organów wspólnotowych objętych wszystkimi 355 decyzjami zamykającymi sprawy w 2008 r. oraz różne uzasadnienia zamknięcia sprawy.

Niniejsza sekcja zawiera analizę najistotniejszych wniosków prawnych i faktów zawartych w decyzjach Rzecznika zamykających sprawy w 2008 r. Są one zorganizowane w poziomej klasyfikacji według głównych przedmiotów dochodzeń pogrupowanych w następujących siedmiu głównych kategoriach:

- Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych;
- Komisja jako „strażnik Traktatu”;
- Udzielanie zamówień i przyznawanie dotacji;
- Realizacja umów;
- Administracja i sprawy kadrowe;
- Konkursy i procedury selekcji; oraz
- Sprawy instytucjonalne, polityczne i inne.

Należy zaznaczyć, że powyższe kategorie w znacznym stopniu się pokrywają. Na przykład kwestie otwartości i publicznego dostępu są często podnoszone w skargach dotyczących rekrutacji lub roli Komisji jako „strażnika Traktatu”. Należy również zaznaczyć, że kategorie nie są wymienione w kolejności, w której występują na rys. 3.11¹⁴.

Rys. 3.11: Przedmiot dochodzenia

14. Rys. 3.11 zawiera informacje na temat wszystkich dochodzeń *wszczętych* w 2008 r. według przedmiotu dochodzenia, a analiza tematyczna — przegląd najistotniejszych ustaleń zawartych w wybranych sprawach *zamkniętych* w 2008 r. Wykres zamieszczony w tej sekcji ma na celu wskazanie czytelnikowi ważności omawianego przedmiotu dochodzenia w kontekście wszystkich spraw rozpatrywanych przez Rzecznika.

■ Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych

Jak wspomniano we wprowadzeniu do niniejszego Sprawozdania, Rzecznik pełni rolę strażnika przejrzystości. Niniejsza część zawiera przegląd decyzji Rzecznika w 2008 r. dotyczących skarg w

Jak wspomniano we wprowadzeniu do niniejszego Sprawozdania, Rzecznik pełni rolę strażnika przejrzystości.

sprawach (i) publicznego dostępu do dokumentów, (ii) publicznego dostępu do informacji oraz (iii) ochrony danych osobowych i prawa osób, których dotyczą dane, do dostępu do nich.

Publiczny dostęp do dokumentów

Artykuł 1 Traktatu o Unii Europejskiej odnosi się do podejmowania decyzji w Unii „z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości”, zaś art. 225 Traktatu WE przewiduje prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Prawo to jest regulowane rozporządzeniem 1049/2001¹⁵. Dnia 30 kwietnia 2008 r. Komisja przedłożyła wniosek¹⁶ dotyczący zmiany i zastąpienia rozporządzenia 1049/2001. Rozdział 4 zamieszczony poniżej odnosi się do uczestnictwa Rzecznika w debacie publicznej dotyczącej wniosku Komisji.

W wyniku dochodzeń podejmowanych z własnej inicjatywy przez Rzecznika w latach 1996 i 1999 wiele innych instytucji i organów wspólnotowych również przyjęło przepisy o dostępie do dokumentów.

Rozporządzenie 1049/2001 daje wnioskodawcom możliwość wyboru rozwiązania: mogą oni zakwestionować całkowitą lub częściową odmowę dostępu w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 230 Traktatu WE lub w drodze skargi do Rzecznika. W 2008 r. Rzecznik zamknął dochodzenia w sprawie dwunastu skarg związanych ze stosowaniem rozporządzenia 1049/2001, z których sześć dotyczyło Komisji, dwie Parlamentu Europejskiego, dwie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), jedna Europolu i jedna Europejskiej Agencji Leków (EMA).

Pięć skarg dotyczyło zarzutu opóźnienia. Komisja przeprosiła za opóźnienie w rozpatrzeniu dwóch wniosków. W sprawie **255/2007/PB** Komisja wyjaśniła, że zmiana rozporządzenia 1049/2001 wymagała intensywnej pracy zainteresowanych służb, i zapewniła Rzecznika, że zostaną one zreorganizowane i wzmocnione dzięki rekrutacji dodatkowego personelu. W sprawie **2420/2007/BEH** Komisja przeprosiła za brak decyzji w kwestii ponownego wniosku skarżącego. Skarżący przyjął wyjaśnienie dotyczące przyczyn, dla których Komisja nie mogła udzielić dostępu do odpowiednich dokumentów. W sprawie **3208/2006/GG** Rzecznik skrytykował Komisję za brak pełnego rejestru dokumentów tworzonych lub otrzymywanych przez nią zgodnie z rozporządzeniem 1049/2001. Biorąc pod uwagę fakt, że rejestr ten powinien istnieć już od 2002 r., Rzecznik wezwał Komisję do szybkiego działania, a Parlament Europejski w rezolucji poparł wezwanie Rzecznika. Sprawa **1161/2007/TN** dotyczyła wniosków do Europejskiej Agencji Leków (EMA). Rzecznik uznał, że dokonane przez EMA rozróżnienie i klasyfikacja wniosków na te dotyczące dostępu do dokumentów i dotyczące dostępu do informacji były uzasadnione. Wprawdzie uznał, że nastąpiło drobne opóźnienie w udzielaniu odpowiedzi na dwa z wniosków o udostępnienie informacji, jednak ogólnie Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. W sprawie **111/2008/TS** rozpatrywanej w ramach procedury uproszczonej Europol przeprosił za opóźnienie w rozpatrzeniu wniosku i udzielił dostępu do żadanego dokumentu.

W sprawie **2681/2007/PB** Rzecznik skrytykował Komisję za zaprzeczenie istnienia pewnego dokumentu w trakcie wcześniejszego dochodzenia. Komisja następnie uznała istnienie dokumentu po tym, jak skarżący otrzymał egzemplarz dokumentu z innego źródła. Rzecznik zwrócił uwagę na fakt, że domniemanie prawdziwości stwierdzenia przez administrację faktu nieistnienia określonego żadanego dokumentu oznacza dopełnienie szczególnie ścisłego obowiązku upewnienia się o prawdziwości takiego stwierdzenia.

Rzecznik rozpatrzył sześć skarg dotyczących odmowy dostępu. W sprawie **3824/2006/IP** Komisja przyjęła przedstawiony przez Rzecznika wniosek polubownego rozwiązania, które dotyczyło udzie-

15. Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 L 145, s. 43.

16. COM(2008) 229 wersja ostateczna.

lenia dostępu do żądanych dokumentów. Komisja rozwiązała również sprawę **1452/2007/PB** udzielając dostępu. W sprawie **3398/2006/PB** Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) zgodził się na udzielenie częściowego dostępu do przedmiotowego dokumentu.

Trzy sprawy dotyczyły art. 4 ust. 1 lit. (b)¹⁷ rozporządzenia 1049/2001. W sprawie tych skarg Rzecznik zasięgnął opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD), działając na podstawie protokołu ustaleń podpisanego w dniu 30 listopada 2006 r.

W sprawie **152/2007/GG** OLAF odmówił przyjęcia wniosku skarżącego o udzielenie dostępu do dokumentu dotyczącego przedłużenia oddelegowania krajowego urzędnika służby cywilnej do OLAF. Na podstawie kontroli dokumentu Rzecznik uznał za możliwe, że publiczny dostęp do całego dokumentu mógł w sposób faktyczny i konkretny naruszyć ochronę prywatności i uczciwości danych osób. Ponieważ skarżący wyjaśnił, że nie będzie nalegał na rozpatrzenie sprawy, Rzecznik uznał, że brak podstaw do wszczęcia dalszego dochodzenia.

Pozostałe dwie sprawy dotyczyły skarg przeciwko Parlamentowi Europejskiemu wynikających z wniosków, które Parlament zdecydował się rozpatrywać w ramach rozporządzenia 1049/2001. Decyzje zamykające obie sprawy zostały podjęte tego samego dnia.

Sprawa **3643/2005/WP** dotyczyła wniosku dziennikarza o udostępnienie informacji o dodatkach dla posłów do Parlamentu Europejskiego z Malty. Parlament odrzucił wniosek ze względu na ochronę danych. Europejski Inspektor Ochrony Danych stwierdził, że wprowadzie posłom do Parlamentu Europejskiego nie należy odmawiać prawa do ochrony prywatności, jednak podstawowym kryterium powinno być prawo opinii publicznej do informacji o zachowaniu posłów, a w szczególności o tym, w jaki sposób wydają powierzone im środki publiczne. Rzecznik wydał zalecenie wstępne o konieczności ujawnienia żądanych informacji. Parlament przyjął jedynie część zalecenia wstępnego i odrzucił pozostałą jego część opierając się na prawnej wykładni związku między rozporządzeniem 1049/2001 a rozporządzeniem 45/2001¹⁸, którą Rzecznik uznał za sprzeczną z wyrokiem Sądu Pierwszej Instancji w sprawie *Bavarian Lager*¹⁹.

W sprawie **655/2006/ID** Parlament odmówił udzielenia skarżącemu dostępu do listy członków należących do dodatkowego systemu emerytalnego dla posłów do Parlamentu Europejskiego. Rzecznik stwierdził wstępnie przypadek niewłaściwego administrowania i zaproponował rozwiązanie polubowne, które zostało przez Parlament odrzucone. Ponieważ Parlament na posiedzeniu plenarnym odrzucił konkretny wniosek własnej Komisji Kontroli Budżetowej dotyczący publikacji listy nazwisk, Rzecznik zamknął sprawę ze względu na to, że przez odrzucenie wniosku Parlament uczynił tę kwestię sprawą odpowiedzialności politycznej, za którą stosownie odpowiada on przed elektoratem, a nie Rzecznikiem.

Publiczny dostęp do informacji

Rzecznik przeprowadził dziewięć dochodzeń w sprawie skarg zarzucających zaniedbanie dostarczenia informacji²⁰. W dwóch sprawach Rzecznik uznał, że Parlament w istocie dostarczył żądane informacje. Pozostałe siedem spraw zostało zamkniętych, ponieważ w wyniku dochodzenia Rzecznika dane instytucje i organy dostarczyły żądane informacje. Cztery sprawy dotyczyły Komisji, jedna — OLAF, a dwie — Trybunału Sprawiedliwości. Cztery z tych spraw zostały rozpatrzone w ramach procedury uproszczonej.

17. „Instytucja odmówi dostępu do dokumentu, jeśli ujawnienie go naruszyłoby ochronę: (...) (b) prywatności i integralności osoby fizycznej, w szczególności w odniesieniu do ustawodawstwa Wspólnoty związanych z ochroną danych osobowych.”

18. Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. 2001 L 8, s. 1.

19. Sprawa T-194/04 *Bavarian Lager przeciwko Komisji* [2007] Zb.Orz. II-4523.

20. Wiele innych spraw dotyczących zaniedbania dostarczenia informacji zostało rozwiązanych przez bezpośredni kontakt telefoniczny z daną instytucją (zob. sekcja 2.5 powyżej).

Ochrona danych

Oprócz wymienionych powyżej spraw dotyczących stosowania art. 4 ust. 1 lit. (b) rozporządzenia 1049/2001, Rzecznik wydał trzy decyzje w sprawie skarg, które dotyczyły kwestii ochrony danych.

W sprawie **1129/2007/MF** skarżąca poprosiła Komisję o szczegółowe informacje o wynagrodzeniu jej byłego męża (urzędnika Komisji) w celu wykorzystania ich w postępowaniu rozwodowym. Wprawdzie Komisja odmówiła dostarczenia informacji, powołując się na ochronę danych, wyjaśniła jednak, że przyjmie jakiegokolwiek wniosek o dostarczenie informacji złożony przez właściwe władze sądowe. Rzecznik uznał stanowisko Komisji za uzasadnione.

Zgodnie z jednoznacznymi przepisami art. 2 ust. 7 statutu Rzecznika, zamknął on sprawę **2585/2006/BU**, w której skarżący zarzucił Komitetowi Regionów bezprawne przetwarzanie danych osobowych dotyczących jego finansów prywatnych, kiedy skarżący wszczął postępowanie przeciwko Komitetowi. Dochodzenie pozwoliło jednak na wyjaśnienie przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych istotnych kwestii dotyczących prawa dostępu do akt osobowych danej osoby oraz usuwania nieścisłych lub niepełnych danych.

➡➡➡ W sprawie **754/2007/BU** skarżący utrzymywał, że OLAF powinien wysłać mu sprawozdanie końcowe z dochodzenia wszczętego przez OLAF na podstawie informacji dostarczonych przez skarżącego. OLAF wydał egzemplarz sprawozdania końcowego, z którego usunął informacje chronione przed ujawnieniem na mocy rozporządzenia 1049/2001, w tym dane osobowe skarżącego. Wydał również wyłącznie do dyspozycji skarżącego drugi egzemplarz, z którego dane osobowe skarżącego nie zostały usunięte. Rzecznik uznał, że OLAF postąpił właściwie, zatem zamknął sprawę i włączył ją do listy modelowych spraw w 2008 r. ⬅⬅⬅

■ Komisja Europejska jako „strażnik Traktatu”

Rządy prawa są fundamentalną zasadą Unii Europejskiej. Jednym z najważniejszych obowiązków Komisji jest rola „strażnika Traktatu”²¹. Artykuł 226 Traktatu WE ustanawia ogólną procedurę,

Artykuł 226 Traktatu WE ustanawia ogólną procedurę, zgodnie z którą Komisja może badać i przekazywać do Trybunału Sprawiedliwości ewentualne przypadki naruszenia prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie.

zgodnie z którą Komisja może badać i przekazywać do Trybunału Sprawiedliwości ewentualne przypadki naruszenia prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie. Komisja może otwierać dochodzenia z własnej inicjatywy, na podstawie skarg lub odpowiadając na wnioski Parlamentu Europejskiego o rozpatrzenie petycji skierowanych do Parlamentu zgodnie z art. 194

Traktatu WE. Inne procedury stosuje się do konkretnych spraw, takich jak nielegalna pomoc publiczna.

Rzecznik przyjmuje i rozpatruje skargi przeciwko Komisji pełniącej rolę „strażnika Traktatu”. Wszczynając dochodzenie w sprawie takiej skargi, Rzecznik zawsze w razie potrzeby wyjaśnia skarżącemu, że dochodzenie nie będzie ustalało, czy zaistniało naruszenie przepisów, ponieważ Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich nie jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń dotyczących działań władz państw członkowskich. Dochodzenie Rzecznika ma na celu jedynie zbadanie postępowania Komisji w analizie i rozpatrywaniu przedłożonych jej skarg o naruszenie przepisów. Rzecznik zajmuje się zarówno proceduralnymi, jak i merytorycznymi aspektami postępowania Komisji. Dochodzenia i wnioski Rzecznika uznają jednak w pełni swobodę decyzyjną Komisji, określonej w Traktatach i treści orzecznictwa sądów Wspólnoty przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie naruszenia przepisów i wniesieniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości przeciwko danym państwom członkowskim.

Jeśli chodzi o proceduralne obowiązki Komisji wobec skarżących, głównym punktem odniesienia dla Rzecznika jest komunikat wydany przez Komisję w 2002 r.²². Komunikat określa daną liczbę

21. Przepis art. 211 Traktatu WE wymaga, aby Komisja czuwała „nad stosowaniem postanowień niniejszego Traktatu, jak również środków przyjętych przez instytucje na jego podstawie”.

22. Komunikat do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący stosunków ze skarżącym w przedmiocie naruszeń prawa wspólnotowego, Dz.U. 2002 C 244, s. 5.

proceduralnych obowiązków związanych z rejestracją skarg złożonych do Komisji i wyjątków od tych obowiązków oraz terminy rozstrzygania skarg i informowania skarżących. Komunikat został wydany w 2002 r. w odpowiedzi na wcześniej prowadzone przez Rzecznika dochodzenia i wyrażane przez niego uwagi krytyczne wobec Komisji w związku z tymi kwestiami. Rzecznik uważa, że ten komunikat stanowi istotny krok naprzód w zwiększaniu zaufania obywateli do Komisji jako „strażnika Traktatu”. W 2008 r. przeprowadzony przez Rzecznika przegląd dotyczący stosowania przez Komisję własnych zasad wykazał określoną liczbę uchybień w stosowaniu komunikatu. Modelowe przykłady takich uchybień zostały przedstawione i przeanalizowane poniżej.

Zgodnie z wynikami działań w następstwie uwag krytycznych sporządzonych w ramach decyzji w sprawie **880/2005/TN** istnieją różne wersje językowe punktu 8 komunikatu. Podczas gdy wersje angielska i szwedzka przewidują, że instytucja ma obowiązek poinformować skarżącego, jeżeli nie podjęła decyzji w sprawie treści skargi w ciągu jednego roku²³, inne wersje językowe dodają, że instytucje muszą dopełnić takiego obowiązku tylko na żądanie skarżącego. Komisja uważa, że prawidłowe są te wersje językowe, które przewidują konieczność wystąpienia przez skarżących z wyraźnym żądaniem. Rzecznik uważa, że w świetle drugiego zdania tego punktu, intencje przyświecające Komisji przy przyjęciu komunikatu były odmienne. Podobny problem zaistniał w trakcie dochodzenia w sprawie **3737/2006/(BM)JMA** dotyczącej hiszpańskiego ustawodawstwa w zakresie opodatkowania kapitału. Wydanie władzom hiszpańskim uzasadnionej opinii zajęło Komisji dwa lata; nie udzieliła ona też skarżącemu informacji po upływie roku od zarejestrowania skargi. Rzecznik wystosował uwagę krytyczną i dalszą uwagę sugerując, że Komisja powinna rozważyć przyjęcie następującego podejścia: informowania obywateli o standardach dobrej administracji, które muszą być stosowane przez służby podczas prowadzenia postępowań w sprawie naruszania przepisów. Standardy te mogą zawierać ustalenia dotyczące czasu potrzebnego na rozpatrzenie skarg po wydaniu wezwania do usunięcia uchybienia lub informacje udzielane skarżącym po wysłaniu takiego wezwania.

Jak wynika z prowadzonych przez Rzecznika dochodzeń w sprawie sposobu rozpatrywania przez Komisję skarg na mocy art. 226 składanych przez obywateli, wydawanie niewłaściwych informacji stanowi powtarzający się problem. W sprawie **885/2007/JMA** Rzecznik skrytykował Komisję za nieudzielenie odpowiedzi na pismo skarżącego po powiadomieniu go o zamiarze zamknięcia dochodzenia w sprawie jego skargi. Komisja nie udzieliła również skarżącemu informacji o oficjalnym zamknięciu sprawy. Podobne zaniedbanie dostarczenia skarżącemu informacji zostało stwierdzone w sprawie **2697/2006/(ID)MF**, jednak Rzecznik zakończył dochodzenie bez wystosowania uwag krytycznych, ponieważ Komisja przeprosiła za zaniedbanie.

W związku z proceduralnymi obowiązkami określonymi w komunikacie Rzecznik wydał jednak w sprawie **1512/2007/JMA** dalszą uwagę, w której wprawdzie nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania w rozpatrywaniu przez Komisję skargi, jednak zachęcił też instytucję do wykonywania pkt. 4 ust. 5 jej komunikatu przez wyjaśnianie skarżącym możliwych alternatywnych sposobów zadośćuczynienia w sprawach dotyczących zarzutu naruszenia prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie.

Inny powtarzający się problem wykryty w wyniku dochodzenia Rzecznika w tym zakresie dotyczy rejestracji skarg. Komunikat Komisji przewiduje obowiązek rejestrowania otrzymywanych skarg w centralnym rejestrze (pkt 3 ust. 1 komunikatu). Wyjątki od tego obowiązku są określone w poniższym ustępie: „w przypadku pojawienia się wątpliwości dotyczących charakteru przedmiotu korespondencji, Sekretariat Generalny Komisji zasięgnie opinii odpowiedniego departamentu/departamentów w ciągu piętnastu dni kalendarzowych od jej otrzymania. Jeżeli departament/departamenty nie udzielą odpowiedzi w ciągu piętnastu dni, skarga zostanie oficjalnie zapisana w centralnym rejestrze skarg”. Ten wyraźny obowiązek przyczynił się do wystąpienia licznych problemów. Rzecznik odkrył na przykład, że pisma od obywateli nie były zarejestrowane jako skargi, nawet jeżeli wyraźnie miały je stanowić. Co więcej, Komisja nie podała szczególnych

23. „Służby Komisji, co do zasady, badają zarejestrowane skargi ... w maksymalnym terminie jednego roku od dnia zarejestrowania ... Jeżeli termin zostanie przekroczony, służby Komisji odpowiedzialne za sprawę poinformują skarżącego na piśmie.”

powodów, dla których nie wpisała ich do rejestru. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku sprawy **2152/2006/OV**, w której Komisja przyjęła propozycję rozwiązania polubownego polegającego na zarejestrowaniu skargi. W sprawie **2914/2006/WP**, która dotyczyła prawa konkurencji, Komisja odmówiła jednak przyznania się do błędu. Chociaż określiła i powołała się na konkretny wyjątek od obowiązku rejestracji, podtrzymała swoją opinię, że nie była do tego zobowiązana. Uznała również, że nie była zobowiązana do udzielenia skarżącemu informacji o przyczynach, dla których nie zarejestrowała skargi. Podobny problem dotyczący zaniedbania rejestracji skargi i zaniedbania dostarczenia skarżącemu informacji o przyczynach, dla których nie zarejestrowano skargi, miał miejsce w przypadku sprawy **431/2008/ELB**. W tej konkretnej sprawie kwestia merytoryczna została uregulowana za pomocą petycji Parlamentu i Rzecznik nie prowadził w tej sprawie dochodzenia. Zamknął sprawę wystosowując jednak dalszą uwagę, w której przypomniał Komisji o jej obowiązkach określonych w komunikacie.

Rzecznik może też prowadzić przegląd treści analiz przeprowadzonych przez Komisję i jej wniosków w toku rozpatrywania skarg dotyczących naruszeń. Przegląd Rzecznika ma na celu sprawdzenie, czy wnioski Komisji są racjonalne oraz czy zostały należycie uzasadnione i zostały dokładnie wyjaśnione skarżącym. Jeżeli Rzecznik całkowicie nie zgodzi się z oceną Komisji, zaznaczy to, podkreślając jednak, że w kwestii interpretacji prawa wspólnotowego najważniejszym organem jest Trybunał Sprawiedliwości. Tego rodzaju różnice zdań są jednak wyjątkiem. W większości wyżej wymienionych spraw Rzecznik uznaje stanowisko Komisji w kwestii przedmiotu sprawy za prawidłowe.

W sprawie **841/2008/BEH** skarżący — producent napoju alkoholowego — zakwestionował decyzję Komisji o zamknięciu sprawy dotyczącej zarzutu naruszenia zasady swobodnego przepływu towarów. Rzecznik uznał stanowisko Komisji za uzasadnione, uwzględniając należycie fakt, że państwa członkowskie dysponują określonym zakresem swobody w odniesieniu do wyjątków przewidzianych w art. 30 Traktatu WE. Sprawa **1551/2007/JMA** również dotyczyła tego przepisu Traktatu WE, a dokładniej dochodzenia Komisji w sprawie decyzji władz francuskich o zakazie importu jaj z Hiszpanii w następstwie stwierdzenia przypadku salmonelli. Rzecznik uznał, że Komisja spełniła wszystkie wymogi proceduralne określone w wyżej wspomnianym komunikacie i uznał za uzasadnione stanowisko Komisji, że decyzja o właściwym poziomie ochrony zdrowia publicznego leży w gestii państw członkowskich przy jednoczesnym uwzględnieniu potencjalnego działania niepożądanego produktu i dostępnych danych naukowych.

Sprawa **885/2007/JMA** dotyczyła projektu na Wyspach Kanaryjskich, który mógł mieć negatywny wpływ na środowisko w dwóch rejonach zaklasyfikowanych jako „tereny mające znaczenie dla Wspólnoty”. Skarżący zarzucił Komisji, że nie uwzględniła ona informacji o innych terenach. Rzecznik stwierdził, że Komisja przeprowadziła szczegółową analizę obaw skarżącego i wyjaśniła przyczyny, dla których uznała, że przy spełnieniu określonych warunków dany projekt może być dalej realizowany. Rzecznik skrytykował jednak Komisję za nieudzielenie odpowiedzi na ostatnie pismo skarżącego, nieustosunkowanie się do konkretnych argumentów wysuniętych w tym piśmie i nieudzielenie skarżącemu informacji o oficjalnym zamknięciu jego skargi.

Sprawa **789/2005/(GK)ID** dotyczyła zarzutu naruszenia przez władze greckie przepisów dyrektywy wspólnotowej dotyczącej badania w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OoŚ) w związku z budową linii tramwajowej w Atenach. Rzecznik zaproponował Komisji, aby poddała ponownej analizie argumenty skarżącego dotyczące odpowiedniości i stosowności oceny oddziaływania na środowisko. Zasugerował też, aby Komisja rozważyła, czy zostało zapewnione odpowiednie nagłośnienie właściwym konsultacjom publicznym. Komisja odmówiła przyjęcia zalecenia Rzecznika i Rzecznik zamknął sprawę dwoma uwagami krytycznymi.

W sprawie **2152/2006/OV** holenderski emeryt zamieszkały we Francji zaskarżył do Komisji Holandię, która naruszała przepisy wspólnotowe dotyczące świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego. Jak już wspomniano w tej sekcji, Komisja nie zarejestrowała skargi i nie odpowiedziała na najistotniejsze jej punkty. Uczyniła to po interwencji Rzecznika. Utrzymała jednak swoje stanowisko w kwestii przedmiotu sprawy. Zamykając sprawę Rzecznik wyraził nadzieję, że w trakcie badania sprawy Komisja należycie uwzględni najnowsze argumenty wysunięte przez skar-

żącego, i zwrócił uwagę na fakt, że skarżący może złożyć skargę, jeżeli nie będzie usatysfakcjonowany ostateczną decyzją Komisji w tej sprawie.

W sprawie **3249/2006/(PB)WP** obywatel Niemiec złożył do Rzecznika skargę po tym, jak Komisja odmówiła podjęcia działań przeciw Niemcom za naruszenie jego swobody przemieszczania się. Miało to miejsce w następstwie sporu o należny podatek. Rzecznik przypomniał, że głównym celem postępowania w sprawie naruszenia przepisów jest zapewnienie przyszłego przestrzegania przez państwa członkowskie prawa wspólnotowego oraz że to postępowanie nie ma na celu zapewniania zadośćuczynienia skarżącym za wydarzenia z przeszłości. Uznał, że dalsze czynności dochodzeniowe nie mają uzasadnienia.

Sprawa **1962/2005/IP** dotyczyła projektu drogi objazdowej składającego się z trzech oddzielnych części. Skarżący wnosił, że przed rozpoczęciem procesu budowy nie zostały spełnione przepisy dotyczące środowiska zawarte w prawie wspólnotowym. Komisja zamknęła postępowanie w sprawie naruszenia przepisów stwierdzając, że naruszenie prawa wspólnotowego nie miało miejsca. Rzecznik uznał wyjaśnienie Komisji dotyczące przyczyn podjęcia decyzji o zamknięciu sprawy za niewystarczające i niespójne. Rzecznik wystosował uwagę krytyczną.

■ Udzielanie zamówień i przyznawanie dotacji

Rzecznik rozpatruje skargi dotyczące udzielania lub nieudzielania zamówień i przyznawania lub nieprzyznawania dotacji. Uważa jednak, że instytucje, a w szczególności komisje oceniające i instytucje zamawiające, mają znaczną swobodę w odniesieniu do

Rzecznik rozpatruje skargi dotyczące udzielania lub nieudzielania zamówień i przyznawania lub nieprzyznawania dotacji.

czynników, które uwzględniają przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia w następstwie zaproszenia do składania

ofert. Rzecznik uznał, że jego przegląd tych spraw powinien ograniczać się do sprawdzenia, czy zasady dotyczące procedur są przestrzegane, czy prawidłowo przedstawiono fakty oraz czy popełniono oczywisty błąd lub nadużyto uprawnień. Co więcej, może on badać, czy instytucje wywiązały się z obowiązku podania przyczyn decyzji oraz czy te przyczyny są spójne i wiarygodne.

W kilku sprawach, w których skarżący zarzucali naruszenie zasad składania ofert i podważali decyzje podjęte przez instytucje zamawiające, Rzecznik zakończył dochodzenie nie stwierdzając przypadku niewłaściwego administrowania²⁴. W jednej sprawie wystosował jednak dalszą uwagę w celu ulepszenia jakości przyszłych procedur²⁵, w innej natomiast wystosował uwagę krytyczną, ponieważ dana instytucja nie wskazała mechanizmów apelacyjnych od podjętych decyzji²⁶.

Sprawa **546/2007/JMA** dotyczyła wyłączenia danego przedsiębiorstwa z kilku zaproszeń do składania ofert wydanych w celu zrealizowania określonego projektu. Skarżący przeprowadził wcześniej studium wykonalności dla tego konkretnego projektu i instytucja zdecydowała, że zaistniała możliwość konfliktu interesów. Rzecznik uznał, że przyczyny przedstawione przez instytucję są uzasadnione i nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

W sprawie **3113/2007/ELB** oferent został wyłączony z procedury składania ofert, ponieważ uznano, że nie posiadał odpowiednich zdolności ekonomicznej i finansowej do realizacji zamówienia. Rzecznik przypomniał, że ocena, czy oferenci spełniają odpowiednie kryteria, należy do administracji organizującej zaproszenie do składania ofert i że nie można zastąpić oceny administracji własną oceną. Uznał, że instytucja przedstawiła uzasadnione wyjaśnienie swojego stanowiska w tej sprawie.

W sprawie **3346/2005/MHZ** dotyczącej składania ofert na dostarczenie systemu IT skarżący zarzucił Komisji niepodanie odpowiednich przyczyn, dla których odrzuciła ofertę skarżącego, błędne przyznanie kryteriów udzielenia zamówienia i odwołanie składania ofert z niewłaściwych powodów. Rzecznik potwierdził niewłaściwe prowadzenie procedury przetargowej. Skrytykował Komisję za odrzucenie jego propozycji rozwiązania polubownego podkreślając, że według niego

24. Sprawy 118/2006/PB, 1667/2007/(BM)JMA, 494/2006/TN, 3006/2004/BB i 3114/2004/IP.

25. Sprawa 3148/2007/BEH.

26. Sprawa 2989/2006/OV.

możliwość osiągnięcia wyniku akceptowalnego dla obu stron jest uzależniona od gotowości instytucji do przyjęcia podejścia przyjaznego obywatelowi.

Sprawa **2283/2004/GG** dotyczyła niemieckiej organizacji pozarządowej udzielającej wsparcia uchodźcom i ofiarom wojny. Organizacja ta złożyła wnioski do Komisji o współfinansowanie kilku projektów. Rzecznik ustalił między innymi, że Komisja nie rozpatrzyła wniosku skarżącego w sposób sprawiedliwy i obiektywny i że wysunęła względem skarżącego bezpodstawne oskarżenia o oszustwo. Komisja przeprosiła za określenie przyczyn swojej decyzji dopiero trzy lata po przyjęciu decyzji i wyraziła żal za przesadną reakcję w sprawie oskarżenia o oszustwo. Stwierdziła również, że znacznie ulepszyła system kontroli kwalifikowalności, i przeprosiła za niektóre ze swoich działań. Nie ustosunkowała się jednak należycie do najpoważniejszych przykładów niewłaściwego administrowania wskazanych przez Rzecznika. Skrytykował on Komisję podkreślając, że jej reakcja najpewniej nie wzbudziła zaufania wśród obywateli i określonych stron zainteresowanych.

■ Wykonanie umów

Zdaniem Rzecznika do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi. Niewłaściwe administrowanie może zatem zostać stwierdzone również w przypadkach dotyczących wykonania obowiązków wynikających z umów zawartych przez instytucje lub organy wspólnotowe.

Zdaniem Rzecznika do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi. Niewłaściwe administrowanie może zatem zostać stwierdzone również w przypadkach dotyczących wykonania obowiązków wynikających z umów zawartych przez instytucje lub organy wspólnotowe.

Jednak zakres przeglądu, jakiego może dokonać w takich sprawach Rzecznik, jest z konieczności ograniczony. Rzecznik jest zdania, że nie powinien próbować ustalić, czy nastąpiło naruszenie umowy przez którąkolwiek ze stron, jeżeli kwestia jest przedmiotem sporu. Taka kwestia może zostać skutecznie rozpatrzona wyłącznie przez sąd odpowiedniej jurysdykcji, który będzie miał

możliwość wysłuchania przedłożonych przez strony argumentów dotyczących właściwego prawa krajowego oraz dokonania oceny sprzecznych dowodów w kwestii okoliczności faktycznych będących przedmiotem sporu.

W sprawach dotyczących sporów wynikających z umów Rzecznik uważa za uzasadnione ograniczenie dochodzenia do zbadania, czy instytucja lub organ wspólnotowy w sposób spójny i wiarygodny wyjaśniły podstawę prawną swoich działań oraz uzasadniły swój pogląd w kwestii pozycji kontraktowej. Jeżeli taka sytuacja będzie miała miejsce, Rzecznik uzna, że w wyniku dochodzenia nie stwierdził przypadku niewłaściwej administracji. Wniosek ten nie będzie miał wpływu na prawo stron do przedstawienia sporów wynikających z umów przed sąd odpowiedniej jurysdykcji, który wyda autorytatywne orzeczenie. W takim przypadku Rzecznik natychmiast zamknie dochodzenie bez dokonywania dalszej oceny w świetle postanowień art. ust. 7 jego statutu²⁷.

Na podstawie wyżej wspomnianego badania Rzecznik zamknął kilka dochodzeń nie stwierdzając przypadków niewłaściwego administrowania lub uznał, że dalsze dochodzenie nie jest uzasadnione. Dane sprawy obejmowały spory dotyczące dni pracy uznawanych i przyjętych za podstawę płatności²⁸, sporów dotyczących kosztów kwalifikowalnych lub kwot, które należy odzyskać lub zapłacić w wyniku czynności audytowych²⁹, odmowy płatności odsetek należnych za zwłokę w płatnościach³⁰ lub nadmierne opóźnienie w płatnościach w ramach prefinansowania określonej dotacji³¹.

Na podstawie wyżej wspomnianego badania Rzecznik zamknął kilka dochodzeń nie stwierdzając przypadków niewłaściwego administrowania lub uznał, że dalsze dochodzenie nie jest uzasadnione. Dane sprawy obejmowały spory dotyczące dni pracy uznawanych i przyjętych za podstawę płatności²⁸, sporów dotyczących kosztów kwalifikowalnych lub kwot, które należy odzyskać lub zapłacić w wyniku czynności audytowych²⁹, odmowy płatności odsetek należnych za zwłokę w płatnościach³⁰ lub nadmierne opóźnienie w płatnościach w ramach prefinansowania określonej dotacji³¹.

27. Sprawa 2392/2005/OV.

28. Sprawa 1331/2007/JMA.

29. Sprawy 3394/2005/(TN)DK, 3736/2006/JF, 1367/2007/ELB, 2689/2005/BB i 1785/2005/OV.

30. Sprawa 1644/2007/FOR.

31. Sprawy 3794/2006/FOR i 1564/2006/VIK.

W związku z opóźnieniem w płatnościach liczne dochodzenia zostały zamknięte, ponieważ po wszczęciu dochodzenia przez Rzecznika dana instytucja (Komisja) zdołała zapłacić skarżącym i zaspokoić ich roszczenia³². Należy zauważyć, że w 2008 r. dochodzenie z własnej inicjatywy (OI/5/2007/GG) dotyczące zwłoki w płatnościach ze strony Komisji zostało przez Rzecznika zamknięte stwierdzeniem, że w tym zakresie należy jeszcze poczynić znaczne postępy.

W 2008 r. w zakresie sporów wynikających z umów instytucje, a w szczególności Komisja, dołożyły starań aby przyjąć rozwiązania polubowne proponowane przed Rzecznika.

Inny problem, z jakim spotyka się Rzecznik w sprawach umownych, jest związany z konkretnymi umowami zawieranymi przez Komisję i dotyczącymi wykonywania działań lub programów finansowanych ze środków UE. Komisja nawiązuje stosunek umowny z określonymi przedsiębiorstwem lub konsorcjum, które następnie realizują dany projekt dzięki podwykonawcom, ekspertom lub własnym pracownikom. Niektóre z tych umów i właściwych programów ramowych nadają Komisji pewne prawa dotyczące ekspertów lub pracowników wykonawcy. To konkretne środowisko związane z umowami może przyczynić się do powstania sporów między wykonawcami Komisji, a ich personelem lub ekspertami, i zdaniem Rzecznika w tym względzie odpowiedzialność spoczywa w pewnym stopniu na Komisji³³. Sprawa 193/2007/JMA dotyczyła zwolnienia kierownika projektu po wyrażeniu przez Komisję niezadowolenia z wykonywanej przez niego pracy. Chociaż Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania, zwrócił uwagę na fakt, że stanowisko instytucji powinno być wyrażone na piśmie w celu umożliwienia danej osobie przedstawienia swojej opinii pracodawcy, który był wykonawcą Komisji. Rzecznik wystosował podobną uwagę w sprawie 1084/2006/MHZ dotyczącej stosunku między wykonawcą a podwykonawcą.

Rzecznik pragnie podkreślić, że w 2008 r. w zakresie sporów wynikających z umów instytucje, a w szczególności Komisja, dołożyły starań aby przyjąć rozwiązania polubowne proponowane przed Rzecznika.

→→→ W sprawie 3490/2005/(ID)PB, która stanowi jedną z tegorocznych spraw modelowych, Rzecznik uznał reakcję Komisji za przykładną. Wykazała się ona dokładnością i konstruktywnością w trakcie całej procedury, a nawet zaakceptowała dodatkowe powiązane płatności ustalone przez własne służby i skarżącego. Zgodnie z rozwiązaniem saldo konta projektu zostało zamknięte płatnością 48 486,79 EUR i 101 938,40 USD na rzecz skarżącego. Kolejna w 2008 r. sprawa modelowa 3784/2006/FOR dotyczyła austriackiego instytutu, który utrzymywał, że Komisja nie wypłaciła mu zaległej sumy 97 000 EUR za umowę dotyczącą badań i rozwoju w dziedzinie inżynierii chemicznej. Uzasadniając decyzję o odmowie płatności Komisja wyjaśniła, że nie otrzymała w terminie ostatecznego zestawienia poniesionych wydatków. Rzecznik uznał reakcję Komisji za nieproporcjonalną i zwrócił się do niej z prośbą o ponowne rozpatrzenie swojego stanowiska. Komisja zgodziła się zapłacić 54 000 EUR. Instytut przyjął propozycję i podziękował Rzecznikowi za interwencję. ←←←

Komisja rozstrzygnęła również sprawę 2273/2007/MF, wyrażając zgodę na wypłacenie rekompensaty na rzecz skarżącego, z którym zerwała umowę po stwierdzeniu nieprawidłowości w procedurze udzielania zamówień publicznych. Ponieważ przyczyna zerwania umowy nie była związana ze skarżącym, Komisja uznała, że przedsiębiorstwo miało prawo do rekompensaty. Następnie skarżący poinformował Rzecznika, że zorganizowane zostało nowe zaproszenie do składania ofert, a dane przedsiębiorstwo znalazło się na liście najlepszych oferentów.

32. Sprawy 338/2008/BEH, 1945/2007/WP, 2272/2008/JMA i 2273/2007/MF.

33. Oprócz przypadków wskazanych tutaj, przykłady dotyczące tej kwestii można znaleźć w sprawach 579/2007/(TN)TS, 2306/2007/(OV)BEH, 3375/2006/JF i 3090/2005/(GK)MHZ.

■ Administracja i regulamin pracowniczy

Każdego roku do Rzecznika trafia określona liczba skarg dotyczących czynności administracyjnych instytucji (31 dochodzeń lub 10 % wszystkich dochodzeń wszczętych w 2008 r.). Czynności te

Każdego roku do Rzecznika trafia określona liczba skarg dotyczących czynności administracyjnych instytucji.

dotyczą stosowania regulaminu pracowniczego dla urzędników oraz innych stosownych tekstów. Charakter tych spraw jest różnicowany i dotyczą one niemal wszystkich instytucji i organów.

W 2008 r. Rzecznik zamknął cztery sprawy dotyczące urzędników lub ich krewnych, którzy wnosili do niego skargi odnośnie niesprawiedliwych w ich opinii nakazów odzyskania środków za sumy nienależnie wypłacone przez instytucje. W takich kwestiach podejście Rzecznika wynika z orzecznictwa sądów wspólnotowych³⁴ oraz względów bezstronności i sensowności w zakresie danych nakazów odzyskania środków. Oczywiście dużą rolę w tej kwestii odgrywa fakt, że nienależne płatności są dokonywane na rzecz urzędników lub osób trzecich, którzy mają mniejszą znajomość przepisów wspólnotowych i rozporządzeń Wspólnoty. Rzecznik docenia i podkreśla fakt, że dane instytucje ogólnie dokładały starań, aby pozytywnie odpowiedzieć na jego propozycje rozwiązań polubownych lub zaleceń wstępnych. W sprawie **902/2007/(MHZ)RT** Parlament przyjął zalecenie wstępne dotyczące częściowego zmniejszenia kwoty wyznaczonej w nakazie odzyskania środków. W innej sprawie — **3464/2004/(TN)TS** — Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania odnośnie do wydanego przez Parlament nakazu odzyskania środków względem emerytowanego urzędnika, jednak skrytykował instytucję za sposób, w jaki przeprowadziła tę procedurę, tj. bez udzielenia skarżącemu informacji o swojej decyzji i jej uzasadnieniu. Po podjęciu przez Rzecznika decyzji o przeprowadzeniu dalszego dochodzenia w sprawie **3778/2005/ELB** dotyczącej ośmioletniego opóźnienia w wydaniu nakazu odzyskania środków, Komisja odwołała nakaz, uznając również, że koszty odzyskania sumy prawdopodobnie przewyższą kwotę samego długu. W sprawie **2879/2008/BU** po wszczęciu przez Rzecznika uproszczonej procedury Komisja zgodziła się odwołać nakaz odzyskania środków w wysokości 200 EUR stanowiących należne odsetki.

W 2008 r. Rzecznik zamknął dziewięć spraw dotyczących dziedziny stosunków zewnętrznych (RELEX) w działalności Komisji. Trzy z tych spraw dotyczyły różnych problemów związanych z Programem dla Młodszych Ekspertów w Przedstawicielstwach Komisji. Charakter tych problemów dotyczył selekcji³⁵, rekrutacji i warunków pracy³⁶ oraz dostosowania dodatku z tytułu kosztów utrzymania³⁷. Rzecznik zamknął również szereg spraw związanych z decyzjami klasyfikacyjnymi dla personelu lokalnego³⁸, zwolnieniem konsultantów pracujących w projekcie finansowanym przez UE³⁹, odmową określenia szczególnych ustaleń dotyczących uczestnictwa personelu lokalnego w konkursach organizowanych przez EPSO⁴⁰ oraz z procedurami rekrutacyjnymi dla kierowników działu IT w Przedstawicielstwach Komisji⁴¹. Wyniki tych dochodzeń różnią się znacząco, jednak stosunkowo duża ilość otrzymanych przez Rzecznika skarg sugeruje, że konieczne jest dokonanie ulepszeń w dziedzinie zarządzania personelem w tym wysoce zdecentralizowanym obszarze działalności Komisji.

Rzecznik z zadowoleniem stwierdził, że w dziedzinie skarg personelu znaczna część spraw zakończyła się pozytywnym wynikiem ze względu na proaktywne podejście administracji. W

Rzecznik z zadowoleniem stwierdził, że w dziedzinie skarg personelu znaczna część spraw zakończyła się pozytywnym wynikiem ze względu na proaktywne podejście administracji.

sprawie **1918/2007/ELB** dotyczącej skargi na opóźnienia w realizacji szeregu orzeczeń sądu odnoszących się do kariery skarżącego Komisja zakończyła kwestię w sposób zadowalający skarżącego. Zaproponowane przez Rzecznika polubowne rozwiązanie

34. Sprawa T-205/01 *Ronsse przeciwko Komisji* [2002] Rec. II-1065.

35. Sprawa 3738/2006/(SAB)TS.

36. Sprawa 1054/2007/MHZ.

37. Sprawa 554/2006/(BM)FOR.

38. Sprawy 1104/2005/ELB i 2851/2005/PB.

39. Sprawa 1411/2006/JMA.

40. Sprawa 2507/2007/VIK.

41. Sprawa 887/2007/(BM)JMA.

zostało przyjęte w sprawie **693/2006/(BM)FOR**, która dotyczyła sporu o kwotę dodatku na zagospodarowanie do wypłacenia pracownikowi zatrudnionemu w dziedzinie humanitarnej pomocy żywnościowej i współpracy na rzecz krajów trzecich. Rzecznik zamknął również jako rozstrzygniętą sprawę **2331/2007/RT**, która dotyczyła płatności za koszty pogrzebu. Pozytywnym wynikiem zakończyła się też sprawa **2465/2004/(TN)DK**, chociaż został on osiągnięty po wcześniejszym odrzuceniu przez Komisję propozycji rozwiązania polubownego polegającego na udzieleniu urzędnikowi, który kwestionował wydaną na jego temat ocenę, dostępu do formularza wykorzystanego przez komisję oceniającą przy podjęciu decyzji w tej kwestii. W sprawie **3579/2006/TS**, która dotyczyła zwrotu kosztów badań medycznych przeprowadzonych w toku procedury rekrutacyjnej, w trakcie prowadzonego przez Rzecznika dochodzenia Komisja zgodziła się wypłacić zwrot. Rzecznik wystosował dalszą uwagę dotyczącą ogólnego rozpatrzenia przez Komisję wniosku skarżącego.

W sprawie **2782/2006/(MHZ)RT** chociaż Komisja wypłaciła świadczenie za ubezpieczenie odszkodowawcze, do którego skarżący był uprawniony, Rzecznik zamknął sprawę dwoma uwagami krytycznymi ze względu na opóźnienie w wykonaniu tej czynności oraz na zachowanie Komisji, które zdaniem Rzecznika było nieuprzejme wobec skarżącego. Rzecznik zamknął dwie inne sprawy nie stwierdzając przypadku niewłaściwego administrowania ze strony Komisji. Dotyczyły one przeniesienia praw emerytalnych pracownika tymczasowego z planu wspólnotowego do krajowego (**743/2007/(BM)MF**) i zmiany tytułu zawodowego pracownika (**2393/2007/RT**). Rzecznik wystosował dalsze uwagi pomocne w poprawieniu wyników w przyszłości. Mniej pozytywne rezultaty osiągnięto w sprawie **1584/2006/OV** dotyczącej kandydata, który pomyślnie przeszedł procedurę konkursową i został umieszczony na liście rezerwowej, brał udział w licznych rozmowach kwalifikacyjnych, ale nigdy nie został zatrudniony. Skarżący wystosował jedenaście zarzutów dotyczących błędów merytorycznych i proceduralnych. Rzecznik zakończył dochodzenie dwoma uwagami krytycznymi dotyczącymi zaniedbań proceduralnych w rozpatrywaniu wniosków skarżącego.

Rzecznik zamknął również cztery sprawy natury służbowej dotyczące Parlamentu. W trzech z nich nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. Dotyczyły one (i) rekrutacji i oceny kandydatów w wyniku konkursu otwartego, rozpoczętego przed wejściem w życie nowego regulaminu pracowniczego⁴²; (ii) rekrutacji niezależnego tłumacza ustnego⁴³; oraz (iii) nieawansowania urzędniczek po tym, jak zdobyła ona określoną liczbę punktów za zasługi⁴⁴. W innej sprawie (**3051/2005/(PB)WP**), również dotyczącej braku oceny porównawczej odnośnie do zasług skarżącego, Rzecznik stwierdził przypadek niewłaściwego administrowania i zamknął sprawę uwagą krytyczną po tym, jak Parlament nie wykonał odpowiednio jego zalecenia wstępnego.

Jedna decyzja została podjęta w związku ze sprawą natury służbowej dotyczącą Rady w 2008 r.

→→→ W sprawie **1162/2007/FOR**, która stanowi jedną z tegorocznych spraw modelowych, Rada zgodziła się wypłacić kwotę 1 000 EUR na zasadzie *ex gratia*, uznając niedogodności i stres, na jakie narażony był skarżący. Rada najpierw zaproponowała skarżącemu roczną umowę, po czym zmieniła warunki, kiedy okazało się, że w okresie zatrudnienia skarżący skończy 65 lat. W sprawie zarzutu skarżącego dotyczącego dyskryminacji ze względu na wiek, Rzecznik nie stwierdził jednak przypadku niewłaściwego administrowania (zob. też sprawa **185/2005/ELB** dotycząca dyskryminacji ze względu na wiek w Komisji przedstawiona w następnej sekcji). ←←←

Sprawa **1473/2006(SAB)TS** przeciwko Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu (EKES) dotyczyła węgierskiej tłumaczki, która żądała dostępu do sporządzonego w jej sprawie przez instytucję sprawozdania grupy roboczej odnośnie do nękania oraz informacji na temat dalszych działań EKES w tej kwestii. Wniosła również skargę na nieprawidłowości administracyjne i przedstawiła zarzuty dotyczące poważnego problemu dyskryminacji związanego z antysemityzmem. Po wszczęciu przez Rzecznika dochodzenia EKES dostarczyło skarżącej sprawozdanie i informacje o dalszych działaniach. Rzecznik skrytykował Komisję za opóźnienie w wykonaniu tych czynności.

42. Sprawa 3770/2006/JF.

43. Sprawa 2485/2006/MF.

44. Sprawa 1586/2007/(MHZ)RT.

Rzecznik zamknął również określoną liczbę dochodzeń dotyczących spraw natury służbowej w agencjach. W sprawie **524/2005/BB** Europejska Agencja Leków (EMA) wypłaciła finansową rekompensatę po tym, jak Rzecznik stwierdził, że Agencja nie dostarczyła skarżącej dokładnych, jasnych i stosownych informacji dotyczących sytuacji skarżącej związanej z umową i wynikającej z nowego regulaminu pracowniczego. W sprawie **2209/2007/VIK** dotyczącej zwrotu kosztów podróży kandydatowi, spór został rozstrzygnięty przez Agencję Praw Podstawowych w trakcie dochodzenia prowadzonego przez Rzecznika. Podobnie w sprawie **2467/2007/MF**, która dotyczyła zarzutu nękania moralnego i nadużycia władzy, Europejska Agencja Kolejowa (ERA) sprawnie rozparzyła tę kwestię. Sprawa **1180/2006/ID** przeciwko Europejskiemu Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP) dotyczyła wypowiedzenia umowy i rezygnacji pracownika. Rzecznik stwierdził przypadek niewłaściwego administrowania, ponieważ agencja nie podała przyczyny swojej decyzji. Zamknął sprawę uwagą krytyczną.

■ Konkursy i procedury rekrutacji

Od czasu ustanowienia Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO) większość prowadzonych przez Rzecznika dochodzeń w sprawie otwartych konkursów i innych procedur rekrutacji dotyczy

Od czasu ustanowienia Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO) większość prowadzonych przez Rzecznika dochodzeń w sprawie otwartych konkursów i innych procedur rekrutacji dotyczy tego, stosunkowo nowego, organu wspólnotowego.

togo, stosunkowo nowego, organu wspólnotowego. Mając na uwadze wyraźny potencjał EPSO do bycia znaczącym i uprzywielejonym punktem kontaktowym z dużą liczbą obywateli UE, szczególnie ważne jest rozwinięcie kultury obsługi obywateli oraz prowadzenie w sposób przejrzysty własnych procedur rekrutacji i ogólnych działań.

Pomimo tego, że Rzecznik, dzięki swoim dochodzeniom, ma świadomość nieuniknionego napięcia wynikającego z potrzeby zapewnienia braku jakiegokolwiek ingerencji czy nacisków na komisje rekrutacyjne oraz równie ważnej potrzeby zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności w kontekście ich działań, nadal jest przekonany, że kwestie te można pogodzić i usprawnić dzięki najnowszemu orzecznictwu sądów wspólnotowych w tym zakresie⁴⁵. Wiele z poniższych przykładów przedstawia bardzo pozytywną postawę, jaką przyjęło EPSO w kontekście godzenia tych kwestii.

W 2005 r. Rzecznik z własnej inicjatywy wszczął dochodzenie (**OI/5/2005/PB**) w sprawie możliwości przyznania dostępu przez EPSO do kryteriów oceniania i oceny stosowanych podczas egzaminów, które nadzoruje. W 2008 r. wydał wstępne zalecenie wzywające EPSO do ujawnienia na wniosek kandydatów kryteriów oceny przyjętych przez komisje rekrutacyjne, o ile takie zostały przyjęte, dotyczących egzaminów pisemnych i ustnych, jak również szczegółowego podziału wystawionych im ocen, o ile takie zostały wystawione. Pozytywna odpowiedź EPSO jest dużym krokiem naprzód w kontekście przejrzystości procedur rekrutacji i powinna przyczynić się do zbudowania zaufania obywateli do pracy EPSO. W odniesieniu do konkretnych skarg, EPSO pozytywnie odniosło się do wstępnego zalecenia Rzecznika w sprawie **1000/2006/TN**, zgadzając się, że szczegółowy podział na oceny częściowe z egzaminu ustnego powinien być im udostępniony. W sprawie **50/2007/DK**, Rzecznik stwierdził, że odmowa EPSO podania kandydatom podziału ocen z egzaminu ustnego nie była przejawem niewłaściwego administrowania, ponieważ komisja rekrutacyjna nie opracowała dokumentu ani stosownych informacji na temat oceny kandydatów. Rzecznik przypomniał jednak EPSO o wstępnym zaleceniu z wcześniej wspomnianego dochodzenia podjętego z własnej inicjatywy, co zrobił także w przypadku wielu innych spraw⁴⁶, które zostały zamknięte w 2008 r. W przypadku kilku innych spraw Rzecznik stwierdził, że informacje przekazane przez EPSO na arkuszach oceny przekazanych kandydatom w sposób wystarczająco jasny wyjaśniały powód,

45. Sprawa F-74/07 *Meierhofer przeciwko Komisji*, orzeczenie z 14 października 2008 r., nieopublikowane.

46. Sprawy 801/2007/ELB, 1312/2007/IP oraz OI/8/2006/BU.

dla którego nie przeszli oni pewnych egzaminów⁴⁷. Rzecznik, nie stwierdziwszy niewłaściwego administrowania, zamknął te sprawy.

Kolejna kwestia związana z pracą EPSO spowodowała, że Rzecznik wszczął z własnej inicjatywy kolejne dochodzenie (**OI/4/2007/(ID)MHZ**). Dotyczy ono dostępu kandydatów, którzy nie przeszli pozytywnie procesu rekrutacji, do testów prowadzonych przy użyciu komputera oraz do udzielonych odpowiedzi. EPSO odmawia dostępu do tych informacji, twierdząc między innymi, że ujawnienie pytań uniemożliwiłoby ich dalsze wykorzystywanie w ramach przyszłych konkursów. Po otrzymaniu dużej liczby indywidualnych skarg dotyczących tego rodzaju praktyki i uznawszy, że jest ona przykładem niewłaściwego administrowania⁴⁸, Rzecznik wszczął dochodzenie. Dotychczas wpłynęło do niego wiele innych skarg w tej sprawie. Rzecznik zapewnił skarżących, że zostaną poinformowani o wyniku wszczętego z własnej inicjatywy dochodzenia, i że mogą śledzić postęp prac na jego stronie internetowej⁴⁹.

Inny rodzaj sprawy przedstawionej Rzecznikowi w związku z procedurami rekrutacji EPSO dotyczy problemów merytorycznych, które zostały uznane za niekorzystne dla kandydatów. Do przykładów ilustrujących tego typu przypadki należy stwierdzenie niepoprawnych pytań w testach, które musiały zostać unieważnione i były powodem utraty czasu⁵⁰, zamieszania i niepokoju niektórych kandydatów w pewnej sali egzaminacyjnej⁵¹, nierówne warunki dla osób leworęcznych rozwiązujących testy przy pomocy komputera⁵² i błędna funkcja sprawdzania pisowni na komputerze, z którego korzystał niepełnosprawny kandydat⁵³. W niektórych przypadkach EPSO przeprosiło za błędy lub zaproponowało rozwiązanie problemu w sytuacjach, które na to pozwalały.

Kolejnym obszarem, którego dotyczyło wiele skarg, był proces podejmowania decyzji przez komisje rekrutacyjne w sprawie tego, które dyplomy pozwalały na wzięcie udziału w konkursie. Z dużej liczby skarg dotyczących tej kwestii, wynikało, że EPSO w ogłoszeniach o konkursie mogło zawrzeć bardziej precyzyjne informacje na temat rodzaju dyplomów, które odpowiadałyby profilom poszukiwanych kandydatów. Aby uniknąć skarg i wniosków o ponowne rozważenie decyzji w tym zakresie, powinien także lepiej wyjaśnić, w jaki sposób kandydaci mogą udowodnić doświadczenie zawodowe⁵⁴. Jedna szczególna skarga jest godna zwrócenia uwagi. W sprawie **2826/2004/PB**, Rzecznik stwierdził, że komisja rekrutacyjna błędnie wykluczyła kandydatkę z konkursu dla sekretarek z językiem angielskim, ponieważ jej dyplom nie pozwalał na podjęcie studiów uniwersyteckich. Po długim dochodzeniu EPSO w dalszym ciągu nie chciało przyznać się do popełnienia błędu, mimo że w międzyczasie właściwe władze potwierdziły na piśmie, że decyzja komisji była w rzeczywistości błędna, a nawet po tym jak sąd pierwszej instancji unieważnił podobne błędne decyzje podjęte przez tę samą komisję rekrutacyjną. Początkowo EPSO chciało wykonać postanowienia sądu tylko w tych przypadkach, w których kandydaci podjęli decyzję o odwołaniu się do sądu. Rzecznik nalegał jednak, aby takie samo zadośćuczynienie zostało przyznane skarżącej i EPSO ostatecznie zgodziło się na takie rozwiązanie.

Godne przytoczenia są dwie inne sprawy dotyczące EPSO. Jedna z nich dotyczy rzekomej dyskryminacji w związku z niektórymi językami w ramach konkursów (sprawa **3147/2006/IP**), natomiast druga odnosi się do rzekomego braku bezstronności członka komisji rekrutacyjnej, który wcześniej prowadził kurs przygotowujący do egzaminów organizowanych przez EPSO, w którym skarżący uczestniczył (sprawa **688/2008/RT**).

Nawet jeżeli większość skarg dotyczących rekrutacji jest skierowana przeciwko EPSO, Rzecznik od czasu do czasu otrzymuje skargi przeciwko innym instytucjom lub organom, w szczegól-

47. Sprawy 2589/2006/BU i 2900/2006/BU.

48. Sprawa 370/2007/MHZ.

49. Sprawy 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB oraz 801/2007/ELB.

50. Sprawy 7/2007/PB i 1850/2006/IP.

51. Sprawa 2214/2006/IP.

52. Sprawa 1848/2007/(WP)BEH.

53. Sprawa 2596/2007/RT.

54. Sprawy 2189/2007/RT, 1500/2007/VIK, 1641/2007/VIK oraz 3224/2006/(SAB)TS.

ności nowo utworzonym, które w dalszym ciągu umacniają swoje procedury rekrutacji. Rzecznik chciałby podkreślić ogólnie pozytywne podejście agencji do prowadzonych przez siebie dochodzeń i zaleceń. Na przykład sprawa **1678/2005/(ID)MF** dotyczyła szeregu procedur rekrutacji organizowanych przez Europejską Agencję Leków (EMA). Po dokładnym zbadaniu dostarczonego dowodu, Rzecznik potwierdził przypadek niewłaściwego administrowania i wezwał EMA do wystosowania przeprosin i wypłaty na rzecz skarżącego kwoty 1 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za poniesione straty moralne. EMA wyraziła zgodę i poinformowała Rzecznika, że uwagi i wnioski przez niego przedstawione weźmie pod uwagę podczas przyszłych procedur rekrutacji. W sprawie **1332/2007/(BM)MF** przeciwko Europejskiemu Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) Rzecznik z zadowoleniem przyjął decyzje ECDC o przyjęciu własnego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej oraz zobowiązanie się do przestrzegania zasad dobrego administrowania. Jeśli chodzi o istotę sprawy, Rzecznik uznał, że ECDC przedstawiło rozsądne, wystarczające i spójne wyjaśnienie w sprawie decyzji odrzucającej kandydaturę skarżącego.

➡➡➡ Jeden skarżący zwrócił się do Rzecznika w sprawie procedury rekrutacji zorganizowanej przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA). EASA bardzo pozytywnie odniosła się do dochodzenia prowadzonego przez Rzecznika. W sprawie **893/2006/BU**, która jest kolejną sprawą modelową z 2008 r., agencja nie tylko przyznała się do błędu i za niego przeprosiła, ale także zgodziła się podczas dochodzenia na przekazanie skarżącemu informacji, o które prosił, i zobowiązała się do postępowania w ten sposób podczas przyszłych procedur. ⬅⬅⬅

Dwie równolegle prowadzone sprawy — jedna przeciwko Parlamentowi (**186/2005/ELB**), druga przeciwko Komisji (**185/2005/ELB**) — dały dwa różne wyniki. Podczas gdy Parlament przyjął wstępne zalecenie Rzecznika, Komisja tego odmówiła. Obie sprawy dotyczą dyskryminacji ze względu na wiek, a dokładniej, decyzji o zaprzestaniu zatrudniania tłumaczy konferencyjnych o statucie ACI, to znaczy tłumaczy niezależnych, z których usług korzysta się dla potrzeb określonych konferencji lub spotkań, których wiek przekracza 65 lat. Skarżący pracował dla tych instytucji przez ponad 35 lat jako tłumacz ACI, jednak po ukończeniu 65 roku życia przestał otrzymywać oferty pracy. Rzecznik uznał, że Komisja nie podała odpowiedniego uzasadnienia innego traktowania tłumaczy ACI powyżej 65 roku życia. Ponieważ sprawa ta poruszyła zasadniczą kwestię, Rzecznik przedłożył Parlamentowi sprawozdanie specjalne. Było to jedyne sprawozdanie specjalne wydane przez Rzecznika w 2008 r.

■ Kwestie instytucjonalne, polityczne i inne

Pod tym nagłówkiem znajduje się szereg skarg przeciwko instytucjom w związku z ich działalnością w zakresie ustalania polityki i ogólnym funkcjonowaniem.

W sprawie **284/2006/PB**, skarżący o obywatelstwie duńskim złożył skargę dotyczącą wdrażania prawodawstwa wspólnotowego w sprawie instalowania tachografów cyfrowych w pojazdach. Twierdził w szczególności, że Komisja nie ma prawa wydawania moratorium na obowiązkowe instalowanie wspomnianych tachografów we wszystkich pojazdach. Rzecznik uznał, że zarzut był uzasadniony i wydał krytyczną opinię.

Sprawa **2487/2006/DK** dotyczyła skarżącej, która uznała, że niesłusznie odmówiono jej dostępu do budynków Komisji. Rzecznik stwierdził, że skarżącej nie odmówiono dostępu, ale uzależniono od spełnienia pewnych warunków. W podsumowaniu stwierdził, że decyzja Komisji stanowiła przykład uzasadnionego korzystania z uprawnień Komisji do regulowania dostępu do budynków i pomieszczeń Komisji. W sprawie **2819/2005/BU**, Rzecznik skrytykował Parlament Europejski za niestosowne potraktowanie skarżącej, która jest byłą asystentką posłanki do Parlamentu Europejskiego, przez służby ochrony po tym, jak ta podjęła decyzję o rozwiązaniu umowy. Rzecznik uznał, że zachowanie było naruszeniem zasady proporcjonalności i wydał wstępne zalecenie. Parlament odmówił przeproszenia skarżącej i wypłaty odszkodowania zaproponowanego przez Rzecznika.

Sprawa **2235/2005/(TN)TS** dotyczyła zarzutów, zgodnie z którymi Komisja nie monitorowała w odpowiedni sposób systemu ubezpieczeń emerytalnych poszczególnych ekspertów i źle zarządzała

procedurami przetargowymi związanymi z wyborem nowego ubezpieczyciela. Rzecznik uznał, że Komisja ani nie przekroczyła granic przysługującego jej uznania w przedmiotowym zakresie, ani nie działała w sposób wyraźnie nierozsądny.

Mimo że europejskie szkoły nie są organami wspólnotowymi, Rzecznik prowadzi kilka dochodzeń, które dotyczą ogólnych ram funkcjonowania europejskich szkół. Dochodzenia te są skierowane przeciwko Komisji, która w zarządzie szkół ma swojego przedstawiciela i która finansuje znaczną część budżetu operacyjnego szkół. W 2008 r. Rzecznik zamknął serię dochodzeń w sprawie roli, jaką odgrywała Komisja w funkcjonowaniu szkół europejskich. Sprawa **262/2006/OV** dotyczyła rzekomej dyskryminacji wynikającej z zasady ustanawiania maksymalnie dziewięcioletniego okresu przeniesienia nauczycieli do szkół. Sprawa **2153/2004/MF** dotyczyła dwóch decyzji Zarządu szkół w sprawie podniesienia czesnego. Skarżący podniósł zarzut odmowy sprawiedliwości, ponieważ odmówiono stowarzyszeniu rodziców prawa odwołania się od tych decyzji do szkolnej Rady ds. Zażaleń. W odpowiedzi na upomnienia ze strony Rzecznika, Komisja stwierdziła, że podczas jednego z kolejnych posiedzeń Zarządu zamierzała poprosić Sekretarza Generalnego o wprowadzenie zmiany umożliwiającej składanie odwołań od tego rodzaju decyzji.

Rzecznik skrytykował Komisję w ramach sprawy **101/2004/GG**, która dotyczyła wniosku byłego asystenta naukowego Instytutu Pierwiastków Transuranowych (ITU) w Karlsruhe do Komisji o przeprowadzenie dochodzenia w sprawie kilku naruszeń zasad bezpieczeństwa w ITU, będącego częścią Komisji. Jeden szczególnie poważny przypadek dotyczył rzekomo umyślnego niezgodnego z prawem wywozu radioaktywnych substancji do laboratorium w Stanach Zjednoczonych w 1997 r. Władze niemieckie zbadały zarzuty skarżącego, a Komisja podjęła działania służące naprawie pewnych nieprawidłowości i uniknięciu podobnych problemów w przyszłości. Rzecznik jednak stwierdził, że Komisja nie zbadała w sposób odpowiedni wszystkich złożonych przez skarżącego zarzutów, zwłaszcza powyżej przytoczonego przypadku. Chociaż przyznał, że, w związku z odmową przekazania informacji w tej kwestii, ze strony instytucji, będącej odbiorcą, w Stanach Zjednoczonych, nie było możliwości stwierdzenia, czy radioaktywna substancja rzeczywiście została przesłana do Stanów Zjednoczonych niezgodnie z prawem, skrytykował fakt, że Komisja nie uwzględniła i nie zbadała odpowiednio wszystkich pozostałych elementów, które miały znaczenie w tym przypadku.

3.6 Przekazanie skargi i udzielanie rady

Jeśli przedmiot skargi wykracza poza kompetencje Rzecznika, stara się on poradzić skarżącemu, aby zwrócił się ze skargą do innego organu, który mógłby skargę rozpatrzyć, zwłaszcza jeśli sprawa

Jeśli przedmiot skargi wykracza poza kompetencje Rzecznika, stara się on poradzić skarżącemu, aby zwrócił się ze skargą do innego organu, który mógłby skargę rozpatrzyć, zwłaszcza jeśli sprawa dotyczy prawa wspólnotowego.

dotyczy prawa wspólnotowego. W miarę możliwości i pod warunkiem, że skarga wydaje się zasadna, Rzecznik przekazuje ją za zgodą skarżącego do innego właściwego organu.

Skargi, które wykraczają poza kompetencje Rzecznika dotyczą często domniemanych naruszeń prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie. Wieloma takimi sprawami najlepiej mógłby zająć się inny członek Europejskiej Sieci Rzeczników. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi krajowymi i regionalnymi rzecznikami w państwach członkowskich w Europejskiej Sieci Rzeczników (zob. sekcja 4.2 poniżej). Jednym z celów Sieci jest ułatwienie szybkiego przekazywania skarg właściwym krajowym lub regionalnym rzecznikom bądź podobnym

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi krajowymi i regionalnymi rzecznikami w państwach członkowskich w Europejskiej Sieci Rzeczników.

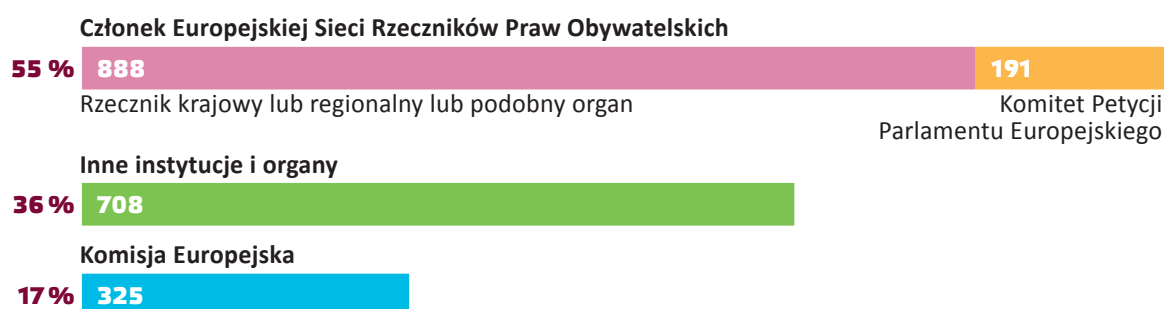
organom. Pełnoprawnym członkiem Sieci jest również Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego.

W niektórych przypadkach Rzecznik rozważa stosowność przekazania skargi Komisji lub sieci SOLVIT, sieci utworzonej przez Komisję w celu pomocy osobom, które napotykają przeszkody, gdy próbują korzystać ze swych praw na wewnętrznym rynku Unii. Przed przekazaniem skargi lub udzieleniem rady skarżącemu, Służby Rzecznika podejmują wszelkie wysiłki zmierzające do zapewnienia, że udzielona porada jest najbardziej odpowiednia.

Przypadki udzielenia porad lub przekazania sprawy dotyczyły 70 % wszystkich przypadków zbadanych w 2008 r. Jak widać na Rys. 3.12, w 1 079 przypadkach skargę przekazano członkowi Europejskiej Sieci Rzeczników lub poradzono skarżącemu, aby skontaktował się z członkiem Sieci (888 odesłano do rzeczników krajowych lub regionalnych, natomiast 191 odesłano do Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego). Kolejnych 325 skarg zostało odesłanych do Komisji Europejskiej⁵⁵, natomiast 708 spraw odesłano do innych instytucji lub organów, takich jak SOLVIT lub do wyspecjalizowanych rzeczników lub organów rozpatrujących skargi w państwach członkowskich.

W dalszej części niniejszego rozdziału omówiono sprawy, które zostały przekazane lub w przypadku których udzielono porady.

Rys 3.12: Skargi przekazane innym instytucjom lub organom Skarżący, którym poradzono skontaktowanie się z innymi instytucjami i organami

UWAGA 1 Powyższy rys. dotyczy 158 skarg zarejestrowanych pod koniec 2007 r., które zostały rozpatrzone w 2008 r., a pomija 220 skarg zarejestrowanych pod koniec 2008 r., które były wciąż rozpatrywane w końcu roku celem ustalenia, jakie działania należy podjąć.

UWAGA 2 W niektórych przypadkach skarżącemu udzielono więcej niż jednego rodzaju porady. Z tego względu suma danych wyrażonych w procentach przekracza 100 %.

Skargi rozpatrywane przez Europejską Sieć Rzeczników

Obywatel francuski złożył skargę przeciwko francuskiemu regionalnemu zakładowi ubezpieczeń zdrowotnych w związku z trudnościami, jakich doświadczył wnioskując o wypłatę świadczeń emerytalnych. Europejski Rzecznik skontaktował się z rzecznikiem francuskim, w celu upewnienia się, że ten zajmie się tą sprawą. Następnie skontaktował się ze skarżącym, który wyraził zgodę na to, aby jego skarga została przekazana francuskiemu rzecznikowi. Ten zbadał skargę i potwierdził, że skarżącemu należy wypłacić świadczenia emerytalne z mocą wsteczną.

1617/2008/CHM ■

Europejski Rzecznik otrzymał skargi od obywateli Bułgarii w sprawie przedsiębiorstw energetycznych (dostawców centralnego ogrzewania i ciepłej wody) w Bułgarii. W związku z tym, że przedstawiony przez skarżących zarzut dotyczył tego, że prawo wspólnotowe w sprawie efektywności wykorzystania energii i usług energetycznych nie zostało przetransponowane poprawnie, Rzecznik poradził im rozważenie możliwości złożenia skargi o naruszenie przepisów do Komisji, jak również poinformował Komisję o tej sprawie.

Bułgarski rzecznik otrzymał setki podobnych skarg, których zakres przedmiotowy obejmował kwestie od naruszenia praw konsumentów do sposobu obliczania poszczególnych rachunków. W związku z tym, że przedsiębiorstwa energetyczne wchodzą w zakres jego

55. Wśród nich znalazło się kilka skarg przeciw Komisji, które uznano za niespełniające kryterium dopuszczalności ze względu na niewyczerpanie środków administracyjnych przed wniesieniem skargi do Rzecznika.

kompetencji, bułgarski rzecznik zbadał skargi i wydał sprawozdanie zawierające zalecenia dla rządu, wyspecjalizowanych agencji rządowych, lokalnych administracji i przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Następnie poinformował Europejskiego Rzecznika o postępach prac w tym zakresie, w szczególności o zmianach w bułgarskiej ustawie o efektywności energii.

2349/2008/VIK i podobne sprawy ■

Obywatel hiszpański złożył skargę do Europejskiego Rzecznika w imieniu partii politycznej w sprawie rzekomego naruszenia podstawowych praw zarówno przez władze państwowe, jak i regionalne. Utrzymywał, że władze hiszpańskie nie podjęły wszystkich niezbędnych środków, mających na celu zapewnienie obywatelom, mieszkającym w niektórych regionach Hiszpanii, które mają własne regionalne języki, możliwości wykonywania przysługujących im praw, zwłaszcza jeśli chodzi o używanie języka hiszpańskiego w szkołach i na uczelniach, oraz w celu zapewnienia obywatelom poczucia braku zagrożenia ze strony organizacji terrorystycznej ETA. Rzecznik przekazał sprawę rzecznikowi hiszpańskiemu, który mógł podjąć niezbędne działania w sprawie tych zarzutów.

Skarżący utrzymywał również, że Komisja Europejska nie podjęła działań przeciwko władzom hiszpańskim, mającym na celu zapewnienie poszanowania tych praw i wolności. Jako że dotychczas nie skontaktował się z instytucją w sprawie swoich obaw, Europejski Rzecznik poradził skarżącemu złożenie wniosku do Komisji.

3009/2007/SMG ■

Skarżący, mieszkający na Węgrzech, złożył skargę do Europejskiego Rzecznika. Skarżący płaci alimenty na rzecz byłej żony, która mieszka we Francji. Przedmiotem skargi był fakt, że na Węgrzech alimentów nie można odliczyć od dochodu podlegającego opodatkowaniu. Zdaniem skarżącego, jeżeli mieszkałby we Francji, miałby możliwość odliczenia alimentów. Uznał, że UE powinna podjąć działania w tej sprawie.

Rzecznik przekazał skargę do Parlamentu Europejskiego, aby ten rozpatrzył ją w charakterze petycji. Komisja Petycji rozpoczęła pracę nad petycją, zwracając się do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie wstępnej analizy różnych aspektów tego problemu.

2592/2007/LR ■

Skargi przekazane Komisji Europejskiej

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał skargę od Regionalnego Rzecznika Praw Obywatelskich dla Andaluzji w Hiszpanii dotyczącą wycieku ropy w wyniku kolizji dwóch statków u wybrzeży Cadiz i na obszarze Cieśniny Gibraltarskiej. Zdaniem skarżącego, wyciek ropy miał poważny wpływ na pobliski obszar, a właściwe władze nie podjęły stosownych działań. W szczególności uznał, że przypadek ten stanowił naruszenie prawa wspólnotowego dotyczącego odpowiedzialności za środowisko.

W związku z tym, że sprawa mogła dotyczyć naruszenia prawa wspólnotowego przez państwo członkowskie, Rzecznik przekazał sprawę Komisji. Ta poinformowała Rzecznika o wystosowaniu pisma do rzecznika Andaluzji i wyjaśniła, że władze Gibraltaru nie przetransponowały stosownej dyrektywy oraz że zajmuje się tym aspektem sprawy w ramach postępowań dotyczących uchybień. W tym konkretnym przypadku, Komisja zwróciła uwagę na fakt, iż wcześniej zwróciła się do władz Wielkiej Brytanii o przekazanie dalszych informacji na temat charakteru transportowanego materiału oraz tego, czy władze Wielkiej Brytanii wypełniły spoczywające na nich na mocy prawa wspólnotowego obowiązki, czy tego nie zrobiły. Zobowiązała się do poinformowania rzecznika Andaluzji o dalszym rozwoju dochodzenia.

2017/2008/JMA ■

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał dwie skargi na temat problemów, na jakie napotkali małżonkowie będący obywatelami UE, którzy, aby wjechać na terytorium innego państwa członkowskiego, potrzebowali wizy. W pierwszym przypadku od osoby, posiadającej obywatelstwo Nigerii, będącej małżonkiem osoby, posiadającej obywatelstwo Rumunii, zażądano wizy uprawniającej do wjazdu na terytorium Wielkiej Brytanii. W drugim przypadku od osoby, posiadającej obywatelstwo Tajlandii pozostającej w związku małżeńskim z osobą, posiadającą obywatelstwo brytyjskie, zażądano wizy uprawniającej do wjazdu na terytorium Hiszpanii. Oba te przypadki dotyczyły ewentualnego naruszenia prawa wspólnotowego mówiącego o prawie obywateli Unii i członków ich rodzin do przemieszczania się i swobodnego przebywania na terytorium państw członkowskich. Rzecznik przekazał sprawy Komisji.

Komisja przedstawiła pomocne wyjaśnienia w obu przypadkach. W szczególności w przypadku drugiej sprawy, wyraziła opinię, zgodnie z którą Hiszpania mogła błędnie przetransponować stosowną dyrektywę. Poinformowała skarżącego, że szczegóły dotyczące tej sprawy zostaną uwzględnione przy ogólnej ocenie zgodności ustawodawstwa krajowego z dyrektywą. Następnie Komisja poradziła skarżącemu skontaktowanie się z centrum SOLVIT w Wielkiej Brytanii w sprawie skargi lub, w sytuacji gdy problem nie zostanie rozwiązany, złożenie formalnej skargi do Komisji.

2709/2008/EC i 2733/2008/EC ■

Skarga przekazana sieci SOLVIT

Pewna kobieta złożyła skargę do Rzecznika zarzucając Komisji Służby Cywilnej na Cyprze, że przy naliczaniu wysokości emerytury odmówiła uznania lat pracy, przepracowanych w Wielkiej Brytanii, ponieważ w tym czasie Cypr nie był państwem członkowskim UE. Skarżąca czuła się dyskryminowana, ponieważ, aby otrzymywać pełne świadczenie emerytalne, będzie musiała pracować dłużej niż inni urzędnicy.

Skargę przekazano do sieci SOLVIT, która skontaktowała się z cypryjskim Ministerstwem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Ministerstwo potwierdziło, że nie powinno być żadnych problemów z uznaniem okresu, w którym skarżąca pracowała w Wielkiej Brytanii. W związku z tym, że podczas kolejnych kontaktów z siecią SOLVIT skarżąca wyjaśniła, że przedmiotem jej skargi przeciwko Komisji Służby Cywilnej było nieuznanie okresu pracy w Wielkiej Brytanii dla potrzeb awansu oraz że wniosła sprawę do sądów krajowych, SOLVIT poinformowała ją o braku możliwości zajęcia się jej sprawą.

796/2008/TIS ■

Stosunki
z instytucjami,
rzecznikami
i innymi
zainteresowanymi
stronami

EUROPEJSKI Rzecznik Praw Obywatelskich poświęca dużo czasu na szerzenie wiedzy o swojej działalności w zwalczaniu niewłaściwego administrowania oraz wspieraniu przejrzystości i dobrej administracji. Niniejszy rozdział zawiera przegląd działań Rzecznika w zakresie nawiązywania kontaktów z instytucjami i organami UE, rzecznikami i innymi najważniejszymi zainteresowanymi stronami.

4.1 Stosunki z instytucjami i organami UE

Konstruktywne relacje z instytucjami i organami UE mają ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, aby osiągnąć jak najlepsze wyniki dla skarżących. Rzecznik regularnie spotyka się z członkami i urzędnikami instytucji w celu omówienia możliwości poprawienia jakości administracji UE.

Konstruktywne relacje z instytucjami i organami UE mają ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, aby osiągnąć jak najlepsze wyniki dla skarżących.

Poniżej opisano jego działania w tym zakresie.

■ Parlament Europejski

Rzecznik jest wybierany przez Parlament Europejski i składa mu sprawozdania, w szczególności sprawozdanie roczne, a także sprawozdania specjalne. Rzecznik utrzymuje doskonałe kontakty robocze z parlamentarną Komisją Petycji, która odpowiada za relacje Parlamentu z Rzecznikiem i przygotowuje raport na temat jego sprawozdania rocznego. Na wniosek tej komisji na każdym jej posiedzeniu w 2008 r. Rzecznika reprezentował członek jego personelu.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany przez Parlament Europejski i składa mu sprawozdania, w szczególności sprawozdanie roczne. Na zdjęciu: rzecznik wręcza swoje sprawozdanie za 2007 r. Hansowi-Gertowi PÖTTERINGOWI, przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego. Strasburg, 12 marca 2008 r.

Dnia 12 marca 2008 r. Rzecznik przedstawił swoje sprawozdanie roczne za 2007 r. przewodniczącemu Parlamentu, Hansowi-Gertowi PÖTTERINGOWI. Dzień później przekazał je przewodniczącemu Komisji Petycji, Marcinowi LIBICKIEMU, a 19 maja miał okazję przedstawić je Komisji. Dushana ZDRAVKOVA, posłanka do Parlamentu Europejskiego, opracowała raport Komisji na temat działań

Rzecznika. Na sesji plenarnej w dniu 23 października Parlament przyjął stosunkiem głosów 465 do 1 rezolucję na podstawie tego raportu. W rezolucji Parlament wyraża zadowolenie z pracy Rzecznika, jego konstruktywnej współpracy z instytucjami oraz z jego wizerunku publicznego.

Znaczenie dla relacji Rzecznika z Parlamentem w 2008 r. miała również zmiana statutu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Pod koniec 2007 r. parlamentarna Komisja Spraw Konstytucyjnych rozpatrywała projekt sprawozdania w sprawie proponowanych zmian w statucie (sprawozdawcą była Anneli JÄÄTTEENMÄKI, posłanka do Parlamentu Europejskiego). W dniu 24 stycznia 2008 r. Rzecznik N. DIAMANDOUROS przedstawił Komisji po raz drugi swoje wnioski w sprawie zmiany statutu, a 10 marca Komisja przyjęła sprawozdanie posłanki A. JÄÄTTEENMÄKI stosunkiem głosów 19 do 0. Jak przedstawiono w skrócie w rozdziale 2 niniejszego sprawozdania rocznego, w dniu 18 czerwca Parlament przyjął decyzję¹ zmieniającą statut (stosunkiem głosów 576 do 8). Zmieniona wersja statutu weszła w życie w dniu 31 lipca 2008 r.

W porządku międzyinstytucjonalnych działań Rzecznika na 2008 r. figurowała również trwająca reforma rozporządzenia nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów². Rzecznik przedstawił swoje poglądy na temat wniosku Komisji w sprawie zmiany tego rozporządzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych na posiedzeniu w Brukseli dnia 2 czerwca, a dnia 11 grudnia – na seminarium w Brukseli, które zorganizowały parlament Finlandii i Ministerstwo Sprawiedliwości. Rzecznik zachęcił Parlament Europejski do wykorzystania własnej roli jako współustawodawcy tego rozporządzenia, aby zapewnić obywatelom jak najszerzy dostęp do dokumentów. Częścią wkładu Rzecznika w debatę nad tą kwestią były przeprowadzone przez niego badania nad prawem i praktyką państw członkowskich w zakresie publicznego dostępu do informacji w bazach danych. Badania stanowiły jego inspirację do przedstawienia konkretnych wniosków w związku z reformą zasad dotyczących dostępu do dokumentów.

■ Rada Unii Europejskiej

Zmiana statutu Rzecznika zajmowała ważne miejsce w porządku większości spotkań, które Rzecznik N. DIAMANDOUROS odbył z przedstawicielami państw członkowskich w Radzie w pierwszej połowie 2008 r. W dniu 16 maja Rzecznik spotkał się z grupą ds. ogólnych przy Radzie, aby przedstawić cel zmiany statutu i odpowiedzieć na wszelkie pytania delegacji państw członkowskich. Na sesji plenarnej Parlamentu w dniu 18 czerwca Rada w oświadczeniu Janeza LENARČIČA, urzędującego przewodniczącego Rady, zatwierdziła zmieniony statut.

■ Komisja Europejska

Komisja Europejska jest instytucją, wobec której Rzecznik podejmuje najwięcej dochodzeń, regularne spotkania z komisarzami i kadrą kierowniczą są więc ważne dla zapewnienia konstruktyw-

Komisja Europejska jest instytucją, wobec której Rzecznik podejmuje najwięcej dochodzeń.

nych kontaktów roboczych i zadowalających odpowiedzi na pytania Rzecznika. W 2008 r. Rzecznik N. DIAMANDOUROS spotkał się z przewodniczącym Komisji, José Manuelem BARROSO, wice-

przewodniczącą Komisji odpowiedzialną za instytucjonalne relacje i komunikację, Margot WALLSTRÖM, komisarzem ds. nauki i badań naukowych, Janezem POTOČNIKIEM, oraz komisarzem ds. zatrudnienia, spraw społecznych i równości szans, Vladimírem ŠPIDLĄ.

1. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/587/WE, Euratom z dnia 18 czerwca 2008 r. zmieniająca decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz.U. 2008 L 189, s. 25.

2. Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 L 145, s. 43.

Aby zapewnić skarżącym jak najlepsze usługi, Rzecznik ściśle współpracuje z innymi mechanizmami odwoławczymi, w tym z tymi koordynowanymi przez Komisję. W dniu 20 listopada, podczas warsztatów w Luksemburgu, Rzecznik N. DIAMANDOUROS przedstawił swoją pracę sieci SOLVIT. SOLVIT jest siecią utworzoną przez Komisję w celu pomocy osobom, które napotykały przeszkody, gdy próbują korzystać ze swych praw na wewnętrznym rynku Unii. Obie strony zgodziły się, że konieczne są dalsze działania w zakresie ulepszania udzielania wskazówek, aby skarżący od razu kierowali się do najbardziej odpowiedniego mechanizmu odwoławczego. W tym kontekście Rzecznik zwrócił uwagę uczestników na interaktywny przewodnik, który jego biuro tworzyło w ramach nowej strony internetowej instytucji.

■ Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)

W 2008 r. Rzecznik poświęcił sporo czasu na rozwijanie stosunków z EBI, spotykając się z prezesem, Philippe'em MAYSTADTEM, wiceprezesem, Plutarchosem SAKELLARISEM, oraz innymi wyższymi urzędnikami. Odbyły się również obustronne wizyty personelu, które okazały się niezwykle pouczające dla pracowników obu instytucji.

Szczególne znaczenie w 2008 r. miało podpisanie w dniu 9 lipca protokołu ustaleń³ pomiędzy Rzecznikiem a prezesem EBI. Celem tego porozumienia jest poprawa ochrony stron zainteresowanych przed niewłaściwym administrowaniem w odniesieniu do działań EBI. Przewiduje ono, że ochrona stron zainteresowanych będzie rozszerzona na osoby, które nie są obywatelami lub rezydentami UE lub nie mają w UE statutowej siedziby. Ponadto w przypadku domniemanego niewłaściwego administrowania, przed zwróceniem się do Rzecznika, skarżący będzie mógł odwołać się do skutecznej wewnętrznej procedury rozpatrywania skarg przez EBI. Procedura ta jest określona we wprowadzonym przez bank systemie rozpatrywania skarg, który w 2009 r. zostanie poddany konsultacjom publicznym⁴.

■ Europejski Urząd Doboru Kadr (Epsa)

Ze względu na centralną rolę EPSA w procesie rekrutacji w UE, a więc i relacje z obywatelami europejskimi, dochodzenia wobec tej instytucji stanowią stosunkowo dużą część dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika.

Ze względu na centralną rolę EPSA w procesie rekrutacji w UE, a więc i relacje z obywatelami europejskimi, dochodzenia wobec tej instytucji stanowią stosunkowo dużą część dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika. Aby pomóc w zapewnieniu obywatelom najwyższego standardu usług w tym zakresie, w 2008 r. Rzecznik i jego personel kilkakrotnie spotkali się z dyrektorem EPSA, Davidem BEARFIELDEM, i jego zespołem. W dniu 15 kwietnia Rzecznik DIAMANDOUROS przedstawił personelowi EPSA informacje o swojej działalności. Następnie dokonano ożywionej wymiany poglądów na temat najlepszych sposobów reagowania na skargi. N. D. BEARFIELD skorzystał także z tej okazji, aby wyjaśnić plany EPSA w zakresie unowocześnienia procedur rekrutacji w UE w ramach „Programu rozwoju EPSA”. Ponownie przedstawił ten program 9 października, kiedy wraz z delegacją pracowników EPSA udał się do biura Rzecznika w Brukseli, aby spotkać się z Rzecznikiem, sekretarzem generalnym, kierownikiem Wydziału Prawnego oraz kierownikami zespołów prawnych. Celem tego spotkania było wzajemne lepsze poznanie swojej pracy. Rzecznik i N. D. BEARFIELD ponownie spotkali się dnia 17 grudnia.

3. Protokół ustaleń pomiędzy Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dotyczący informacji o politykach, normach i procedurach Banku oraz rozpatrywaniu skarg, w tym skarg od nieobywateli i nierezydentów Unii Europejskiej, Dz.U. 2008 C 244, s. 1.

4. Informacje o systemie rozpatrywania skarg EBI dostępne są na stronie: <http://www.eib.org>

Rzecznik regularnie spotyka się z kolegami z innych instytucji UE celem wymiany informacji i najlepszych praktyk. Na zdjęciu rozmawia z europejskim inspektorem ochrony danych (EIOD), Peterem HUSTINXEM, i zastępcą inspektora, Joaquínem BAYO DELGADO. Na spotkaniu w dniu 17 grudnia 2008 r., zorganizowanym w piątą rocznicę ustanowienia EIOD w związku z odejściem Joaquína BAYO DELGADO, Rzecznik przedstawił w skrócie stosunki z EIOD.

■ Agencje UE

Sekretarz generalny Rzecznika, Ian HARDEN, wziął udział w posiedzeniu dyrektorów agencji w dniu 24 października w Lizbonie. Na posiedzeniu tym agencje uzgodniły, że wszystkie przyjmą Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej i rozważą, w jaki sposób najlepiej go rozpowszechnić wśród agencji. Rzecznik z dużym zadowoleniem przyjął to wydarzenie, ponieważ powinno ono pomóc w wyjaśnieniu obywatelom, czego mogą się spodziewać kontaktując się z tymi agencjami. Kodeks powinien również służyć jako przewodnik dla personelu agencji odpowiedzialnego za relacje ze społeczeństwem.

■ Inne instytucje i organy UE

W 2008 r. Rzecznik odbył szereg innych spotkań z przedstawicielami instytucji i organów UE. W dniu 24 stycznia spotkał się z przewodniczącymi Komitetów Pracowniczych instytucji UE, aby wyjaśnić swoją rolę w poprawianiu jakości administrowania w UE. W dniu 5 września uczestniczył w warsztatach zorganizowanych w Wiedniu przez dyrektora Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Mortena KJAERUMA. W dniach 20-21 listopada Rzecznik udał się do Luksemburga na spotkanie z prezesem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, Vassiliosem SKOURISEM, prezesem Sądu Pierwszej Instancji, Markiem JAEGEREM, oraz prezesem Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej, Paulem J. MAHONEY'EM. Wreszcie w dniu 17 grudnia, na seminarium zorganizowanym w Brukseli przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD), Petera HUSTINKSA, Rzecznik przedstawił w ogólnym zarysie relacje swojej instytucji z EIOD. Seminarium to uświetniło pięciolecie istnienia EIOD oraz odejście zastępcy inspektora, Joaquína BAYO DELGADO.

4.2 Stosunki z rzecznikami i podobnymi organami

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, aby zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg oby-

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, aby zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich.

watelskich. Współpraca ta jest równie niezbędna dla wymiany informacji o prawie UE, śledzenia ważnych wydarzeń w dziedzinie pracy rzeczników oraz wymiany najlepszych praktyk. Współpraca przebiega głównie pod egidą Europejskiej Sieci Rzeczników, chociaż Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uczestniczy również w konferencjach, seminariach i spotkaniach poza siecią.

■ Europejska Sieć Rzeczników

Europejska Sieć Rzeczników obecnie składa się z blisko 90 biur w 31 krajach, obejmując w Unii Europejskiej szczebel krajowy i regionalny, jak również szczebel krajowy w państwach ubiegających się o członkostwo w UE oraz Norwegię i Islandię. Sieć służy jako skuteczny mechanizm współpracy przy rozstrzyganiu spraw.

Sieć równie aktywnie wymienia się doświadczeniami i najlepszymi praktykami — wymiana ta odbywa się podczas seminariów i spotkań, na łamach okresowego biuletynu, na elektronicznym forum dyskusyjnym i w codziennym elektronicznym serwisie informacyjnym. W 2008 r. szczególne znaczenie pod tym względem miały badania porównawcze przeprowadzone przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie prawa i praktyki w państwach członkowskich w dziedzinie publicznego dostępu do informacji z baz danych. Rzecznik kontaktował się z innymi rzecznikami należącymi do Sieci, aby dowiedzieć się o najlepszych praktykach na szczeblu krajowym, mających na celu zapewnienie maksymalnego publicznego dostępu do baz danych. Wyniki tych badań stanowiły jego inspirację do przedstawienia konkretnych wniosków w związku z reformą zasad UE dotyczących publicznego dostępu do dokumentów.

Podczas szóstego seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich, które odbyło się w Strasburgu w październiku 2007 r. rzecznicy należący do Sieci przyjęli oświadczenie. Celem oświadczenia jest podniesienie poziomu wiedzy o europejskim wymiarze pracy rzeczników praw obywatelskich oraz wyjaśnienie zakresu usług, jakie świadczą oni osobom wnoszącym skargi w sprawach, w których prawem właściwym jest prawo UE. W 2008 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ciężko pracował, aby poprzez swoje publikacje i prezentacje szerzyć wiedzę o tym oświadczeniu, a także udostępnił je na swojej stronie internetowej w 23 językach. Rzecznik DIAMANDOUROS zwracał uwagę odbiorców na to oświadczenie zwłaszcza podczas wizyt informacyjnych w państwach członkowskich, które to wizyty były koordynowane przez rzeczników praw obywatelskich.

Współpraca przy rozpatrywaniu skarg

Wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, kiedy mają problemy z administracją krajową, regionalną lub lokalną. W wielu przypadkach rzecznik praw obywatelskich w kraju, którego dotyczy skarga, może znaleźć skuteczne rozwiązanie.

Krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich mogą zwracać się do Europejskiego Rzecznika o pisemne odpowiedzi na pytania na temat prawa UE i jego interpretacji, co dotyczy także pytań, które powstają przy rozpatrywaniu konkretnych spraw. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich udziela odpowiedzi bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, kieruje zapytanie do innej instytucji lub organu UE. W 2008 r. otrzymano osiem nowych zapytań (pięć od rzeczników krajowych i trzy od regionalnych). Stanowi to znaczący wzrost w porównaniu z ubiegłymi latami i odzwierciedla rosnącą wiedzę o procedurze zapytań, wynikającą z opublikowania wyżej wspomnianego oświadczenia. Zapytania te dotyczyły rozmaitych kwestii — od interpretowania w Niderlandach zasad UE dotyczących odszkodowań dla pasażerów linii lotniczych, po interpretowanie przez hiszpańskie władze zasad UE dotyczących transportu publicznego.

Seminaria

Seminaria krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich organizuje co dwa lata Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wspólnie ze swoim krajowym lub regionalnym odpowiednikiem.

Szóste seminarium regionalnych rzeczników praw obywatelskich z państw członkowskich UE odbyło się w Berlinie w dniach 2-4 listopada. Zorganizowali je przewodniczący Komisji Petycji przy Parlamencie Regionalnym Berlina, Ralf HILLENBERG, i Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich z pomocą *Europäische Akademie Berlin*. W wydarzeniu tym uczestniczyło około 90 osób ze wszystkich sześciu krajów, które na poziomie regionalnym posiadają instytucję rzecznika, a mianowicie z: Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Włoch, Austrii i Zjednoczonego Królestwa⁵. Tematem seminarium była „Ochrona najwrażliwszych osób w społeczeństwie: rola skarg i petycji”. Główne przemówienie na temat „Roli rzeczników praw obywatelskich w ochronie prawnej na szczeblu krajowym i europejskim” wygłosił Günter HIRSCH, były prezes Federalnego Sądu Najwyższego, a obecnie niemiecki rzecznik ds. ubezpieczeń. Następne sesje dotyczyły: niezależności rzeczników i komisji ds. petycji, sposobów efektywnej pracy na rzecz obywateli oraz skarg związanych z opieką medyczną, osobami starszymi, sprawami społecznymi i migracją. Dyskusje podczas seminarium były ożywione i pouczające, a otrzymane opinie potwierdziły, że rzecznicy uznali wybór tematów za wysoce istotny dla ich codziennej pracy.

Szóste seminarium regionalnych rzeczników praw obywatelskich z państw członkowskich UE odbyło się w Berlinie w dniach 2–4 listopada. Wzięło w nim udział ponad 90 uczestników widocznych na zdjęciu. Tematem seminarium była „Ochrona najwrażliwszych osób w społeczeństwie: rola skarg i petycji”.

© Abgeordnetenhaus von Berlin

Kolejnym seminarium w ramach Sieci w 2008 r. było szóste seminarium oficerów łącznikowych, które odbyło się w Strasburgu w dniach 1-3 czerwca. Oficerowie łącznikowi pełnią rolę pierwszego punktu kontaktowego sieci w biurach krajowych rzeczników praw obywatelskich. Na szóstym seminarium omówiono szereg tematów, w tym swobodę wyrażania opinii, dostęp do informacji i dokumentów, propagowanie dobrej administracji oraz efektywne rozpatrywanie skarg. Pierwszego dnia przewodniczący Trybunału Służby Cywilnej UE, Paul J. MAHONEY wygłosił główne przemówienie pt. „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej a wolność wyrażania opinii urzędników”. Następnie sędzia Helena JÄDERBLÖM, przewodnicząca grupy specjalistów ds. dostępu do dokumentów i prezes szwedzkiego Administracyjnego Sądu Apelacyjnego, zaprezentowała projekt konwencji Rady Europy w sprawie dostępu do oficjalnych dokumentów. Seminarium zakończyło się sesją pt. „Zapewnienie stosowania prawa UE”, na której głównym mówcą był Alain LAMASSOURE, poseł do Parlamentu Europejskiego i były francuski minister do spraw europejskich. W seminarium udział wzięło łącznie 30 uczestników z 28 krajów europejskich.

Biuletyn *European Ombudsmen* — Newsletter

Biuletyn *European Ombudsmen* — Newsletter zawiera informacje na temat pracy członków Europejskiej Sieci Rzeczników oraz członków szerszej społeczności Europejskiego Regionu Międzynarodowego Instytutu Rzecznika. Jest on wydawany w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim, i adresowany do ponad 400 biur na szczeblu europejskim, krajowym,

5. Państwa wymienione są w porządku protokolarnym UE, czyli alfabetycznie, na podstawie nazwy każdego państwa w jego języku urzędowym. Porządek ten stosowany jest w całej niniejszej publikacji.

Szóste seminarium oficerów łącznikowych Europejskiej Sieci Rzeczników odbyło się w dniach 1–3 czerwca 2008 r. w Strasburgu. Uczestnicy seminarium omawiali szereg tematów, w tym swobodę wyrażania opinii, dostęp do informacji i dokumentów, propagowanie dobrej administracji oraz efektywne rozpatrywanie skarg.

regionalnym i lokalnym. Biuletyn ukazuje się dwa razy w roku — w kwietniu i w październiku. Dwa numery z 2008 r. obejmowały szeroki zakres tematów, w tym artykuły dotyczące: dyskryminacji rasowej, przeszkód w swobodnym przepływie osób, zagadnień dotyczących migracji i azylu, prawa europejskiego z dziedziny ochrony środowiska, roli rzeczników w nadzorowaniu więzień, praw osób niepełnosprawnych i dzieci oraz prawa do demonstracji. Wspólnym tematem wielu z tych artykułów jest rola rzeczników w zapewnianiu pełnego wprowadzania w życie prawa UE.

Elektroniczne narzędzia komunikacji

Internetowe forum Rzecznika do dyskusji i wymiany dokumentów dla europejskich rzeczników i ich personelu okazało się niezwykle przydatnym narzędziem dla Sieci. Do forum, umożliwiającego codzienną współpracę między biurami, ma dostęp ponad 230 osób.

Najbardziej popularną częścią forum jest serwis *Ombudsman Daily News* publikowany we wszystkie dni robocze. Zawiera on wiadomości pochodzące z biur rzeczników, a także z Unii Europejskiej. Niemal wszystkie biura rzeczników krajowych i regionalnych w całej Europie wnoszą wkład w publikację *Daily News* i regularnie z niej korzystają.

W 2008 r. forum dyskusyjne nadal stanowiło dla biur rzeczników bardzo użyteczny sposób wymiany informacji za pośrednictwem publikowanych pytań i odpowiedzi. Tą drogą zainicjowano kilka ważnych debat. Dotyczyły one tak różnorodnych zagadnień, jak: prawo do strajku, wolność zgromadzeń, mechanizmy nadzoru policyjnego, eutanazja, udostępnianie danych medycznych, problem bezdomności, dostęp osób ubiegających się o azyl do opieki medycznej, dostęp do zatrudnienia w sektorze publicznym oraz składanie skarg za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Na forum dyskusyjnym zamieszczono miarodajną listę krajowych i regionalnych rzeczników z państw członkowskich UE, Norwegii, Islandii i krajów ubiegających się o członkostwo w UE. Lista jest aktualizowana za każdym razem, gdy zmieniają się dane kontaktowe jednego z biur i dzięki temu stanowi niezbędne źródło informacji dla rzeczników w całej Europie.

■ Spotkania rzeczników

W 2008 r. działania Rzecznika mające na celu współpracę z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczały poza działalność Europejskiej Sieci Rzeczników. W celu promowania działalności rzeczników praw obywatelskich i wymiany najlepszych praktyk Rzecznik DIAMANDOUROS i jego personel uczestniczyli w wielu konferencjach organizowanych przez krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich w całej Europie, w tym w Belgii, Bułgarii, Estonii, Francji, Irlandii i we Włoszech. Wydarzenia te obejmowały szereg kwestii — od dostępu do dokumentów po utworzenie sieci rzeczników. W 2008 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i jego personel

spotkali się również z wieloma rzecznikami i przedstawicielami instytucji rzeczników z całej UE i z innych państw.

4.3 Stosunki z innymi stronami zainteresowanymi

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest zobowiązany do zagwarantowania, by wszystkie osoby lub organizacje, które mogą mieć problemy z instytucjami i organami UE, były świadome

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest zobowiązany do zagwarantowania, by wszystkie osoby lub organizacje, które mogą mieć problemy z instytucjami i organami UE, były świadome prawa do wnoszenia skarg dotyczących niewłaściwego administrowania.

prawa do wnoszenia skarg dotyczących niewłaściwego administrowania. W 2008 r. nasilono działania mające na celu poszerzenie tej wiedzy, a Rzecznik i jego personel przeprowadzili około 135 prezentacji. Ponadto w brukselskim biurze Rzecznika utworzono nowy dział — Dział ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego, którego celem jest kontakto-

wanie się z obywatelami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i przedsiębiorstwami.

Niniejsza sekcja przedstawia przegląd licznych sposobów, które Rzecznik użył w ciągu roku, w celu poszerzenia wiedzy o prawie do wnoszenia skarg.

■ Konferencje i spotkania

Z udziałem Rzecznika

W 2008 r. Rzecznik poświęcił dużo czasu na wyjaśnienie swoich usług najważniejszym zainteresowanym stronom. Przy ponad 60 okazjach Rzecznik przedstawił swoją pracę członkom środowiska prawnego, stowarzyszeniom przedsiębiorców, zespołom doradców, organizacjom pozarządowym, przedstawicielom administracji regionalnej i lokalnej, lobbystom, grupom interesu, środowiskom akademickim, przedstawicielom politycznym wysokiego szczebla oraz urzędnikom służby cywilnej. Konferencje, seminaria i spotkania organizowano w Brukseli i w państwach członkowskich, często w ramach wizyt informacyjnych Rzecznika (zob. poniżej).

Nikiforos DIAMANDOUROS udał się również do Budapesztu, gdzie w dniu 15 września uczestniczył w spotkaniu informacyjnym, zorganizowanym przez węgierskich rzeczników: Máté SZABÓ, Sándora FÜLÖPÁ i Erna KÁLLAIÁ. W spotkaniu wzięło udział wielu dziennikarzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, biznesu oraz zainteresowani obywatele.

Z udziałem personelu Rzecznika

Równie aktywni w promowaniu wiedzy o instytucji są pracownicy biura Rzecznika. W 2008 r. przeprowadzono ponad 75 prezentacji dla około 2 500 obywateli UE. Najwięcej grup odwiedzających przybyło z Niemiec i Francji. Wśród uczestników prezentacji znaleźli się studenci, stażyści, prawnicy i sędziowie, przedsiębiorcy i lobbysci, urzędnicy rządowi i służby cywilnej oraz pracownicy biur rzeczników.

Materiały na temat pracy Rzecznika były szeroko rozpowszechniane w trakcie całego roku, zwłaszcza podczas dorocznej konferencji sieci *Enterprise Europe Network*, która odbyła się w listopadzie w Strasburgu, oraz Dni Otwartych zorganizowanych przez Parlament Europejski w maju w Brukseli i Strasburgu. Stoisko Rzecznika podczas Dni Otwartych odwiedziło kilka tysięcy gości, a wielu z nich odbyło poważne dyskusje z personelem Rzecznika.

Mimo że liczba prezentacji, jakie można przeprowadzić w ciągu każdego roku, jest ograniczona ze względu na środki, Rzecznik stara się, na ile to możliwe, przyjmować zaproszenia i prośby grup docelowych. Wszystkie te prezentacje są niezwykle ważne, ponieważ pomagają nadać administracji UE „ludzkie oblicze”.

■ Wizyty informacyjne

Mając na względzie szerzenie wiedzy o prawie do wnoszenia skarg oraz dalsze zacieśnianie kontaktów roboczych z rzecznikami krajowymi i regionalnymi, w 2003 r. Rzecznik przystąpił do realizacji intensywnego programu wizyt informacyjnych w państwach członkowskich UE i ubiegających się o członkostwo. Wizyty te kontynuowano w kolejnych latach. W 2008 r. w ramach wizyt informacyjnych Rzecznik odwiedził Cypr, Grecję, Łotwę i Litwę.

W 2008 r. w ramach wizyt informacyjnych Rzecznik odwiedził Cypr, Grecję, Łotwę i Litwę.

(i) Na Cyprze komisarz ds. administracji (rzecznik), Eliana NICOLAOU, zorganizowała intensywny program czterodniowej wizyty Rzecznika, która odbyła się w dniach 17-20 marca. Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z prezydentem Cypru, Dimitrisem CHRISTOFIASEM, przewodniczącym Parlamentu, Mariosem GAROYIANEM, trzema ministrami, liderami partii politycznych i z prezesem Sądu Najwyższego, Christosem ARTEMIDEM. Podczas wizyty w Nikozji Rzecznik wygłosił dwie publiczne prelekcje o swojej pracy, spotkał się z zarządem cypryjskich Izb Handlowych oraz otrzymał nagrodę im. „Yannosa Kranidiotisa” za służbę publiczną.

(ii) Podczas wizyty w Grecji w dniach 23-28 maja Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich spotkał się z prezydentem, Karolosiem PAPOULIASEM, premierem, Kostasem KARAMANLISEM, przewodniczącym Parlamentu, Dimitrisem SIOUFASEM, prezesem Rady Stanu, Georgiosiem PANAGIOTOPOULOSEM, trzema ministrami, liderami partii politycznych oraz z byłym prezydentem i dwoma byłymi premierami. Rzecznik DIAMANDOUROS spotkał się również z prawnikami, organizacjami pozarządowymi, urzędnikami służby cywilnej oraz przedstawicielami środowiska biznesu, aby wyjaśnić swoje usługi. Wizytę informacyjną Rzecznika koordynował grecki rzecznik, Yorgos KAMINIS, i jego pracownicy.

Wszystkie wizyty były niezwykle cenne pod względem poszerzania wiedzy o prawach przysługujących obywatelom na mocy prawodawstwa UE, zwiększenia publicznego znaczenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i rzeczników krajowych oraz przekazywania informacji o prawie do wnoszenia skarg.

(iii) W dniach 28-30 września Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odwiedził Łotwę. Wizytę zorganizował łotewski rzecznik praw obywatelskich, Romāns APSĪTIS. W jej trakcie Europejski Rzecznik przedstawił swoją pracę przedstawicielom rządu, organizacjom pozarządowym, członkom środowiska biznesu oraz studentom wyższych uczelni. Odbył spotkania z przedstawicielami władzy sądowniczej i wyjaśnił swoją pracę kilku komisjom parlamentarnym. Wreszcie podczas wizyty w Rydze Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z prezydentem Łotwy, Valdisem ZATLERSEM oraz trzema ministrami.

(iv) Rzecznik udał się do Wilna, gdzie w dniach 1-3 października odbyła się wizyta informacyjna, zorganizowana przez parlamentarzystów rzeczników praw obywatelskich: Romasa VALENTUKEVIČIUSA, Albinę RADZEVIČIŪTĘ, Augustinasa NORMANTAS, Virginiją PILIPAVIČIENĘ, Zitę ZAMŽICKIENĘ oraz ich personel. Spotkał się z kilkoma komisjami parlamentarnymi oraz z ministrem sprawiedliwości, Petrasem BAGUŠKĄ. Rzecznik wygłosił publiczną prelekcję dla urzędników służby cywilnej i studentów wyższych uczelni, a także spotkał się z przedstawicielami litewskiego środowiska biznesu i organizacji pozarządowych.

(v) Rzecznik DIAMANDOUROS udał się również do Budapesztu, gdzie 15 września uczestniczył w spotkaniu informacyjnym, zorganizowanym przez węgierskich rzeczników: Máté SZABÓ, Sándora FÜLÖPÁ i Erna KÁLLAIÁ.

Wszystkie wizyty były niezwykle cenne pod względem poszerzania wiedzy o prawach przysługujących obywatelom na mocy prawodawstwa UE, zwiększenia publicznego znaczenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i rzeczników krajowych oraz przekazywania informacji o prawie do wnoszenia skarg.

LITWA — Rzecznik udał się do Wilna, gdzie w dniach 1-3 października 2008 r. odbyła się wizyta informacyjna, której współorganizatorami byli rzecznicy *Seimas* (Parlamentu). Na zdjęciu: od lewej do prawej, wraz z Nikiforosem DIAMANDOUROSEM, Virginija PILIPAVIČIENĖ, Albina RADZEVIČIŪTĖ, Augustinas NORMANTAS, Zita ZAMŽICKIENĖ i Romas VALENTUKEVIČIUS.

GRECJA — Podczas wizyty informacyjnej w Grecji w dniach 23–28 maja Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich spotkał się z wieloma urzędnikami wysokiego szczebla, w tym z prezydentem, premierem, przewodniczącym Parlamentu. Na zdjęciu: Rzecznik z przewodniczącą parlamentarnej Komisji Spraw Europejskich, Elsą PAPADEMETRIOU. Podczas wizyty Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się również z prawnikami, organizacjami pozarządowymi, urzędnikami służby cywilnej oraz przedstawicielami środowiska biznesu, aby wyjaśnić im zakres swoich obowiązków. Wizytę informacyjną Rzecznika koordynował grecki rzecznik, Yorgos KAMINIS.

ŁOTWA — W dniach 28–30 września Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odwiedził Łotwę w celu poinformowania o swojej pracy. Współorganizatorem wizyty był łotewski rzecznik praw obywatelskich, Romāns APSĪTIS. Na zdjęciu: Nikiforos DIAMANDOUROS oraz Romāns APSĪTIS, po jego prawej stronie, i prezydent Łotwy, Valdis ZATLERS, po lewej.

ŁOTWA — W trakcie wizyty informacyjnej na Łotwie w dniach 28–30 września 2008 r. Europejski Rzecznik przedstawił swoją pracę przedstawicielom rządu, organizacjom pozarządowym, członkom środowiska biznesu oraz studentom wyższych uczelni. Odbił spotkania z przedstawicielami władzy sądowniczej i wyjaśnił swoją pracę kilku komisjom parlamentarnym. Na zdjęciu: Nikiforos DIAMANDOUROS w towarzystwie łotewskiego rzecznika, Romānsa APSĪTISA, po lewej, przewodniczącego Trybunału Konstytucyjnego, Gunārsa KŪTRISA, po prawej, oraz sędziów i personelu Trybunału Konstytucyjnego.

■ Kontakty z mediami

Rzecznik zdaje sobie sprawę, jak ważną rolę w informowaniu opinii publicznej, uatrakcyjnianiu debat i propagowaniu jego usług we wszystkich państwach członkowskich UE odgrywają media.

Proaktywna polityka medialna stanowi główny składnik jego działań i inicjatyw służących promowaniu poszanowania praw przysługujących na mocy prawodawstwa UE oraz poprawie jakości administracji.

Proaktywna polityka medialna stanowi główny składnik jego działań i inicjatyw służących promowaniu poszanowania praw przysługujących na mocy prawodawstwa UE oraz poprawie jakości administracji.

Do najważniejszych działań medialnych Rzecznika w 2008 r. zaliczają się konferencje prasowe w Brukseli w celu prezentacji sprawozdania rocznego i w Strasburgu w celu wyjaśnienia zmian w Statucie oraz konferencje prasowe w Atenach, Budapeszcie, Nikozji, Rydze i Wilnie w ramach wyżej wspomnianych wizyt informacyjnych. Briefingi prasowe z zainteresowanymi dziennikarzami z różnych gazet i agencji prasowych również dały Rzecznikowi okazję do wyjaśnienia jego pracy na rzecz obywateli i poglądów na istotne tematy. Wreszcie w 2008 r. Rzecznik DIAMANDOUROS udzielił około 30 wywiadów przedstawicielom prasy, radia, telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, Brukseli i w innych miejscach, przede wszystkim podczas wizyt informacyjnych.

W 2008 r. wydano siedemnaście komunikatów prasowych, które rozpowszechniono wśród dziennikarzy i zainteresowanych stron w całej Europie. Wśród poruszonych tematów znalazły się: przejrzystość w dziedzinie dodatków dla posłów do Parlamentu Europejskiego, opóźnienia w płatnościach Komisji Europejskiej, zmiana Statutu Rzecznika oraz zmiana przepisów UE w zakresie publicznego dostępu do dokumentów. W związku z tą ostatnią kwestią Rzecznik opublikował także w *European Voice* list otwarty do Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej, przedstawiając w skrócie swoje obawy co do wniosków Komisji w tej dziedzinie.

Konferencje prasowe stanowią zwykły element wizyt informacyjnych Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Na zdjęciu: Rzecznik wraz z głównym parlamentarnym rzecznikiem praw obywatelskich, Romasem VALENTUKEVIČIUSEM, podczas wspólnej konferencji prasowej, na której wyjaśniali, jakie usługi świadczą ich biura.

■ Publikacje

Materiały na temat pracy Rzecznika były szeroko rozpowszechniane w trakcie całego roku 2008, zwłaszcza podczas dorocznej konferencji sieci *Enterprise Europe Network*, która odbyła się w listopadzie w Strasburgu, oraz Dni Otwartych, zorganizowanych przez Parlament Europejski w maju w Brukseli i Strasburgu.

Wszystkie publikacje Rzecznika dostępne są na jego stronie internetowej pod adresem <http://www.ombudsman.europa.eu> ; można je również pozyskać nieodpłatnie z księgarni UE na stronie <http://bookshop.europa.eu>

W 2008 r. szczególnie interesującą publikacją był nowy przewodnik po działalności Rzecznika, który przygotowano w 23 językach urzędowych UE. Publikację tę udostępniono najważ-

niejszym zainteresowanym stronom i ogółowi społeczeństwa.

Wszystkie publikacje Rzecznika dostępne są na jego stronie internetowej pod adresem <http://www.ombudsman.europa.eu> ; można je również pozyskać nieodpłatnie z księgarni UE na stronie <http://bookshop.europa.eu>

■ Komunikacja elektroniczna

Komunikacja pocztą elektroniczną

Prawie 60 % wszystkich skarg otrzymanych przez Rzecznika w 2008 r. złożono przez Internet, z czego duża część wpłynęła za pomocą elektronicznego formularza skargi, który jest dostępny na

Prawie 60 % wszystkich skarg otrzymanych przez Rzecznika w 2008 r. złożono przez Internet.

stronie internetowej Rzecznika w 23 językach.

W 2008 r. główny adres poczty elektronicznej Rzecznika wykorzystano do udzielenia odpowiedzi na ponad 4 300 e-maili z prośbą o informacje. Z tej liczby około 3 300 wiadomości zawierało indywidualne wnioski o informacje i wszyscy nadawcy otrzymali indywidualne odpowiedzi od właściwego pracownika biura Rzecznika. Dla porównania: w 2007 r. takich wiadomości otrzymano około 4 100, a w 2006 r. - 3 500. Około 1 000 z 4 300 e-maili dotyczyło korespondencji zbiorowej w sprawie domniemanych trudności kanałów telewizji katalońskiej w nadawaniu programów w regionie Walencji.

Tworzenie strony internetowej

Strona Rzecznika Praw Obywatelskich powstała w lipcu 1998 r. W 2008 r. jej administrator kontynuował ścisłą współpracę z kierownikiem Działu Komunikacji, a także ze służbami technicznymi Parlamentu Europejskiego, przygotowując przekształcenie strony internetowej Rzecznika w nowoczesny, dynamiczny, bogaty w informacje, interaktywny i stale rozwijający się serwis dla obywateli. Uruchomienie nowej strony internetowej zaplanowano na początek 2009 r.

Strona internetowa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich była regularnie uaktualniana nowymi decyzjami, notatkami prasowymi oraz innymi wiadomościami. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku, witrynę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odwiedziło około 440 tysięcy unikalnych odwiedzających. Najczęściej odwiedzana była anglojęzyczna witryna Rzecznika. Za nią

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku, witrynę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odwiedziło około 440 tysięcy unikalnych odwiedzających.

odpowiednio plasowały się francuska, niemiecka, hiszpańska i włoska wersja językowa strony Rzecznika. Według kryterium pochodzenia geograficznego, najwięcej internautów, którzy odwiedzili strony Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, pocho-

dziło z Wielkiej Brytanii, a dalej odpowiednio, z Niemiec, Francji, Hiszpanii i Włoch. W 2008 roku sekcję „linki”, która zawiera odniesienia do stron internetowych narodowych i regionalnych rzeczników obywatelskich, odwiedziło ponad 98 tysięcy osób, co świadczy o wartości dodanej usług świadczonych przez europejską sieć rzeczników obywatelskich na rzecz obywateli.

Chcąc zapewnić, by witryna internetowa Rzecznika została jedną z najlepszych stron internetowych instytucji UE, jego biuro przez cały 2008 r. uczestniczyło w pracach Międzyinstytucjonalnego Komitetu ds. Redagowania Treści Internetowych (CEiii).

Czaty internetowe

W 2008 r. biuro Rzecznika po raz pierwszy uczestniczyło w czacie internetowym, zorganizowanym przez Instytut Europejski w Bułgarii w ramach projektu pt. „Interakcja z Parlamentem Europejskim”. W dyskusji zatytułowanej „Rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich: pomoc w polepszaniu stosunków między UE a obywatelami” pracownicy biura Rzecznika udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące szeregu zagadnień związanych ze sposobem rozpatrywania skarg przez Rzecznika. Dyskusja internetowa wywołała w Bułgarii duże zainteresowanie mediów pracą Rzecznika i uznano ją za bardzo udaną.

A large, stylized white number '5' is positioned on the left side of the image, partially overlapping the green background. The number has a thick, rounded stroke and a small horizontal bar at the top.

Zasoby

5.1 Personel

Aby zapewnić prawidłową obsługę skarg dotyczących niewłaściwego administrowania w 23 językach Traktatu, a także poszerzać wiedzę o prawie do wnoszenia skarg, Rzecznika wspiera wykwalifikowany, wielojęzyczny personel. W sekcji tej opisano prace wykonywane przez różne wydziały i działy biura Rzecznika. Rozpoczyna się ona objaśnieniem restrukturyzacji przeprowadzonej w 2008 r. oraz krótkim przeglądem dorocznego spotkania refleksyjnego i zebrań personelu, które odbyły się w ciągu roku.

■ Restrukturyzacja

W 2008 r. przeprowadzono ambitny program wewnętrznej restrukturyzacji, który wszedł w życie 1 lipca. Obejmował on utworzenie czterech działów w każdym z istniejących wydziałów:

W 2008 r. przeprowadzono ambitny program wewnętrznej restrukturyzacji, który wszedł w życie 1 lipca.

Wydziału Prawnego i Wydziału Finansowo-Administracyjnego. Celem restrukturyzacji jest utworzenie struktury zarządzania, w której każdy z dwóch kierowników wydziałów biura, którzy

stanowiskiem odpowiadają dyrektorom i składają sprawozdania sekretarzowi generalnemu, wspierany jest przez czterech kierowników działów, posiadających większe upoważnienia w zakresie zarządzania.

Rzecznik wprowadził wewnętrzną reorganizację biura bez zatrudniania nowych pracowników, utrzymując w planie zatrudnienia 57 stanowisk. Władza budżetowa zgodziła się na zwiększenie liczby stanowisk o sześć w budżecie na 2009 r.

Na zdjęciu: Rzecznik i jego pracownicy na drugim spotkaniu refleksyjnym biura rzecznika w dniach 27–29 lutego 2008 r. Spotkania te są częścią rocznego cyklu wydarzeń, które dają pracownikom i stażystom możliwość nieformalnego podzielenia się opiniami na tematy związane z pracą Rzecznika. Wnioski z tych spotkań pomagają w kształtowaniu strategicznych celów Rzecznika, a te z kolei stanowią wytyczne dla działalności każdego działu.

■ „Czas refleksji”

Spotkania refleksyjne dla personelu biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich stanowią integralną część planowania strategicznego, w szczególności poprzez dostarczanie pożytecznych wskazówek co do formułowania zasad polityki i przygotowania rocznego planu zarządzania. Spotkania te stanowią otwarte forum dla dyskusji, dialogu i burzy mózgów. Są one częścią rocznego cyklu wydarzeń, które dają pracownikom i stażystom możliwość podzielenia się opiniami na tematy związane z pracą Rzecznika. Wnioski z tych spotkań pomagają w kształtowaniu strategicznych celów Rzecznika, a te z kolei stanowią wytyczne dla działalności każdego działu.

Biuro Rzecznika zorganizowało drugie spotkanie refleksyjne w dniach 27-29 lutego 2008 r. W ramach przygotowań do tego spotkania poproszono pracowników o wypełnienie kwestionariusza dotyczącego celów Rzecznika, postrzegania go z zewnątrz oraz funkcjonowania biura. Wyniki kwestionariusza wraz z innymi materiałami źródłowymi stanowiły podstawę do dyskusji podczas tego spotkania. Każdego pracownika zachęcano do czynnego uczestnictwa w dyskusjach, które skupiały się na celach i priorytetach instytucji, postrzegania jej z zewnątrz oraz reaktywnej i proaktywnej pracy Rzecznika.

Pierwsze opinie personelu wskazują na to, że drugie spotkanie refleksyjne postrzegano jako bardzo pozytywne doświadczenie. Omawiane tematy i zagadnienia uznano za bardzo istotne. Autentyczne zainteresowanie, entuzjazm i otwartość wszystkich uczestników przyczyniły się do stworzenia doskonałej atmosfery pracy.

■ Spotkania personelu

Aby zagwarantować sprawny przepływ informacji pomiędzy pracownikami, a także wspierać możliwości ich rozwoju zawodowego, Rzecznik regularnie zwołuje spotkania personelu. Zazwyczaj w programie tych spotkań znajduje się przegląd bieżących i przyszłych działań dokonywany przez Rzecznika, jak również prezentacja zmian administracyjnych, prawnych i politycznych, mających wpływ na instytucję. W 2008 r. spotkania personelu odbyły się 3 lipca i 12 grudnia; stanowiły one przydatne forum dla dyskusji i wymiany informacji. Grudniowe spotkanie było pierwszym, na którym po wyżej wspomnianej reorganizacji biura kierownicy działów odegrali bardziej aktywną rolę, wyjaśniając działalność swoich wydziałów i inne istotne wydarzenia.

Rzecznik i jego personel

Poniżej przedstawiono w zarysie strukturę biura Rzecznika i ogólne informacje o Rzeczniku i kadrze kierowniczej. Sekcja ta kończy się krótkim opisem roli Komitetu Pracowniczego Rzecznika oraz inspektora ochrony danych.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. Nikiforos DIAMANDOUROS urodził się 25 czerwca 1942 r. w Atenach, w Grecji. Został wybrany na Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 15 stycznia 2003 r. Stanowisko objął 1 kwietnia 2003 r., a 11 stycznia 2005 r. został powtórnie wybrany na pięcioletnią kadencję.

W latach 1998-2003 był pierwszym krajowym rzecznikiem praw obywatelskich Grecji. Od 1993 r. jest również profesorem polityki porównawczej na Wydziale Nauk Politycznych i Administracji Państwowej na Uniwersytecie Ateńskim (obecnie przebywa na urlopie). W latach 1995-1998 pełnił funkcję dyrektora i przewodniczącego Greckiego Narodowego Centrum Badań Społecznych (EKKE).

Otrzymał stopień licencjata (*Bachelor of Arts*) w dziedzinie nauk politycznych Uniwersytetu Indiana (1963) oraz w tej samej dziedzinie na Uniwersytecie Columbia otrzymał tytuł magistra nauk humanistycznych (*Master of Arts*) (1965), magistra filozofii (*Master of Philosophy*) (1969) i stopień doktora (1972). Przed

podjęciem pracy na wydziale Uniwersytetu Ateńskiego w 1988 r. wykładał i prowadził badania na Uniwersytecie Stanowym w Nowym Jorku i Uniwersytecie Columbia (1973-1978). W latach 1980-1983 był dyrektorem ds. rozwoju w Athens College w Atenach w Grecji. W latach 1983-1988 był dyrektorem programowym dla Europy Zachodniej oraz Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w Social Science Research Council (Radzie ds. Badań Socjologicznych) w Nowym Jorku. W latach 1988-1991 pełnił funkcję dyrektora Greckiego Instytutu Studiów Międzynarodowych i Strategicznych w Atenach — organizacji zajmującej się badaniami politycznymi, założonej dzięki dofinansowaniu przez fundacje Forda i MacArthura. W 1997 r. gościnnie wykładał nauki polityczne w Ośrodku Zaawansowanych Studiów Socjologicznych im. Juana Marcha w Madrycie.

Piastował stanowisko prezesa Greckiego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (1992-1998) i Stowarzyszenia Greckich Studiów Nowożytnych w Stanach Zjednoczonych (1985-1988). W latach 1999-2003 był członkiem greckiej Narodowej Komisji Praw Człowieka, a w latach 2000-2003 członkiem Narodowej Rady ds. Reformy Administracyjnej. W latach 1988-1995 był współprzewodniczącym Podkomisji ds. Europy Południowej w Radzie ds. Badań Socjologicznych w Nowym Jorku, której działalność jest dotowana przez Fundację Volkswagena. Jest również współredaktorem serii nt. Nowej Europy Południowej i zdobywcą grantów badawczych Fulbrighta oraz *National Endowment for the Humanities* (Narodowej Fundacji Nauk Humanistycznych).

Ponadto jest autorem licznych prac o polityce i historii Grecji, Europy Południowej i Południowo-Wschodniej, a zwłaszcza o demokratyzacji i budowaniu państwa oraz narodu, jak również o związkach kultury i polityki. ■

— Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiada za prowadzenie osobistego biura Rzecznika. Zarządza harmonogramem zajęć Rzecznika, koordynuje jego korespondencję przy-

Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiada za prowadzenie osobistego biura Rzecznika.

chodzącą i wychodzącą, informuje o stosunkach z innymi instytucjami i organami UE, zajmuje się aspektami protokolarnymi pracy instytucji i wykonuje ogólne prace sekretarskie dla Rzecznika.

Sekretarz generalny

Sekretarz generalny jest odpowiedzialny za planowanie strategiczne w instytucji oraz za nadzorowanie ogólnej administracji biura. Doradza Rzecznikowi w sprawach struktury biura i zarzą-

Sekretarz generalny jest odpowiedzialny za planowanie strategiczne w instytucji oraz za nadzorowanie ogólnej administracji biura.

dzania nim, planowania działań biura oraz monitorowania prac i ich efektów. W odniesieniu szczególnie do prac Wydziału Prawnego, sekretarz generalny asystuje i doradza Rzecznikowi podczas rozpatrywania skarg i prowadzenia dochodzeń. Koordynuje też stosunki między biurem Rzecznika i innymi instytucjami europejskimi oraz odgrywa

kluczową rolę w rozwijaniu stosunków z biurami rzeczników w całej Europie i docieraniu do obywateli europejskich.

Ian HARDEN — SEKRETARZ GENERALNY

Ian HARDEN urodził się 22 marca 1954 r. w Norwich w Anglii. Studiował prawo w Churchill College w Cambridge, uzyskując w 1975 r. stopień licencjata z wyróżnieniem, a w 1976 r. — dyplom LLB. Po ukończeniu nauki rozpoczął pracę na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Sheffield, gdzie był wykładowcą w latach 1976-1990, starszym wykładowcą (Senior Lecturer) w latach 1990-1993, starszym wykładowcą (Reader) w latach 1993-1995, a od 1995 r. — profesorem prawa publicznego. W 1996 r. rozpoczął pracę w biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jako główny doradca prawny, następnie w latach 1997-1999 pełnił funkcję kierownika sekretariatu, zaś od 2000 r. — funkcję kierownika Wydziału Prawnego. W dniu 1 sierpnia 2006 r. został mianowany na stanowisko sekretarza generalnego biura Rzecznika. Jest autorem i współautorem licznych publikacji na temat prawa UE i prawa publicznego, w tym *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) i *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Jest członkiem *Association française de droit constitutionnel* i „Study of Parliament Group” (Grupy Badań Parlamentarnych) w Wielkiej Brytanii oraz profesorem honorowym Uniwersytetu w Sheffield. ■

Wydział Prawny

Wydział Prawny składa się głównie z prawników, którzy analizują skargi otrzymane przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i prowadzą dochodzenia pod nadzorem kierownika

Wydział Prawny składa się głównie z prawników, którzy analizują skargi otrzymane przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i prowadzą dochodzenia.

Wydziału Prawnego i czterech kierowników zespołów prawnych. Kierownik Wydziału Prawnego informuje Rzecznika o strategii prawnej i kierunku, w którym zmierzają działania instytucji oraz zarządza Wydziałem.

W 2008 r. Wydział Prawny zatrudniał 24 pracowników, w tym kierownika Wydziału, czterech kierowników zespołów prawnych, trzech głównych doradców prawnych, czternastu prawników, prawnika lingwistę i asystenta kierownika Wydziału. W minionym roku Wydział Prawny nadzorował pracę 23 stażystów.

João SANT'ANNA — DYREKTOR DEPARTAMENTU PRAWNEGO

João SANT'ANNA urodził się 3 maja 1957 r. w Setúbal w Portugalii. W latach 1975-1980 studiował prawo na Uniwersytecie w Lizbonie, a w roku 1981 wstąpił do lizbońskiej palestry. W latach 1980-1982 był prawnikiem w dziale prawno-administracyjnym portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W latach 1982-1984 dalej studiował prawo w dziedzinie prawa własności intelektualnej w Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana i w Instytucie Maksa Plancka w Monachium. Po powrocie do Portugalii w 1984 r. został mianowany kierownikiem działu prawno-administracyjnego portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W 1986 r. został urzędnikiem służby cywilnej Parlamentu Europejskiego i pracował w Dyrekcjach Generalnych ds. Informacji i Stosunków Publicznych, Badań Naukowych, Personelu i Finansów, a w końcu w Wydziale Prawnym Parlamentu Europejskiego. W 2000 r. został kierownikiem Wydziału Finansowo-Administracyjnego w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. 1 lipca 2007 r. został mianowany kierownikiem Wydziału Prawnego. ■

— Kierownicy zespołów prawnych

Każdy kierownik zespołu prawnego nadzoruje zespół prawników i stażystów, aby zapewnić wysoką jakość sposobu rozpatrywania skarg. Kierownicy pomagają dyrektorowi Departamentu

Każdy kierownik zespołu prawnego nadzoruje zespół prawników i stażystów, aby zapewnić wysoką jakość sposobu rozpatrywania skarg.

Prawnego w zapewnieniu dokładnej, terminowej i spójnej pracy Wydziału. Wiąże się to z promowaniem i monitorowaniem zgodności z wewnętrznymi procedurami, normami i terminami.

Kierownicy zespołów prawnych mają również własne obowiązki, które są podobne do poniżej opisanych obowiązków prawników. Reprezentują oni także Rzecznika podczas pewnych wydarzeń publicznych. Składają sprawozdania kierownikowi Wydziału Prawnego, z którym się regularnie spotykają.

Obecnie jest czterech kierowników zespołów prawnych. Są nimi: Gerhard GRILL, który ma obywatelstwo niemieckie i pracuje w biurze Rzecznika od 1999 r., Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA, Polka, pracuje w biurze od 2003 r., i Fergal Ó REGAN z Irlandii, który rozpoczął pracę w biurze w 2006 r. Peter BONNOR, który jest Duńczykiem i pracuje w biurze Rzecznika od 1998 r., jest kierownikiem zespołu prawnego *ad interim*.

— Prawnicy

Prawnicy rozpatrują skargi, które można składać do Rzecznika w każdym z 23 języków Unii Europejskiej. Proponują wszczęcie dochodzenia i prowadzą je, odpowiadają na wnioski obywateli

Prawnicy rozpatrują skargi, które można składać do Rzecznika w każdym z 23 języków Unii Europejskiej.

o informacje, pomagają Rzecznikowi w sprawach prawnych, informują o procedurach prawnych, przebiegu spraw i tradycjach prawnych poszczególnych państw członkowskich, a także opracowują prezentacje dotyczące pracy Rzecznika.

Wydział Finansowo-Administracyjny

Wydział Finansowo-Administracyjny odpowiada za całą pracę biura Rzecznika, która nie jest bezpośrednio związana z rozpatrywaniem skarg i prowadzeniem dochodzeń. Od dnia 1 lipca 2008 r. wydział składa się z czterech działów, które opisano poniżej, oraz z Sekretariatu ds. Skarg.

Kierownik Wydziału Finansowo-Administracyjnego koordynuje całość prac Wydziału. Jego obowiązki obejmują ogólną organizację i funkcjonowanie biura, politykę kadrową, propozycje i realizację strategii budżetowo-finansowej instytucji oraz reprezentację Rzecznika na forach międzyinstytucjonalnych. W 2008 r. Wydział zatrudniał ogółem 31 pracowników.

João SANT'ANNA

KIEROWNIK WYDZIAŁU FINANSOWO-ADMINISTRACYJNEGO (*AD INTERIM*) ■

— Sekretariat ds. Skarg

Sekretariat ds. Skarg odpowiada za rejestrację, dystrybucję i monitorowanie skarg złożonych do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Sekretariat zapewnia rejestrację wszystkich skarg

Sekretariat ds. Skarg odpowiada za rejestrację, dystrybucję i monitorowanie skarg złożonych do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

w bazie danych, potwierdzanie i przekazywanie ich do Wydziału Prawnego. Odpowiada za zarządzanie przychodzącą i wychodzącą korespondencją związaną ze skargami, zapewnia aktuali-

zację informacji dotyczących skarg w bazie danych przez cały czas trwania procedury, monitoruje przestrzeganie terminów, sporządza statystyki dotyczące skarg i ewidencjonuje dokumenty związane ze skargami. Kierownikiem Sekretariatu ds. Skarg jest Peter BONNOR.

— Dział Administracyjno-Kadrowy

Zakres zadań Działu Administracyjno-Kadrowego jest szeroki. Obejmuje on sprawy związane z: rekrutacją personelu i zarządzaniem nim, korespondencją przychodzącą i wychodzącą, centralą

Zakres zadań Działu Administracyjno-Kadrowego jest szeroki. Obejmuje on sprawy związane z: rekrutacją personelu i zarządzaniem nim.

telefoniczną, infrastrukturą biurową, koordynacją tłumaczeń dokumentów, organizacją i zarządzaniem podręczną biblioteką prawniczą oraz dokumentacją i archiwami instytucji. Dział ten

odpowiada również za politykę dotyczącą technologii informatycznych stosowanych w instytucji i obsługę informatyczną biura, którą zajmuje się w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim. Kierownikiem Działu Administracyjno-Kadrowego jest Alessandro DEL BON, który ma podwójne obywatelstwo, niemieckie i włoskie, i pracuje w biurze Rzecznika od 1998 r.

— Dział Budżetowo-Finansowy

Zadaniem Działu Budżetowo-Finansowego jest zapewnienie działania biura Rzecznika zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi, zagwarantowanie oszczędnego i efektywnego wyko-

Zadaniem Działu Budżetowo-Finansowego jest zapewnienie działania biura Rzecznika zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi, zagwarantowanie oszczędnego i efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów oraz odpowiednia ich ochrona.

rzystania dostępnych zasobów oraz odpowiednia ich ochrona. Dział ten jest również odpowiedzialny za utworzenie i wprowadzenie stosownych wewnętrznych mechanizmów kontrolnych, które są konieczne do wykonywania zadań Działu. Obowiązki te wiążą się z faktem, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ma niezależny budżet. Budżet przygotowują i realizują cztery

specjaliści ds. finansów pod nadzorem upoważnionego urzędnika zatwierdzającego. Kierownikiem Działu Budżetowo-Finansowego jest Loïc JULIEN, który jest Francuzem i rozpoczął pracę w biurze Rzecznika w 2005 r.

— Dział Komunikacji

Dział Komunikacji odpowiada za druk publikacji Rzecznika i materiałów promocyjnych, utrzymanie i rozwijanie stron internetowych Rzecznika oraz tworzenie widocznego wizerunku insty-

Dział Komunikacji odpowiada za druk publikacji Rzecznika i materiałów promocyjnych, utrzymanie i rozwijanie stron internetowych Rzecznika oraz tworzenie widocznego wizerunku instytucji.

tuacji. Dział ten koordynuje również Europejską Sieć Rzeczników, a także stosunki z instytucjami rzeczników w Europie i poza nią. Kierownikiem Działu Komunikacji jest Ben HAGARD, który ma obywatelstwo brytyjskie i pracuje w biurze Rzecznika od 1998.

— Dział ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego

Dział ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego jest odpowiedzialny za pomoc Rzecznikowi w docieraniu do osób i organizacji, które mogą potrzebować jego usług. Dział

Dział ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego jest odpowiedzialny za pomoc Rzecznikowi w docieraniu do osób i organizacji, które mogą potrzebować jego usług.

ten pomaga w poszerzaniu wiedzy o działalności Rzecznika w całej Unii Europejskiej. Dział ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego utrzymuje i wspiera kontakty z mediami oraz organizuje wizyty informacyjne i wydarzenia z udziałem Rzecznika. Pracownicy tego Działu są również odpow

wiedzialni za pisanie publikacji i przemówień Rzecznika. Kierownikiem Działu ds. Mediów, Przedsiębiorstw i Społeczeństwa Obywatelskiego jest Rosita AGNEW, która ma obywatelstwo irlandzkie i rozpoczęła pracę w biurze Rzecznika w 2001 r.

— Komitet Pracowniczy

Komitet Pracowniczy Rzecznika reprezentuje interesy pracowników oraz zapewnia stały kontakt między instytucją a pracownikami. W dużym stopniu przyczynia się on do prawidłowego funkcjonowania służby, zapewniając możliwość wyrażania opinii przez pracowników oraz zwracając uwagę administracji na wszelkie problemy dotyczące wykładni oraz stosowania właściwych przepisów. Komitet Pracowniczy przedkłada propozycje dotyczące organizacji i działania służby oraz propozycje dotyczące poprawy warunków życia i pracy personelu. W tym kontekście Komitet Pracowniczy odegrał ważną rolę w „czasie refleksji” w 2006 i 2008 r.

— Inspektor ochrony danych

Każda instytucja UE posiada inspektora ochrony danych, który współpracuje z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych i zapewnia wykonywanie operacji przetwarzania danych bez niekorzystnych skutków dla praw i swobód osób, których dotyczą dane. Inspektor zapewnia również powiadamianie administratorów danych i osób, których dotyczą dane, o ich prawach i obowiązkach wynikających z rozporządzenia nr 45/2001¹. Od marca 2006 r. inspektorem ochrony danych w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest Loïc JULIEN.

5.2 Budżet

■ Budżet na 2008 r.

Od 1 stycznia 2000 r. budżet Rzecznika stanowi oddzielną część ogólnego budżetu Unii Europejskiej (obecnie sekcja VIII)². Budżet Rzecznika dzieli się na trzy tytuły. Tytuł 1 obejmuje płace, dodatki oraz inne koszty związane z personelem. Tytuł 2 dotyczy budynków, mebli, wyposażenia i innych wydatków operacyjnych. Tytuł 3 obejmuje wydatki związane z wykonywaniem przez instytucję jej ogólnych zadań.

Suma środków przyznanych w 2008 r. wyniosła 8 505 770 EUR.

1. Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. 2001 L 8, s. 1.

2. Rozporządzenia Rady (WE, EWWiS, Euratom) nr 2673/1999 z dnia 13 grudnia 1999 r. zmieniające rozporządzenie finansowe z dnia 21 grudnia 1977 r. mające zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich, Dz.U. 1999 L 326, s. 1.

■ Współpraca międzyinstytucjonalna

Aby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie zasobów i uniknąć niepotrzebnego dublowania personelu, Rzecznik współpracuje z innymi instytucjami i organami UE, ilekroć jest to możliwe. Chociaż rachunki na te usługi otrzymuje oczywiście Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, współpraca ta pozwoliła na znaczne oszczędności w budżecie Wspólnoty. Rzecznik współpracuje w szczególności z:

- (i) Parlamentem Europejskim, który zapewnia pomoc w zakresie usług technicznych, w tym w zakresie wynajmu pomieszczeń, informatyki, telekomunikacji, opieki medycznej, szkoleń oraz tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- (ii) Urzędem Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich w zakresie różnych aspektów dotyczących publikacji;
- (iii) Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej, które dostarcza wielu tłumaczeń potrzebnych Rzecznikowi w pracy na rzecz obywateli.

■ Kontrola budżetu

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania zasobami oddanymi do dyspozycji Rzecznika, audytor wewnętrzny będący urzędnikiem Parlamentu Europejskiego przeprowadza regularne kontrole systemu wewnętrznej kontroli i operacji finansowych biura.

Instytucja jest kontrolowana również przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Kontakt z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich

Adres

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCJA

Telefon

+33 3 88 17 23 13

Faks

+33 3 88 17 90 62

E-mail

eo@ombudsman.europa.eu

Witryna internetowa

<http://www.ombudsman.europa.eu>

**Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
prowadzi dochodzenia w sprawie skarg
skierowanych przeciwko instytucjom
i organom Unii Europejskiej.**

→→→ www.ombudsman.europa.eu

**Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCJA**